

תפ"ח 6482/07/14 - מדינת ישראל נגד בילאל שאכר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 6482-07-14

בפני: כב' הנשיאה רויטל יפה-כ"ץ, אב"ד
כב' השופט אריאל ואגו
כב' השופט יורם צלקובניק

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד טל (אדיר) כהן (פמ"ד)
נגד
בילאל שאכר,
ע"י ב"כ עו"ד אביגדור פלדמן ועו"ד ימימה אברמוביץ'
המאשימה
הנאשם

הכרעת דין

הנשיאה רויטל יפה-כ"ץ, אב"ד:

הקדמת דברים

1. רינת רואס, אישה צעירה כבת 20, סיימה לעבוד בשעות הערב של ה-31.05.05, ועשתה דרכה הביתה, לאשדוד. מנהלה, שהסיע אותה מתל-אביב לאשדוד, הוריד אותה סמוך לשעה 23:00 בצומת לא רחוק מביתה, והיא החלה לצעוד לכיוון הבית. כשלא הגיעה הביתה, הוריה של רינת החלו לחשוש לה; פנו לעזרת המשטרה; וארגנו קבוצת אנשים שהחלו לחפש אחריה בסביבות ביתה. שתי חברות של המשפחה מצאו אותה למחרת היום בסביבות השעה 17:00, כ-18 שעות לאחר שנראתה לאחרונה על ידי המנהל, כשהיא מוטלת מתחת לשיח ללא רוח חיים. רינת המנוחה עברה התעללות מינית קשה, ובשלב כלשהו נחנקה למוות בלחץ על צווארה. הרופא המשפטי שבדק את גופתה של רינת, נטל דגימות DNA מכמה אזורים בגופה, וכבר בשנת 2005 נקבע פרופיל ה-DNA המשוער של הפוגע על ידי המעבדה הביולוגית של המכון לרפואה משפטית. המשטרה דגמה עשרות אנשים, כולל פועלים רבים שעבדו בסביבה, אך לא נמצאה התאמה. בדיעבד התברר, שאחד הפועלים - הוא הנאשם - נמלט מהמקום מיד לאחר המעשה, אך הדבר לא דווח; והיות והמשטרה לא בדקה את הרשימות המסודרות של הפועלים, הצליח הנאשם להימלט מאימת הדין לאורך כמעט עשור. לא הועילה החקירה המאומצת שנעשתה לאורך כל השנים, על ידי צוותי חקירה שונים, עד שבשנת 2014 נעצר הנאשם באופן אקראי באזור קריית-מלאכי, בגין אירוע אלימות כלשהו. דגימת ה-DNA שניטלה ממנו הוכנסה לבדיקה במאגר, ונמצאה התאמה לשלוש דגימות שניטלו מגופתה של רינת המנוחה. תחילה הכחיש הנאשם, כי היה אי פעם באשדוד, אך גרסתו השתנתה מדי פעם, עד שלבסוף הודה שעבד באשדוד בתקופות מסוימות, כולל בזמן הרלבנטי למותה של רינת. יחד עם זאת, הנאשם דבק בגרסה שמעולם לא ראה את המנוחה ואין לו הסבר להימצאות ה-DNA, שנטען שהוא שלו, על גופתה.

כתב האישום

2. בכתב האישום נטען, כי המנוחה רינת רואס (ילידת 25.2.85), תושבת אשדוד, עבדה בעת הרלבנטית לכתב האישום, בחנות בגדים בקניון "עזריאלי" בתל אביב. בתאריך 31.05.05 החלה המנוחה לעבוד בשעה 16:00, וכשסיימה את יום העבודה, בסביבות השעה 22:20, הסיע אותה מת"א לאשדוד - מעסיקה, מר רפי חזן, שאף הוא היה תושב אשדוד. בסמוך לשעה 23:00, ירדה המנוחה מהרכב של רפי בצומת הרחובות שד' בני ברית - שד' מנחם בגין, הנמצא סמוך לביתה, והחלה לצעוד רגלית לכיוון ביתה.

באותה עת, הנאשם, תושב צפון הארץ, עבד כפועל בפרויקט הקמת בנייני מגורים ברחוב העצמאות בשכונת "הסיטי" באשדוד בקרבת ביתה של המנוחה (להלן: "אתר הבניה"). הנאשם הבחין במנוחה הצועדת לביתה, ואז, בניגוד לרצונה, גרר אותה אל סבך שיחים המצוי באתר הבניה; שם בעל אותה בכך שהחדיר את איבר מינו או חפץ אחר לאיבר מינה; וביצע בה מעשה סדום בכך שהחדיר את איבר מינו או חפץ אחר לפי הטבעת שלה. המעשים, כאמור, בוצעו בניגוד לרצונה של המנוחה, אשר נאבקה בנאשם, אך ללא הועיל. במהלך מעשיו, אף נשך הנאשם את המנוחה בשני שדיה באזור הפטמות.

בשלב כלשהו במהלך האירוע המתואר לעיל, החל הנאשם לחנוק את המנוחה בכוונה לגרום למותה, בכך שלחץ בחוזקה על צווארה באמצעות ידיו או באמצעות חפץ כלשהו, עד אשר נפחה את נשמתה.

לאחר כל זאת, נמלט הנאשם מהמקום, כשהוא מותיר את גופת המנוחה בסבך השיחים.

למחרת, בסביבות השעה 05:20, דיווחו הורי המנוחה למשטרה על היעדרותה, ולאחר חיפושים נרחבים שנערכו על ידי בני משפחה וחברים, נמצאה גופת המנוחה בתאריך 01.06.05, בסביבות השעה 17:00, כשהיא מוטלת בתוך סבך השיחים באתר הבניה, שכובה על גבה, כאשר פלג גופה התחתון ערום וחולצתה וחזייתה מופשלות כלפי מעלה, כך שפלג גופה העליון חשוף.

כתב האישום מוסיף ומפרט את הממצאים שנמצאו על גופתה של המנוחה ונטען, כי הנאשם גרם למותה מתשניק מכני (חנק), באמצעות לחיצה בכוח על צווארה באמצעות ידיו או מכשיר כלשהו.

מיוחס לנאשם, כי במעשיו אלה גרם בכוונה תחילה למותה של המנוחה, לאחר שהחליט להמיתה, והמיתה בדם קר, בלי שקדמה לכך התגרות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול היה לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו, ולאחר שהכין עצמו להמיתה או שהכין מכשיר שבו המיתה. כן, מיוחס לנאשם, כי בעל את המנוחה וביצע בה מעשה סדום שלא בהסכמתה החופשית, תוך גרימת חבלה גופנית או נפשית ותוך התעללות בה, לפני המעשה, בזמן המעשה או לאחריו.

לאור כל זאת, מיוחסות לנאשם עבירות של **רצח - עבירה לפי סעיף 300(א)(2)** לחוק העונשין; **אינוס - עבירה לפי סעיף 345(א)(1) בנסיבות סעיפים 345(ב)(3) ו-345(ב)(4)** לחוק העונשין; **ומעשה סדום - עבירה לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) ובנסיבות סעיפים 345(ב)(3) ו-345(ב)(4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.**

תגובת הנאשם לכתב האישום

3. הנאשם כפר, מחוסר ידיעה, בכל העובדות שעניינן מעשי המנוחה טרם הגעתה לזירת האירוע. אשר למעשיו הוא, הודה הנאשם, כי עבד במועד הנטען כפועל בניין באשדוד, אולם כפר "כי עבד באותה תקופה בפרויקט הספציפי של הקמת בנייני מגורים ברחוב העצמאות בשכונת "הסיטי" באשדוד, בקרבת

ביתה של המנוחה, שכן עבר זמן רב ואינו זוכר באיזה פרויקט בדיוק עבד במועד האמור" (סעיף ג' לתגובה בכתב). הנאשם, הוסיף וטען, כי אינו זוכר אם עבד ביום 31.05.05; אינו זוכר אם נמצא באתר הבנייה באותו היום, ובכלל אינו זוכר מה אירע באותו היום, וזאת לאחר חלוף למעלה מ-9 שנים מקרות האירוע.

הנאשם כפר בכל המעשים המיוחסים לו; כפר מחוסר ידיעה בכל הנטען באשר לאופן מציאת הגופה; וכפר בכך שפגע במנוחה. כבר כאן נציין, כי גרסה זו השתנתה עם שמיעת הראיות ובמהלך עדותו של הנאשם.

גדר המחלוקת

4. עו"ד פלדמן, ב"כ הנאשם, הצהיר, כי גדר המחלוקת הוא בשאלת ה-DNA, כאשר ציין, בישיבת יום 23.10.14, ש"הבדיקה הראשונה נעשתה באמצעים שלא נעשים בהם שימוש" יותר; ובישיבת 29.01.15 הצהירה עו"ד אברמוביץ, ממשרדו של עו"ד פלדמן, כי "בתיק הזה המחלוקת העיקרית היא בשאלת ה-DNA שהתגלה בשלב מאוחר. בכך גם יעסוק המשפט מבחינתנו". מספר פעמים גם הדגישו הסנגורים, כי אין להגנה כל טענה בנוגע לבדיקה הביולוגית של שנת 2014, וכי המחלוקת עניינה הבדיקה משנת 2005 בלבד. לפיכך, ההגנה ויתרה על חקירת עדים רבים והסכימה להגשת מסמכים רבים. יחד עם זאת, התביעה נדרשה לזמן לעדות את מומחי ה-DNA והמומחים לרפואה משפטית, וכן כמה עדים הקשורים לזירת העבירה (ישיבת 29.01.15). בהמשך, נדרשה התביעה לזמן עדים נוספים, גם כאלה שתחילה ויתרו על העדתם (כמו פרופ' מוטרו, אך על כך - להלן).

בסיכומיהם ציינו הסנגורים, כי "המחלוקת בין הצדדים מצומצמת ומתמקדת בראיית דנ"א ומשכך נעסוק בראיה זו במסגרת הסיכומים בכל ההיבטים: בשרשרת המוצג, בבדיקות המעבדה, במסקנה בנוגע להתאמה בין הפרופילים הגנטיים ובעיקר בהיתכנות של הנאשם לבצע את העבירות המיוחסות לו, בעיקר את עבירת הרצח כאשר אין ולו ראיה אחרת נוספת אשר יש בכוחה לתאר את שאירע לפני 9 שנים" (סעיף 8 לסיכומי ההגנה).

בסיכומים עלתה טענת הגנה נוספת, שרמזים לה נשמעו במהלך חקירת העדים תוך כדי שמיעת התיק, ולפיה, "מחדל חקירתי עצום" הוא שגרם לחקירת הנאשם ולהגשת כתב האישום נגדו רק 9 שנים לאחר האירועים המתוארים בכתב האישום, ומשכך נפגעה קשות הגנתו. נטען, כי בשל המחדל האמור, לא ניתנה לנאשם האפשרות להתמודד מול ראיות התביעה ולהציג ראיות מפריכות; נמנע מהנאשם לספק הסברים למעשים (גם למעשיו הוא) שנעשו סמוך לאירוע, כאשר "פיענוח החקירה לאחר זמן כה רב ביטל את האפשרות לבדוק טביעות אצבע, שהרי המנוחה מתה כתוצאה מחנק"; וכי המחדל מנע מההגנה להתחקות אחר פעילות המעבדה ביחס לתקינות בדיקת ה-DNA שנעשתה בשנת 2005 (סעיפים 10 - 12 ו-63 - 64 לסיכומי ההגנה).

על רינת המנוחה

5. השוטרים, בתחילת החקירה, גיששו באפלה וניסו - בין היתר - לבדוק, אם יתכן שמישהו שהכיר את רינת והיה קשור אליה, הוא זה שביצע את הרצח. אולם, חברותיה הקרובות של רינת נחקרו, וכולן ציינו, שלא היה לה חבר כבר למעלה משנה (אז יצאה עם בחור בשם אמנון, וגם נשלל בחור ישיבה בשם פיני, עמו

יצאה רינת בעבר תקופה קצרה של כ-3 חודשים); שהייתה בררנית ולא נענתה לחיזורים אחרים; שהייתה בתולה ו"שמרה על עצמה" עד החתונה; ולא עלה בדעת החברות, אף אחד שיכול היה לפגוע בה. כולן ציינו, שרינת אהבה לבלות, לצאת לדיסקוטקים עם חברות - אבל לא שתתה אלכוהול, לא עישנה סיגריות ולא יצאה עם בחורים ללא אהבה. היא למדה אופנה ועשתה שרות לאומי בבית החולים "קפלן" ברחובות. עם שחרורה, חיפשה עבודה ולבסוף החלה לעבוד בחנות בגדים בקניון "עזריאלי" בתל אביב.

עדי אלבז, בת דודתה של רינת וחברה קרובה שלה, סיפרה על חברותה עם רינת; על ידידה של רינת; ועל כך "שמרה עצמה" עד החתונה. השתיים שוחחו ביום היעלמותה של רינת בערך בשעה 15:30, וקבעו לצאת יחד במוצ"ש (אמרותיה הוגשו חלף עדותה, אמרות מהימים 21.06.05 ו-06.07.05, וסומנו ת/5(א) ו-ת/5(ב), בהתאמה).

עינת סויסה (שאמרותיה הוגשו בהסכמה - ת/7(א) עד ת/7(ה)), אמרות שנגבו בתאריכים 02.06.05; 03.06.05; 06.07.05; 24.07.05; ו-03.08.05), הייתה חברה קרובה של רינת המנוחה, והשתיים היו בקשר יומיומי. עינת סיפרה, שרינת התקשרה אליה ביום היעלמותה - 31.05.05, בשעה 21:29, אך כיוון שעינת הייתה בהופעה - דיברו בקצרה ועינת הבטיחה להתקשר אליה מאוחר יותר. עינת לא הספיקה לשוחח עם רינת, ואחרי חצות, התקשרה אליה אמה של רינת, וסיפרה לה שרינת עדיין לא חזרה מהעבודה. עינת המודאגת יצאה בסביבות השעה 03:00 לחפש את חברתה, לאחר שניסיונותיה לתפוס אותה בטלפון עלו בתוהו.

גם עינת, כמו חברותיה האחרות של רינת, סיפרה, שבאותה עת לא היה לרינת חבר; וכי היו לה מחזרים - אך רינת הייתה בררנית (בין היתר סיפרה שלא היה לרינת חבר ממוצא ערבי - "ממש לא. אין מצב. היא חיפשה את הטוב מכולם. היא בררנית מאוד. היה קשה לה להתאהב" - ת/7(א)).

טליה קורקוס הייתה אף היא קרובה ביותר לרינת המנוחה. גם היא סיפרה על כך שרינת "שמרה על עצמה" ("זה היה עקרון חשוב אצלה. היה לה עקרון לא לשכב לפני החתונה" - ר' אמרתה, שהוגשה בהסכמה וסומנה ת/6, מיום 11.07.05), וכי "הייתה קשה להשגה ובררנית. אם היו מתחילים אתה, אז היא לא הייתה נותנת את הטלפון שלה, ולא מתייחסת, ואומרת בעדינות - לא" (שם). לדברי טליה, שוחחה עם רינת ביום שנעלמה, בסביבות השעה 21:40, בזמן ההפסקה של רינת בעבודה. רינת נשמעה רגיל; סיפרה שתסיים לעבוד בשעה 22:00; וכי מנהל החנות יסיע אותה לאשדוד.

6. **רפי חזן**, מי שהפעיל את החנות בקניון עזריאלי (חנות "קרוקר") שם עבדה רינת, נחקר אף הוא. תחילה אף חשדו שהיה לו קשר להיעלמותה של רינת ולרציחתה, אך אפשרות זו נשללה (האמרות שמסר - חלקן תחת אזהרה, וכן דו"ח ההובלה וההצבעה שביצע - הוגשו בהסכמה וסומנו ת/3(א) עד ת/3(ח)). האמרה הראשונה נגבתה כבר ביום 01.06.05 בשעה 08:29, והאחרונה שנים לאחר מכן - ביום 25.02.10, במסגרת "ריענון" החקירה - להלן).

ממר חזן ניתן ללמוד, כי רינת החלה לעבוד בחנות כשבועיים טרם מותה (החל מיום 22.05.05), וביום האירוע החלה לעבוד בשעה 16:00. בסיום העבודה, בשעה 22:30 לערך, "לקחתי את רינת חזרה הביתה, כי גם אני אשדודי... בסביבות השעה 23:00 הורדתי אותה ברח' שד' בני ברית, ברמזור... מאז אני לא שמעתי ממנה" (ת/3(א)). זו

הייתה הפעם השנייה שהחזיר את רינת הביתה; בדרך לא שוחחו, כי היה עסוק בשיחה עם מנהל האזור שלו; רינת לא הייתה מוטרדת - לא בעבודה ולא בנסיעה; וכשהוריד אותה בצומת, לא היה שם אף אחד וגם לא ראה מישהו שממתין לה. מר חזן המשיך, לאחר שהוריד את רינת, לביתו, לשם הגיע בסביבות 23:05, וצפה עם אמו בטלוויזיה. רק בבוקר, בסביבות השעה 04:00, התקשר אליו החבר של אחותה של רינת וסיפר לו שרינת לא הגיעה הביתה. חזן מאוד התפלא, וכשחזר מהעבודה באותו היום (הוא יצא לעבודה אחרי שמסר את האמרה הראשונה - ת/א3) הצטרף אל המחפשים. עוד ציין מר חזן, כי בפעם הראשונה בה הסייע את רינת הביתה, היא ביקשה לרדת בצומת, והוא היה בטוח שהבית שלה נמצא בדיוק שם, ולכן גם הוריד אותה שם בליל האירוע (הוא הצביע על מקום ההורדה בדו"ח ההובלה - ת/נ3).

7. הוריה של רינת המנוחה, הם שהבחינו בהיעדרותה, ובעידודם יצאו חברים לחפש אותה.

אמה של רינת, הגב' ז'קלין רואס, נחקרה בעיקר אודות בתה המנוחה. כך סיפרה, כי בשעה 01:00 הבחינה בכך שרינת לא חזרה מהעבודה, ואז החלו החיפושים אחריה (ר' אמרתיה ת/א2) עד ת/ד2), אמרה ראשונה מיום 01.06.05 בשעה 09:12, והאחרונה ביום 22.03.07).

אביה של רינת, מר יקותיאל רואס (אמרתו - ת/1, מיום 01.06.05 בשעה 05:20, הוגשה בהסכמה), הוא זה שדיווח למשטרה על היעדרותה של בתו.

החיפושים ומציאת הגופה

8. משלחת חיפושים, הכוללת חברים של רינת וחברים לעבודה של הוריה, התקבצה, בתאריך 01.06.05 בשעת אחר צהריים, במקום בו נראתה רינת המנוחה לאחרונה, והחלה בחיפושים אחרי רינת.

בין המחפשים הייתה גם **אסנת אשל** (ע.ת.1, העידה בישיבת 05.02.15), אשר עובדת עם אבי המנוחה בנמל אשדוד. אסנת ושאר עובדי המשרד התבקשו ע"י מר רואס להשתתף בחיפושים אחרי בתו, אשר לא שבה הביתה לאחר העבודה, ואכן - כל העובדים יצאו מהעבודה והחלו בחיפושים אחרי רינת (יחד עם אחרים - סך הכל השתתפו בחיפושים בין 20 ל-30 איש). יחד עם אסנת הייתה גם **בפי סמרה** (ע.ת.2, העידה ביום 05.02.15), שסיפרה, כי חילקו את המחפשים לצוותים של 5 - 6 אנשים, והחיפוש נערך בשטח שבין בית המנוחה לבין המקום בו נאמר שהורידו אותה בלילה.

אסנת הייתה זו שמצאה את הגופה בקרבת אתר הבנייה, מתחת לשיח (עמ' 16 לפרוטוקול). לדבריה, כל האזור היה בבנייה, אם כי כ-500 מ' מהמקום בו נמצאה המנוחה, היה בית שכבר היה מאוכלס ("**ועוד אמרתי, איך זה שיכול להיות שזאתי ממול לא שמעה נגיד צעקות או משהו, בכלל, היה חלון כאילו במרחק של איזה 500 מטר משהו כזה, היה בניין בנוי...**" עמ' 17 לישיבת 05.02.15).

תחילה אסנת זיהתה את התיק של המנוחה שהיה זרוק מתחת לשיח "**כי רינת הייתה יומיים לפני זה אצלנו במשרד ומאוד אהבתי את התיק שהיא הייתה אותו... אז הרמתי ככה את השיח וראיתי את התיק שלה עם ידידות עץ, אני זוכרת, ועם פייטים, ואני זוכרת שהיה שמה מראה... וג'ינס גם כן היה לידי... זרוק. וגם היה לה את הגרביים ורוד ככה, ורוד לבן משהו כזה, ליד הג'ינס... ראיתי רק רגליים ואת הערווה שלה, לא ראיתי פנים, לא ראיתי**

את הפנים שלה..." (שם, עמ' 17 לפרוטוקול).

אסנת חשבה תחילה שמדובר בבובה, "אבל התיק מיקד אותי, אמרתי להם, תשמעו, יש פה את התיק של רינת, אבל יש פה בובה, המוח שלי לא קלט שזה בן-אדם בעצם" (שם, עמ' 18 לפרוטוקול).

אסנת לא נגעה בשום דבר במקום, ובפי, שהייתה בסמוך אליה מאחור "הרימה את השיח; ואז באו אנשים ואמרו לי האנשים, איזה בובה, זה רינת" (שם).

האנשים קראו במכשירי הקשר למשטרה שמיד הגיעה למקום. גם אבי המנוחה הגיע, אך לא נתנו לו להתקרב.

אסנת זיהתה את המקום בתמונות שצולמו ע"י המעבדה הניידת; את השיחים; המדרכה הקרובה; הבניין שהיה כבר מאוכלס; הקרוון הסמוך; את המנוחה (שאסנת לא ראתה את פניה אלא רק את פלג גופה התחתון); ואת הציוד של המנוחה שהיה מפוזר מסביב, כולל התיק, הג'ינס והמראה. היא לא הייתה בטוחה אם ראתה גם חפצים אחרים מפוזרים בשטח.

9. **בפי סמרה** סיפרה, שהיא ואסנת עקפו את הבניין המאוכלס שהיה באזור האירוע - מצד אחד, כאשר האחרים בצוות, עקפו אותו מן הצד האחר. לדבריה, "אני הייתי כמה מטרים מאסנת, אסנת, בעצם התמקדה באיזה שיח למעלה, אני ראיתי משהו, היא קראה לי, הזזתי גם אני את השיח כי רציתי לראות, הזזתי וראיתי את הגופה... ראיתי בעצם רגליים של בחורה ששוכבת בצורה מפוסקת, עם גרביים עליה, אני זוכרת רגל אחת עם גרב... לא ראיתי ראש או פנים. אני מזהה ישירות שזה גופה... אמרתי במירס שמצאנו גופה ואז זה התחיל להתגלגל" (עמ' 24-25 לפרוטוקול ישיבת יום 05.02.15). היא לא זכרה אם ראתה חפצים מפוזרים מסביב, אבל זכרה היטב שלא נגעה בשום דבר מעבר לשיח. לדבריה, ממש כמה דקות לאחר מציאת הגופה, הגיע איש משטרה שסגר את הזירה ואף אחד לא התקרב אל הגופה או נגע בה ("אני זוכרת שפשוט אמרנו שמצאנו גופה ולא להתקרב... אני לא זוכרת שמישהו התקרב... אני לא זוכרת שמישהו נגע בה, שמישהו התקרב לשיח. אני לא זוכרת, כי באותו רגע זה כבר היה מקום שאף אחד לא התקרב, גם האנשים שחיפשו מסביב. המשטרה הגיעה וסגרה את המקום" לכל היותר 5 דקות לאחר מציאת הגופה, עמ' 26-27 לפרוטוקול, ישיבת יום 05.02.15).

10. **השוטר גבריאלוב חיים** רשם דו"ח על "מציאת גופת אישה בשיחים" (ת/40 מיום 01.06.05) ובו נרשם כדלהלן:

"התקבלה הודעה בשעה 17:40 ממשל"ט אשדוד על גופת אישה שמבצבצת בשיחים. קיבלנו את האירוע דרך הקשר המשטרתי, כיוון שהיינו בקרבת המקום... הגענו ראשונים למקום האירוע, וכאשר הגענו למקום הבחנו בהתקהלות של מס' רב של אנשים, אשר הצביעו לנו על מקום הגופה. נכנסנו לתוך השיחים, ואכן מצאנו גופת אישה עירומה, שרק גרביים על רגליה וחולצה מופשלת מעל ראשה, כך שלא ניתן לראות את פרצופה, ומסביב לצווארה מלופפת החזייה שלה. הגופה נמצאה כאשר היא על גבה עם רגליים מפושקות. הודענו על כך...להמשך טיפול".

הזירה

11. רפ"ק יוסי גרשון (ע.ת. מס' 11, העיד בישיבת 19.02.15, החל מע' 91) היה בזמן הרלבנטי ראש המעבדה הניידת - שלוחה דרומית, ובעת מתן עדותו כבר היה קצין הזיהוי של מחוז דרום. רפ"ק גרשון, יחד עם אנשי צוותו, הגיעו אל הזירה, אשר הייתה סגורה ושמורה, מבלי שאף אחד נגע באזור קודם לכן.

מתוך חוות הדעת שערך רפ"ק גרשון (ת/12[ב] - חוות הדעת; ת/12[א] - דו"ח ביקור ראשוני בזירת העבירה; ת/12[ג] - תמונות המנוחה מזירת העבירה; ו-ת/12[ד] - דיסק תמונות המעבדה הניידת) עולה, כי בתאריך 01.06.05, סמוך לשעה 19:45, הוא הגיע לזירת האירוע יחד עם רפ"ק בני חפץ ושתי שוטרות מהמעבדה הניידת הדרומית, ופגש את רענ"ח דרום - סנ"צ מרק עמיאל, שסיפר לו את הרקע לאירוע והצביע על מיקום הגופה.

רפ"ק גרשון תאר בחוות דעתו את הזירה המורחבת של האירוע (שהיה שטח פתוח סמוך למשרד מכירות של אתר בנייה), כאשר "גופת המנוחה נמצאה תחת שיח המרוחק כ-20 מטרים דרומית למשרד המכירות".

ואלו הממצאים שנמצאו בעקבות בדיקה חיצונית של הגופה (כל ממצא - צולם מכמה זוויות):

"א. גופת אישה שרועה על גבה, רגליה מורמות וברכיה כפופות, פלג גופה התחתון חשוף. הגופה סבוכה תחת ענפי שיח כשהיא מוטלת בשיפוע מצפון לדרום, כשראשה בכיוון המדרון...

ב. על חזה המנוחה, חולצה וחזייה המופשלות כלפי מעלה, לרגליה גרבי קרסול צבעוניות וסביב צווארה שרשרת חוליות מוזהבת בה היו סבוכות שערות...

ג. סימני פציעה קטנים אשר חלקם בצורת סהרונים על השליש העליון בצדו השמאלית של צוואר המנוחה...

ד. פצע שפשוף בצדו הימני של הצוואר, מתחת ללסת...

ה. פצע דמום תת עורי בשפה התחתונה ושטפי דם פנימיים בזווית הפה...

ו. סימני פציעה ושפשוף, על אמה וזרוע ימין..."

בבדיקת הזירה, סמוך למנוחה, מצא רפ"ק גרשון מכנסי ג'ינס; תחתוני אישה מגולגלים; תיק בד פרחוני; מסמכים שונים - חלקם בתוך התיק וחלקם פזורים על הקרקע סמוך אליו; אריזת פלסטיק ריקה המשמשת לאחסון גלולות; קופסת סיגריות; ת.ז. של המנוחה שנמצאה סמוך לתיק הפרחוני; וסימן גרירה באורך כולל של כ-26 מ' מהמדרכה הצפונית למשרד המכירות ועד לאזור השיח תחתיו נמצאה המנוחה. סמוך לסימן הגרירה נמצאו שני סימני טביעת נעליים (אגב, עינת, חברתה של המנוחה, זיהתה את המסרק הסגול של המנוחה, שנמצא בין החפצים השונים שנמצאו בשטח - ת/7(ב); ואמה של המנוחה, ז'קלין, זיהתה את תיקה של בתה שנמצא בשטח, בסמוך לגופה - ת/2(ב)). היא גם ידעה לתאר חלק מהחפצים האחרים שהיו בארנק). מוצגים שונים נתפסו וסומנו - והועברו למשטרת לכיש.

וכך סיכם רפ"ק גרשון את ממצאיו, בחוות הדעת:

"מסקנה:

על פי הממצאים בזירה ובהנחה כי הבגדים והתיק (תצלומים 21-30) אשר נמצאו במקום

שייכים למנוחה, אני מניח בסבירות גבוהה כי המנוחה נאנסה ונרצחה במקום בו נמצאה".

12. בחקירתו הנגדית ציין רפ"ק גרשון, כי תחילה צילמו את מצב הגופה כפי שהייתה בעת מציאתה, היינו סבוכה בין ענפים ועלים ("אנחנו לפני שאנחנו מתעסקים במשהו בזירה, אנחנו מנציחים את הזירה ואח"כ מתחילים בפעולות", ישיבת 19.02.15, עמ' 93, מצבה זה הונח בתמונות 5 ו-6) ורק לאחר מכן, ניסרו את הענף שיד המנוחה הייתה מוטלת עליו (תמונות 7 ואילך). לדעת רפ"ק גרשון "ממש לא" יתכן שהמנוחה נרצחה במקום אחר והועברה לזירה רק לאחר שנוצרה צפידת המוות: לדבריו, ועל פי מומחיותו, "כשאתה רואה גופה מוטלת בין השיחים, מתחת לשיח שם, עם כל סימני החבלה עליה, עם פריטי הלבוש שלה מפוזרים שם מסביב, עם התיק האישי שלה ורוב תכולתו מפוזרת שם מסביב, אני לא יכול לחשוב אחרת. אני לא יכול לחשוב שמישהו הביא אותה לשם ועשה שם איזושהי תפאורה... לא מתיישב לי שאדם יבוא וירצה להעלים גופה דווקא בלב שכונה מתחת לשיח כשיש שם תנועה באופן קבוע..." (שם, עמ' 96 - 97).

בחקירתו הנגדית ציין, כי יתכן שצפידת המוות נגרמה לאו דווקא בשל ענף, שאינו זוכר שהיה מונח מתחת לרגליה, אלא נוכח השיפוע בקרקע, כשראשה היה לכיוון מטה, כך שרגליה, לאחר המוות, נשארו בתנוחה שבה היו עובר למוות ולא צנחו למטה (שם, בעמ' 95). אולם, תשובתו זו השתנתה בחקירה החוזרת, לאחר שהתובעת הפנתה אותו שוב לתמונות 6 ו-5, לעומת תמונה 7, ואז הוא תיקן עצמו ואמר, ש"בסבירות גבוהה, עכשיו כשאת מפנה אותי לזה, שהרגל (השמאלית - ר.י.כ.), הייתה מונחת על הענף, וברגע שניסרנו אותו, הגופה גם נטתה הצידה". אז ציינה התובעת, בצדק: "דרך אגב, לא צריך להיות איש מקצוע בשביל לראות את זה, כי פשוט רואים" (שם, עמ' 101).

אשר לסימן הגרירה שנמצא בזירה, אל מקום מציאת הגופה, ציין רפ"ק גרשון, כי חיפשו על הגופה סימן כלשהו שיכול להצביע על יצירת סימן הגרירה, אך סימן כזה לא נמצא (יצוין, כי נעלי המנוחה לא נמצאו בשלב הראשוני. לדבריו, "הרבה אשפה הייתה שם. יתכן מאוד שזה נעלם מעינינו למרות החיפוש המדוקדק והיסודי". התובעת העירה, לאור דברים אלה של רפ"ק גרשון, כי יומיים לאחר מציאת הגופה, קרובי משפחה של המנוחה מצאו באזור האירוע את המסרק של המנוחה, והביאו אותו לתחנת המשטרה; ולאחר מכן אזרח אחר מצא את כרטיס האשראי שלה, ואף הוא הביאו לתחנה. עמ' 100-101 לפרוטוקול, ישיבת 19.02.15). רפ"ק גרשון הבהיר, כי כאשר הגיע למקום, הפנו את תשומת לבו לסימן הגרירה, שהיה "משהו רציף... מאזור המשרד שם, משרד המכירות, לכיוון החנייה של משרד המכירות, לכיוון הפתח של האזור של השיח, זה לא קו ישר... הוא פתלתל ורציף... חריץ אחד, עד כמה שזכור לי" (שם, עמ' 102). לכן, גם חיפשו סימנים על הגופה, אולם לא נמצא כל רמז שיכול לקשור את הגופה לסימן הגרירה (למשל - גרבי המנוחה היו ללא חול, כפי שנכתב בחוות הדעת, ת/12[ב]). לדבריו, "לא ראיתי שום דבר על הגופה שמצביע על זה שהיא זו שיצרה את סימן הגרירה הזה", (שם, עמ' 103). משכך, הועלו מספר אפשרויות ליצירת סימן הגרירה, מלבד יצירתה ע"י המנוחה (שכן, עפ"י ההיגיון, לו הגופה הייתה נגררת אך סביר שהיו מוצאים שני קווי גרירה מקבילים, של שתי רגלי המנוחה, ולא רק קו אחד), ובין היתר הועלתה האפשרות שהכוחות שהגיעו למקום, גם אם לא נגעו בגופה עצמה, השאירו את הסימן ("היו שם הרבה כוחות, היו בני משפחה, חברים שסרקו את המקום... הגיעו כוחות רבים למקום, ההתנהלות שם לא הייתה שליטה עד שהגעתי", שם, עמ' 104). אפשרות זו הועלתה גם ע"י הגשש שהוזעק למקום.

13. **הגשש פתחי חוגריאת** (ע.ת.3, העיד בישיבת יום 05.02.15, החל מעמ' 28 לפרוטוקול),

שהוזעק לסייע לכוחות לאחר מציאת הגופה, בחן את כל האזור שמשתרע מהגופה ועד לכביש הראשי, ומצא עקבה ש"ממש רואים שהיא שקועה באדמה... רואים שהעקבה נכנסת יותר מדי באדמה, שקועה, וזה אומר, מישהו שהלך שם הרים איזה משהו, העקבה הייתה שקועה יותר מדי. אמנם היו עוד הרבה עקבות שמה במקום", אך זו הייתה היחידה שצדה את תשומת לבו בשל עומקה (ישיבת 05.02.15, עמ' 29).

אמרה מפורטת על העקבה הנ"ל מסר הגשש רק שנתיים לאחר האירוע, כשהוזמן למשטרה למסור עדות מפורטת יותר מהזכ"ד הראשוני והקצר שרשם מיד לאחר מציאת הגופה. הפעם ציין, כי לצד העקבה מצא גם סימני גרירה, ובחקירתו הנגדית אישר, שאת סימני הגרירה, כמו העקבה, ראה כבר בשטח, וכבר אז הפנה תשומת לב המז"פ לממצאים. הוא הוסיף, כי "הרבה כוחות היו במקום, ואני לא יודע אם זה שייך לכוחות הצלה או לאירוע עצמו... אם אני לא בטוח במשהו, אני לא יכול לרשום אותו" (שם, עמ' 34 לפרוטוקול), וזאת למרות שהדברים נרשמו, כאמור, באמרה המאוחרת יותר שמסר.

ההגנה הגישה הן את דו"ח הפעולה שרשם הגשש ביום החיפוש (נ/1[א]), נרשם ביום 01.06.05 בשעה 20:10) והן את האמרה שמסר כשנתיים לאחר מכן (נ/1[ב], אמרה מיום 08.03.07).

בדו"ח, נ/1(א) נרשם:

"...הגעתי למקום בשעת הערב כאשר כבר היה חשוך אבל המקום היה מואר ע"י פנסים רבים. בסריקה איתרתי סימני גרירה שהובילו מהכביש לכיוון השיח ועקבת נעל אחת... קו הגרירה היה מקוטע ונראה די ברור... לפי דעתי המקצועית קו גרירה בא מכיוון הכביש לכיוון השיח... לדעתי האירוע קרה בתוך השיח כי יש סימנים על הגופה המעידים על נזקים מתוך שיחים..." (צורף תרשים של הזירה).

כאמור, בשל כל האמור לעיל, היינו - נוכחות כוחות רבים בשטח טרם הגעת הגשש והמז"פ, כוחות אשר יכלו לזהם את השטח שסביב הגופה, לא ניתן לדעת כיצד ומתי נגרמו העקבה וסימני הגרירה, ועל כן גם לא ניתן לתת לדבר הימצאותם במקום, כל משקל או חשיבות שהם (זאת בניגוד לטענת ההגנה בסיכומיה, בעיקר בסעיף 59, כאילו ניתן לייחס לסימנים שציין הגשש משקל כלשהו, ולו לגבי מיקום ביצוע הרצח).

בדיקת גופת המנוחה בזירת האירוע

14. בתאריך 01.06.05, בשעה 21:00, הגיע פרופ' יהודה היס, (שהיה באותה עת ראש מכון לרפואה משפטית, הוא ע.ת. 4) אל זירת האירוע, וכך כתב בחלק הראשון של חוות הדעת (מס' 3/739/2005 - סומנה כת/33):

"בתאריך 1.6.05, בשעה 21:00, הגעתי לאחר בניה באשדוד... מתחת לצמחייה עבה של שיחים עם עלים בצבע ירוק, שכובה על הגב גופה של אישה צעירה, חשופה בפלג גופה התחתון והאמצעי, עם חולצה קצרת שרוול וחזייה מופשלים מהגוו בכיוון הצוואר. הגופה בצפידה מלאה..."

פרופ' היס תיאר חיצונית את הגופה כפי שנמצאה; מדד את הטמפרטורה שלה ושל הסביבה; בחן את כתמי המוות; ולאחר מכן - הועברה הגופה ליריעת ניילון, וגם שם המשיך בבחינתה. בסיום חלק זה של תיאור הגופה והסביבה, ציין, כי "הגופה נמצאה בין השיחים בשיפוע מה, כאשר הראש נמצא נמוך יותר משאר חלקי הגופה. במקום נמסר לקציני המשטרה שהמוות נגרם יותר מ- 8-12 שעות לפני הבדיקה".

נתיחת הגופה בוצעה למחרת, ב-02.06.05, ע"י ד"ר נחמן (להלן).

היחידה החוקרת שלחה שאלות לפרופ' היס (השאלות נשלחו ביום 16.01.06 - ת/34(א)) והוא השיב בחוות דעת משלימה מיום 23.01.06 (ת/34(ב)). כך, במענה לשאלה "האם קיים הסבר מדעי למצב הקיבעון בו נמצאו רגלי המנוחה?" השיב פרופ' היס, כי "צפידת מוות מתחילה להתפתח כשעה אחר המוות (תלוי בטמפרטורה חיצונית - ככל שחם יותר, הצפידה מתפתחת מהר יותר) והגפיים נקבעים במנח בו נמצאו לפני המוות (מיד אחר המוות קיים רפיון של כל השרירים ובהמשך גם מתקשים במנח בו נמצאים). במידה והגופה לא הוזזה מהמנח שלה מאז המוות ועד שנמצאה, קיבוע הגפיים התחתונים במנח מסוים נגרם הואיל והגפיים היו באותו מנח מיד אחר המוות, ולא הוזזו מהמנח שלהם מאז ועד שנקבעו";

במענה לשאלה "מדוע הרגליים לא צנחו על האדמה ונשארו באוויר. ההנחה כי לאחר האונס החשוד עזב את הזירה, אז מדוע הרגליים לא צנחו על האדמה?", השיב פרופ' היס, כי "במידה והגפיים התחתונים היו מכופפים בפרקי האגן ובברכיים מיד אחר המוות או היו שעונים על ענפים או משענת אחרת מיד אחר המוות, הצפידה שהתפתחה בגפיים התחתונים קיבעה אותם באותו מנח (ז"א גם הגפיים התחתונים כלפי מעלה מעל האגן)";

במענה לשאלה, "כמה זמן עבר מהרגע שהמנוחה נפחה את נשמתה עד אשר הגופה התקשתה ונמצאה במצב שכזה?", השיב פרופ' היס, כי "במידה והגפיים התחתונים שעונים על הקרקע מיד אחר המוות, הצפידה תקבע אותם במנח הישענות על הקרקע";

פרופ' היס הוסיף וציין בחוות דעתו המשלימה הנ"ל, כי "בתנאי טמפרטורה סביבתית של כ-20-25 מעלות צלזיוס, צפידת המוות מגיעה לשיאה כ- 8-12 שעות אחרי המוות (במידה ולא משנים את מנח הגופה במהלך השעות הנ"ל), ובצורתה המקסימלית נמשכת ב-24 השעות הבאות עד שנעלמת בהדרגה במשך כ- 8-12 שעות נוספות לפי סדר הופעתה, ז"א קודם בשרירי הלסתות ואח"כ זה בשרירי הגפיים העליונים ובהמשך בגפיים התחתונים".

15. בביהמ"ש נחקר פרופ' היס בעיקר על אותן סוגיות עליהן השיב בחוות דעתו המשלימה (ת/34(ב) הנ"ל).

אשר לשעת המוות, נשאל פרופ' היס, האם חוות הדעת המטאורולוגית (ת/14), לפיה הטמפרטורה הסביבתית החיצונית הייתה בין 18 ל-23 מעלות צלזיוס ביום 31.05.05, ובין 22 ל-25 מעלות צלזיוס ביום 01.06.05 אחה"צ, משנה את מסקנותיו, והוא השיב בשלילה. פרופ' היס ציין, כי חישוב שעת המוות נעשה, וצריך להיעשות, בהתאם לטמפרטורה שבסביבת הגופה, ולא באזור באופן כללי. לדבריו, "מדדתי את זה מעל הגופה, וזה היה 25.5 מעלות צלזיוס. פחות או יותר אותה טמפרטורה. השירות המטאורולוגי נותן את כל האזור", ואילו הטמפרטורה הרלבנטית היא זו

שנמצאת במדויק מעל הגופה, כפי שמדד בעצמו (ישיבת יום 12.02.15, עמ' 45. ר' גם ת/14(א), בקשה שהופנתה אל השירות המטאורולוגי לקבל נתוני מזג אוויר באזור הזירה בתקופה שבין 31.05.05 שעה 22:00 ועד 02.06.05 שעה 00:00; וכן, ת/14(ב) - חוות הדעת מטעם השירות המטאורולוגי, מיום 28.06.05, בנוגע לטמפרטורה והלחות היחסיות בתקופה המבוקשת). נתונים אלה, בנוסף לטמפרטורת הגופה, לדבריו, מאששים את מסקנתו, שהמוות נגרם יותר מ-12-8 שעות קודם לבדיקה (בזמן הבדיקה של הגופה, הטמפרטורה בפי הטבעת הייתה 26.9 "כמו 27 מעלות, ואני יוצא מהנחה שאדם בזמן פטירתו, בזמן פטירתה, היה לה 37 מעלות, אז זאת אומרת - ישנה התקררות הגופה ב-10 מעלות, שעה שלפחות 10 שעות, כמובן, כשיש חום קצת יותר גבוה בממוצע סביב הגופה, ואז הירידה בטמפרטורה... יותר איטית", שם).

באשר לשאלה האם הגופה הוזזה לפני הגעתו, השיב פרופ' היס, כי אמנם, "אני הגעתי שעתים אחרי שהיא אותרה, אחרי שהיא נמצאה... אבל... השליכו אותה במקום שבו היא נמצאה, אולי ניקו מסביב את השיחים כדי שאפשר יהיה לצלם ולתעד אותה, אבל אני מצאתי אותה בתנוחה מסוימת מתחת לשיחים, כשהיא שוכבת על הקרקע, וכדי לבדוק אותה... ביקשתי להעביר אותה מאותו מקום למקום סמוך, ואז היא הושכבה על יריעת ניילון ונעשתה בדיקה נוספת" (ישיבת 12.02.15, עמ' 46).

לפרופ' היס הוצגו התמונות של המעבדה הניידת; הוא לא זכר את החפצים שהיו מסביב; לא זכר את הענפים המצולמים שבתמונות 5 ו-6 ("יש בין שני ענפים, אחד נראה לי כרות, זה הענף הגדול שנמצא בסמיכות לכפות הרגליים, וישנו עוד ענף שנמצא בסמיכות לאמה השמאלית... אני ראיתי את הגופה כאשר הענפים סביבה... נוקו העלים והענפים סביב, כדי שיהיה אפשר לגשת לבדוק אותה", שם, עמ' 48); זיהה את תנוחת הגופה כפי שמופיעה בתמונות 7 ו-8 ("כפי שאני ראיתי אותה, וכאן באמת אין סימנים של ענפים כי הם הוזזו או נכרתו. זה אותו מצב שאני ראיתי את הגופה" שם); וכשראה את תמונות 9 ו-10 ציין, ש"רואים ליד החלק התחתון שלה ענף מנוסר. לא רק שרואים את הענף מנוסר, אלא רואים כאן שביבי עץ שנמצאים בחלקם על הגופה, באזור הניסור. זאת אומרת, אני עכשיו אומר ללא ספק שהענפים, או לפחות ענף אחד או שניים שהיה מסביב לגופה כשהיא נמצאה, נוסרו טרם בואי" (שם, בעמ' 49).

פרופ' היס זיהה את התצלומים המראים את המנוחה על יריעת הניילון ואת האזורים שהתמקדו בהם (בתמונות 11 ו-12 אפילו רואים את אצבעו מצביעה על סימנים בצוואר המנוחה).

גם בחקירתו הנגדית נשאל האם המנוחה נפטרה במקום בו נמצאה, והפעם פרופ' היס טען, שאינו יכול לקבוע, אם המנוחה מצאה את מותה במקום שבו נמצאה. יחד עם זאת "כל כתמי המוות נמצאים באזור שמתאים לתנוחה שבה היא נמצאת, במקום מציאתה. אם הייתה מתה ונשאר מתה במקום אחר ובתנוחה שונה, והיו מעבירים אותה למקום שבו אני מצאתי, הייתי מצפה שיהיו כתמי מוות שמעידים על כך. מבחינה זאת, אני יכול רק לומר שכל הממצאים מתאימים למקום מציאתה, כל הממצאים הפורנזיים, לגבי כתמי מוות, מתאימים למקום מציאתה. אבל זה לא אומר שהיא, אהה, לא מתה במקום אחר והעבירו אותה תוך זמן קצר אחר המוות" (שם, עמ' 50-51).

וכשנשאל, אף זאת בחקירה הנגדית, האם מתה בתנוחה שנמצאה, ציין פרופ' היס, כי נוכח צפידת המוות, "שהיא

מיוחדת במינה", ניתן ללמוד על אחת משתי אופציות: "או שבזמן המוות, דקה או שניה לפני המוות, עובר למוות, התנוחה הייתה כזאת שהגפיים היו מורמים... או, לחילופין, שהיה רפיון גמור בתנוחה של שכיבה על פני משטח אחד, ובתקופה שבה השרירים היו רכים, ואפשר היה לכופף ולקפל אותם, אך הופעל לחץ על הגפיים בתנוחה המסוימת ואז התפתחה צפידת המוות שקיבעה את הגפיים באותה תנוחה, אליהן הובאו אחר המוות... אני גם לא יכול לשלול שהתנוחה המיוחדת של הגפיים התחתונים וגפה עליונה מצד שמאל, נגרמו בגין הטופוגרפיה של אותו מקום" וזאת לאור הענפים שזיהה בתמונות (שם, עמ' 51-52).

פרופ' היס סבר, שמאוד לא סביר שצפידת המוות נוצרה במקום אחר, ושהגופה הועברה למקום בו נמצאה, כשהיא כבר בצפידת מוות - לא רק בגלל הקושי לשנע גופה במצבה ("גופה צפודה בצורה כזאת קשה מאוד לשנע אותה" - שם, עמ' 53), אלא גם לאור הענפים שהגופה נמצאה מתחתם, שאפילו לו היה קשה להיכנס תחתיהם ולבדוק את הגופה. יתרה מכך, לא נראה לו אפשרי שהגופה "תישאר באותה צפידה בלי שהיא תישבר באיזושהי צורה או שיהיו סימנים של השריטות או חבלות אחרות בין הגפיים התחתונים והאמה המורדת" (שם). כלומר - או שהמנוחה מתה כשהיא בתנוחה בה נמצאה, או שאחרי המוות מישהו החזיק אותה בתנוחה זו וקיבע את צפידת המוות.

כאן המקום להעיר, כי התובעת (בחקירה החוזרת) ציינה, כי בתמונות 5 ו-6 רואים את הענף שנוסר לאחר מכן - ורואים שהוא מחזיק חלקית באוויר את אחת הרגליים של המנוחה, באותה תנוחה מורמת, ואת אחת הידיים; וכי רואים שלאחר הניסור (כמופיע בתמונות 9 ו-10 אליהן התייחס פרופ' היס קודם לכן) יש צניחה של הגפיים האלה (כזכור, אותן תמונות הוצגו גם לרפ"ק גרשון). לאור זאת, פרופ' היס אישר, שאכן "הכל מתאים", ושאותו ענף, שרואים בתמונה 9 שנוסר קודם לכן (לפי תמונות 5 ו-6) הוא זה שנתן תמיכה לאמה השמאלית, וציין, כי "אז, אם זה היה כך, אז האמה, השמאלית נקבעה בתנוחת קישיון באותה תנוחה" שרואים בתמונה מס' 6 (שם, עמ' 57-58).

העולה מכל האמור לעיל הוא, כי מסקנתו הסופית של פרופ' היס - מסקנה המבוססת על כלל הנתונים כפי שהובאו לעיל (כגון - עצם התנוחה, זווית הקרקע, הענפים שתמכו ברגל ויד של המנוחה, הקושי לשנע גופה בתנוחה בה נמצאה גופת המנוחה וכד') הינה, שמות המנוחה נגרם במקום בו נמצאה, וכי התנוחה בה נמצאה, היא התנוחה בה מצאה את מותה. חוות דעת שכנגד - לא הוגשה. יתרה מכך, זו הייתה המסקנה המקצועית גם של רפ"ק גרשון ואף ההנחה של הגשש.

הבאת הגופה אל המכון לרפואה משפטית

16. מד"א פינתה את הגופה אל המכון לרפואה משפטית (דו"ח מד"א - ת/11, ממנו נלמד, כי קבלת האירוע והיציאה למקום הייתה בשעה 17:42; ההגעה למקום האירוע - בשעה 17:47; וכי הדו"ח נרשם בשעה 17:59) לאחר סיום בדיקות המעבדה הניידת והבדיקה של פרופ' היס.

בדיקת הגופה

17. בחוות הדעת של המכון לרפואה משפטית (ת/33), ולאחר "דו"ח הביקור בזירה ומציאת הגופה" שערך פרופ' היס, נמצאת חוות דעתו של ד"ר ריקרדו נחמן (ע.ת.9) מיום 18.06.05, בעקבות

נתיחת הגופה שבוצעה ביום 02.06.05.

בפתח חוות הדעת מתאר ד"ר נחמן את הגופה, שהגיעה אל המכון לבושה, לפרטי פרטים. בין היתר נמצא:

"סביב הפטמה של השד הימני מלמעלה ומלמטה... שני פצעי קרע שטחיים, קשתיים, עם האזור הקעור של שניהם מלפנים של הפטמה, וביחד נראים כאזור מעוגל... מתחת לפטמה השמאלית נמצא פצע קרע שטחי, אופקי..."

פי הטבעת מורחב מאוד, עם פצע שפשוף טבעתי, בעומק עד 1.5 ס"מ, בגוון חום אדום. בשפות הקטנות של הפות אין סימני חדירה טריים. בכניסה ללדן, בשעה 5-6 ובשעה 12 (לפי לוח השעון), נמצאים לפחות שלושה מוקדי דימום תת רירתי בגוון אדמדם...

שלד הגרון ללא שברים, סביבו, כפי שתואר לעיל, נמצאים מוקדי דימום בצבע אדום כהה. בכניסה לקנה הנשימה ובסימפונות הגדולים, נמצאת כמות גדולה של נוזל בצע אפור-אדמדם".

ואלה **"סיכום ממצאים אנטומיים עיקריים"**:

1. דימומים בשרירי הצוואר (דימומים בפנים ובלחמיות; דימומים על פני הריאות, ודימומים סביב רקמות רכות של שלד הגרון ודימומים תת רירתיים בבית הקול);
2. דימומים במוח (מצחי, דימום בשכבה הפנימית של הקרקפת - עורף);
3. דימומים תת רירתיים ופצע שפשוף בכניסה ללדן ובפי הטבעת;
4. פצעי קרע שטחיים בפטמות;
5. פצעי שפשוף ושריטה בגוו ובגפיים העליונים (דימום תת עורי עגלגל באמה הימנית).

בדם לא נמצאו אלכוהול, סמים או תרופות.

וכך סיכם ד"ר נחמן את חוות דעתו:

"חוות דעת:

על סמך תוצאת הנתיחה שביצעתי... הריני לחוות דעתי כי מותה נגרם מתשניק מכני (חנק), שנגרם קרוב לוודאי באמצעות לחיצת ידיים או מכשיר על הצוואר.

בנוסף, נמצאו דימומים בחומר האפור של המוח, שביחד עם דימום בשכבה הפנימית של הקרקפת באזור הקודקודי - עורפי רקתי משמאל, מתיישבים עם חבלה קהה בראש, קרוב לוודאי, בלתי ישירה (כפולה).

בנוסף, נמצאו דימומים תת רירתיים ופצע שפשוף בכניסה ללדן ובפי הטבעת, שמתיישב עם החדרת גוף נוקשה כגון פין בזקפה, סביב מועד המוות.

בנוסף נמצאו פצעי קרע שטחיים בפטמות שנגרמו, קרוב לוודאי, מנשיכה. בנוסף נמצאו פצעי שפשוף ושריטה בגוו ובגפיים, שנגרמו מחבלות קהות ו/או חיכוך עם גופים קהים. הפצעים שתוארו לעיל, בגפיים העליונים, בעיקר באמה הימנית, מתיישבים עם "פצעי הגנה".

בנוסף, נמצא דימום תת עורי עגלגל באמה הימנית, שיכול להתיישב עם "מציצה-נשיכה".

בנוסף לחוות הדעת, הוגשו גם המסמכים הבאים:

ת/33(א) (מיום 6.7.05) - תוספת לחוות הדעת בעקבות בדיקת היסטולוגית, שאין בה כדי לשנות מממצאי חוות הדעת;

ת/33(ב) - שאלות שנשלחו לד"ר נחמן מיום 12.07.05 ו-**ת/33(ג)** - שאלות שנשלחו לד"ר נחמן מיום 17.07.05;

ת/33(ד) - תשובותיו של ד"ר נחמן לשאלות שנשאל. בין היתר נכתב בהשלמה זו:

· "יתכן וחלק מפצעי השפשוף שנמצאו על הגופה, נגרמו משיחים ענפים יבשים וחלק מחבלות קהות";

· "בקרום הבתולין לא נמצא קרע טרי, קוטר הכניסה ללדן בנדון מאפשר החדרת גוף גילי נוקשה כגון פין בזקפה, ללא היווצרות קרעים טריים";

· הפצעים והסימנים בכניסה ללדן יכלו להיגרם ע"י פין בזקפה או החדרת חפץ גילי נוקשה אחר לתוך הלדן;

ת/33(ה) - שאלות נוספות מיום 06.10.05;

ת/33(ו) - "הבהרות לדו"ח נתיחה של המנוחה רינת רואס" (מיום 11.10.05), ומהן עולה, כי לא ניתן לאפיין את צורת הנשיכה - הן בשד והן בידי המנוחה; וכי מות המנוחה "נגרם מחנק, קרוב לוודאי, באמצעות לחיצת ידיים או מכשיר על הצוואר. לא ניתן לאפיין ברמת הוודאות הרצויה את המנגנון המדויק של החנק".

בתשובה לשאלות התובעת בחקירתו הראשית, הוסיף ד"ר נחמן, כי אחד הסימנים לכך שהמוות נגרם כתוצאה מהחנק - הוא בצקת הריאות, כלומר, שהחנק נגרם בזמן שהאדם היה חי (עמ' 48 לפרוטוקול, ישיבת 19.02.15). לדבריו, תהליך כזה לא קורה לאחר המוות.

אשר לסימנים בצוואר ציין ד"ר נחמן, כי הם "יכולים לרמוז שזה יותר בכיוון של ידיים, אבל אני לא יכול לשלול משהו אחר" (שם, עמ' 51 לפרוטוקול).

אשר לממצאים בראש - העיד ד"ר נחמן, כי הם יכולים היו להיגרם מפילה אבל גם מכך שהטיחו את ראש המנוחה על הרצפה, על האדמה. ו"אם היא נפלה על השיחים, אני לא מצפה שיהיו נזקים כמו שמצאתי. אם היא נפלה על משהו קשיח יותר, אז אני לא יכול להגיד חד משמעית, אם מישהו הטיח את הראש שלה או לא" (שם, עמ' 52 לפרוטוקול).

בנוגע לשפשופים והשריטות בגוו ובגפיים שנמצאו על הגופה, העיד ד"ר נחמן, כי יכלו להיגרם מחיכוך עם הענפים והעלים שהגופה נמצאה בתוכם או עם האדמה, אבל לא ניתן לדעת אם הם נגרמו לפני או אחרי המוות. "פצעי שפשוף, קשה מאוד לדעת אם נגרמו לפני המוות או מיד לאחר המוות... רובם נראים שמסביב למוות" (שם, עמ' 53 - 54 לפרוטוקול).

בנוגע לדמומים בעיני המנוחה, ציין ד"ר נחמן, כי חלקם נגרמו מתשניק וחלקם מחבלות קהות. לדבריו, "הדימומים הנקודתיים, שנמצאו גם בין היתר בעפעפיים ובין היתר בלחמיות, זה תוצאה לדימומים גדולים יותר, שהם תוצאה של לחץ, לחץ על הצוואר, ממושך ו/או לחץ על בית החזה, משהו שפשוט... מונע את החזרת הדם ממקומות הגבוהים מהלב אל הלב... ויש את הדבר האחר, שזה דימום תת עורי בשמאל ועפעף השמאלי העליון, שזה דימום שלא קשור לחנק, זה קשור לחבלה" (שם, עמ' 57 לפרוטוקול).

כשד"ר נחמן נשאל, (בחקירתו הנגדית), אם יתכן שהגופה הוזזה והמנוחה לא הומתה במקום בו נמצאה, השיב, תחילה, שאינו יכול לענות על כך, שכן אין לו מידע בנוגע למצע שמתחת לעלים עליהם נמצאה הגופה, אולם, לאחר שהתובעת הציגה לו (בחקירה החוזרת) את התמונות של זירת האירוע (מתוך ת/12), ובמיוחד את התמונות 7 ו-8 בהן ניתן לראות את המצע עליו נמצאה המנוחה בזירה, ציין ד"ר נחמן, שנראה שמדובר בשכבה "די דקיקה של עלים... זה נראה יותר אדמה עם מעל עלים... יש צמחיה גדולה, אבל היא גדולה מלמעלה, אבל לא מלמטה" (שם, עמ' 69 לפרוטוקול). לדבריו, החבלה שנמצאה בראש המנוחה, מתאימה "בהחלט" לאדמה ולמנח הראש, כפי שמופיע בתמונות (וזאת בתשובה לשאלה נוספת שנשאל ע"י ההגנה). מסקנותיו אלה תואמות את מסקנותיו של פרופ' היס.

נטילת דגימות ה-DNA

18. ד"ר נחמן תיאר בעדותו, בהתרגשות רבה, את נטילת דגימות ה-DNA מגופת המנוחה; אותו DNA שהביא, בסופו של דבר, לפענוח הפרשה. לדבריו, נטילת דגימות מהשדיים, לא הייתה בזמנו בנוהל הרגיל, אבל "אני חושב שמישהו הדריך אותי לקחת משם" (שם, עמ' 55 לפרוטוקול), ולאור מנח החזייה וסימני הנשיכה, ולאחר שהניח שאף אחד לא נגע באזור מרגע מציאת הגופה (בניגוד לאמה, שם

יתכן ומישהו, נגע ב"מציצה" בעת העברת הגופה), החליט ליטול גם משם דגימות לצורך DNA. לתובעת הסביר, כי לדעתו הסימנים שנמצאו על השדיים הם סימני נשיכה הגם שאישר לסנגור, כי סימנים אלה לא הושאו מול סימני נשיכה אפשריים של הנאשם (ר' גם מסקנותיו אלה בחוות הדעת).

לסנגור הסביר ד"ר נחמן, את פרוצדורת נטילת DNA מגופה. לדבריו, המטושים הדוגמים את הגופה "הם סטריליים, ונמצאים בתוך שרוול מפלסטיק. אתה מוציא אותם... מהשרוול, טובל בתוך מים מזוקקים, מנסה לייבש, מועך אותם ואז לוקח מתחת לציפורניים... מחזיר לתוך השרוול מפלסטיק, מדבקה, סוגר לגמרי, וכך אני עושה גם לכל מה שצריך לקחת, מאיפה שצריך לקחת, כולל פי הטבעת וכולל הכניסה ללידן... וגם אתה מעביר ג'נטלי מסביב לפטמות, בעדינות... בנפרד... מחזיר לתוך השרוול מפלסטיק שוב פעם, אתה סוגר את המדבקה, ומעביר טופס לוואי למעבדה הביולוגית כדי שהם יעשו את הבדיקה" (שם, עמ' 64-65 לפרוטוקול). טופס הלוואי, יש לומר, הוגש אף הוא (ת/47), עליו חתום ד"ר נחמן, והוא כולל גם אישור המעבדה הביולוגית על קבלת המוצגים ביום 05.06.05.

ד"ר נחמן הדגיש, כי "המוצגים" שהוחזרו ליחידה החוקרת לאחר הבדיקות במכון (כמופיע על הטופס), אינם כוללים את המטושים, שכן אלה אינם בבחינת "מוצגים" והם נשמרים במעבדה.

החקירה

19. **החוקר איציק חליווה** (ע.ת. 10, העיד בישיבת 19.02.15) שירת בזמן האירוע במאגר חוקרים לכיש, שלימים הפך לימ"ר לכיש, שם עדיין שירת בעת מתן עדותו. הוא חקר את המקרה מתחילתו, אם כי לא היה בזירת האירוע. לדבריו, מאז המקרה הוקמו צוותי חקירה מיוחדים (צח"מים) לא מעטים, (שבעה במספר), ברובם נטל גם חלק; התיק עבר גם בין יחידות כדי לרענן את הכוחות שחקרו את המקרה; כאשר משנת 2009 נחקר המקרה ע"י ימ"ר לכיש.

חליווה הסביר את כיווני החקירה של היחידות החוקרות, כשמתוך דבריו, ניתן ללמוד, שהמשטרה לא ויתרה על מציאת הרוצח, למרות חלוף הזמן, וגם אם היו מחדלי חקירה (על כך להלן), הרי שבאודאי שלא ניתן לטעון שהמשטרה לא התאמצה לאורך כל השנים מאז האירוע, למצוא את האחראי לרציחתה של רינת המנוחה.

חליווה העיד, כי לאחר מציאת ה-DNA על הגופה, החלו במשטרה בדגימת אנשים, כולל עובדים זרים ועובדים מהשטחים, כדי למצוא פרופיל גנטי שיתאים לפרופיל המשוער שנמצא על המנוחה:

"לאט לאט זה התרחב לנושא של אסירים, רשימות של פוטנציאליים שנבנו על ידי פרופילאי שבא וסייע לצוות החקירה... אסירים, בחופשה, חוסים... היה מגוון של בדיקות שנעשו, וכל הבדיקות נעשו בשביל להגיע להתאמה של אותו אדם שהיה בפרופיל הגנטי... בנוסף היו כיווני חקירה נוספים, שהתקבלו מחקירה של עדים ואנשים בזירה עצמה... שמהם ניתן היה להבין שבאזור הזה מתארגנים... קבוצות של יהודיות עם קבוצות מהשטחים... ומתוך חקירה זו, עלה חשד לגבי אדם שביום של הרצח נמלט מהזירה בצורה בהולה... בדקנו - והוא נשלל. היה כיוון נוסף, עד כמה שזכור לי זה שנשלח מכתב לתיבת

הדואר של משפחת המנוחה, ובמכתב היה איזה שהוא רמז לגבי אדם מסוים שיכול להיות קשור, גם זה נבדק ונשלל... (במשך השנים) נדגמו מאות ואלפים, לפי דעתי..." (עמ' 73 לפרוטוקול, ישיבת 19.02.15).

דגימת הפועלים

20. חליווה העיד, כי ביום 05.06.05, הגיע לאתר הבניה הרלבנטי יחד עם החוקר טוביה צאלח, ביקש ממנהל העבודה את רשימת העובדים, והשניים תאמו את בדיקת העובדים לבוקר שלמחרת. לדבריו, **"הוא אמר לי שיש 22 עובדים... לא קיבלתי רשימות ממנו...למחרת בבוקר, כשבאנו לדגום את האנשים ורשמנו 16 אנשים שהיו באתר... באותו רגע שבאנו ודיברנו, הוא אמר שיש 22 פועלים, וכשבאתי בפועל לדגום, הוא אמר שיש רק 16 פועלים... אלה הפועלים שיש..."** (שם, עמ' 79 לפרוטוקול).

חליווה ערך את **ת/13, דו"ח פעולה על נטילת הדגימות וכן רשימת הפועלים שנדגמו** (בבוקר של יום 06.06.05), והוא העיד, כי הפועלים היו **"בקומה הראשונה, במרתף של הבניין עצמו, זה נראה לי מטבחון שהיה שם... הקבלן ריכז אותם, הוא אמר - זה העובדים שיש אצלי"**, ואותם דגמו (שם, עמ' 80 לפרוטוקול). אמנם, לדבריו, ביקשו גם רשימות של הפועלים, אך אלה לא ניתנו, והחקירה המשיכה. כבר כאן ניתן לציין, כי למעשה לא הייתה מחלוקת בין הצדדים, כי היה מקום להתעקש עם הקבלן על קבלת הרשימות הרשמיות של הפועלים שהעסיק, כפי שנעשה בסופו של דבר בשנת 2014. גם התובעת הסכימה, כי לו היו משווים את רשימת הפועלים כפי שהופיעה במסמכי הביטוח הלאומי, אל מול הפועלים שנדגמו בפועל, היו מגלים אולי כבר בשנת 2005, בנוסף לחמישה פועלים שהיו שוהים בלתי חוקיים ונעלמו מהבניין (להלן), שגם הנאשם **"נעלם"** מהשטח מיד לאחר האירוע. אולם, הצדדים חלוקים בנוגע למסקנה שיש להסיק ממחדל זה.

חליווה הסביר (בתשובה לשאלותיו של הסנגור במהלך החקירה הנגדית), כי בזמן האירוע, ההחלטה הייתה לדגום את מי שנמצא במקום; בראיה לאחור, ורק לאחר שהרשימות של הביטוח לאומי הוצאו ב-2014, ראו שבאמת בזמן הרלבנטי עבדו יותר פועלים באתר. **"באותה תקופה אנחנו נשלחנו לבצע דגימות של אנשים שנמצאים, לא נעשתה בדיקה מקיפה של רשימות, כי אנחנו הגענו לקבלנים, לקבלני משנה, אז לא כולם מסרו רשימות מסודרות..."** (שם, עמ' 84 לפרוטוקול). למעשה, כחודשיים אחרי האירוע **"במסגרת מעצר של אדם אחר, הוא (מנהל העבודה - ר.י.כ.) מסר שהיו עוד 5, אם אני לא טועה, 5-6 פועלים שבאותו יום של הרצח הוא הבריח לשטחים, כי לא היו להם אישורים..."** (שם). חליווה הוסיף, כי במסגרת הצ"מ השני, הקבלן נחקר שוב ומסר את שמות הפועלים מהשטחים שברחו מיד לאחר האירוע, וגם אותם דגמו (שם, עמ' 85 לפרוטוקול), אם כי, **"אני לא יודע אם כולם, אני לא יכול לאשר אם נחקרו כולם..."** (שם). שמו של הנאשם לא עלה גם בשלב זה של החקירה, אלא רק בשנת 2014:

"בשנת 2014, הנאשם נדגם בתחנת קריית מלאכי... בהקשר אחר... לאחר שמשטרת ישראל מבצעת דגימות לכל חשוד שהעבירה שהוא נחשד בה היא בתוספת ומאפשרת דגימת DNA... אלה הנהלים... אותו הדבר לגבי הנאשם, הוא נחקר בקריית מלאכי, נלקחה ממנו דגימת DNA, היא נשלחה למטה הארצי ונעשתה השוואה וקפץ שיש התאמה זיהוי פרופיל גנטי בין הנאשם ובין ה-DNA שהופק מהמנוחה, ומפה נכנסנו לחקירה סמויה עד מעצרו של המשיב, של הנאשם" (שם, עמ' 81-82 לפרוטוקול).

יוער, כי חליוהו גם תאר את זירת האירוע, וזאת בסיוע שני תצלומי אוויר של האזור (ת/41 - תצ"א גדול, ו-ת/41א) - תצ"א בתקריב של הבניינים 67-69 ו-71, שהיו קיימים גם בעת האירוע), עליהם סימן את מקום מציאת הגופה (סימן במס' 1); את האזור בו עבד הנאשם, בניינים 73 ו-75 (סימן במס' 2); את בית הורי המנוחה, לשם התכוונה המנוחה להגיע (סימן במס' 3); את האזור בו הורדה המנוחה, והיות והמקום המדויק לא מופיע בתצלום, סימן חליוהו את כיוון המקום בחץ (בסימן 4); ואת שתי הדרכים ששיערו, שבאחת מהן החלה המנוחה את דרכה לביתה.

בין היתר בעקבות סימונים אלה, אף ערך ההרכב ביקור בזירת העבירה, וקיבלנו מושג על המרחק בין המקום בו ירדה המנוחה מרכבו של המעביד לבין זירת האירוע ואף עד לבית הוריה לשם התכוונה להגיע; על הדרכים האפשרויות בהן יתכן והלכה בדרכה הביתה; ועל מקום האירוע עצמו, הקרוב כל כך לבית המנוחה ולבתים בהם עבדו הנאשם והפועלים האחרים.

עדויות הפועלים, הקבלן ומנהל העבודה

21. עדויות הפועלים שעבדו בזמן הרלבנטי באתר הבנייה, היו חשובות בעיקר בשלב בו הנאשם הכחיש כי היה בכלל אי פעם באשדוד, לא כל שכן עבד בעיר. לאחר שינוי גרסתו, עדויותיהם חשובות בעיקר להבנת מעשי הנאשם והאחרים בעת האירוע, ולכן, יובאו רק עיקרי דבריהם.

תושבים רבים של הכפר בוועינה-נוג'ידאת (להלן: "הכפר") שבצפון הארץ, עבדו בזמן האירוע, ועובדים גם היום, בבניין, אצל **הקבלן חאלד חמודה** (להלן: "הקבלן"; ע.ת. 5, העיד בישיבת 12.02.15, החל מעמ' 59 לפרוטוקול), במקומות שונים ברחבי הארץ. לדברי הקבלן, מאז שנת 2002 הוא בונה באשדוד, ובמאי 2005 עבד שם בשני אתרי בנייה - האחד היה ב"סיטי" והשני ברובע יז', כאשר ב"סיטי", שם עבד גם הנאשם, בנה ארבעה מגדלי מגורים. יחד עמו עבדו באשדוד כ-20 עד 30 פועלים נוספים, כולם מהכפר. במקביל עבדו באותם אתרים גם קבלנים נוספים, עם הפועלים שלהם.

הקבלן לא נכח במהלך כל השבוע באתר הבנייה, ואחיו, אחמד חמודה (ע.ת. 6, העיד בישיבת 12.02.15, החל מעמ' 76, להלן "מנהל העבודה"), שהיה מנהל העבודה, היה גם האחראי על הפועלים, כולל רישום ימי הנוכחות שלהם בעבודה ("מנהלי העבודה שלי רושמים את העובדים שעבדו בפועל...") עמ' 65 לישיבת 12.02.15). את רישומי הנוכחות העביר הקבלן לרואה חשבון, ורואה החשבון היה מגיש דו"ח לביטוח לאומי. בהתאם לרישומים אלה, גם שולמו המשכורות לפועלים.

הקבלן היה מגיע לאשדוד בימי שני ורביעי בכל שבוע, ובזמן האירוע לא נכח באתר הבנייה. כשהגיע אל האתר, לאחר האירועים, דיווחו לו שהמשטרה מבקשת ליטול דגימות DNA מהפועלים שלו ו"בטח שהסכמתי" (שם, עמ' 66 לפרוטוקול).

בשנת 2005 הקבלן לא נחקר, וגם לא נטלו ממנו דגימה, שכן לא היה באזור בעת האירוע. רק לאחר מעצרו של הנאשם - נחקר, והוא זיהה את תמונותיו של הנאשם (ת/31 [א] ו-[ב]), זו שמשנת 2005 וזו מהתקופה שלאחר שנעצר. יוער, כי במהלך עדותו טען הקבלן, שאיננו זוכר איך הנאשם נראה אז ואיך היום. כבר במהלך הדיון נאמר לעד, שדי להביט בנאשם כדי לדעת איזו תמונה צולמה מתי...).

הקבלן חמודה העיד, שכל דיווחיו לביטוח הלאומי היו דיווח אמת ("אני מדווח רק את האמת על הפועלים שלי" - שם, עמ' 68 לפרוטוקול), ומתוך הרישומים אישר (בחוסר רצון בולט, יש לומר), כי הנאשם עבד אצלו בשנת 2005 בין התאריכים 01.02.05 ועד סוף מאי 2005 ("אם אלה הרישומים - אז זה נכון. בטח", שם).

הקבלן גם אישר את **ת/17** - הדיווחים למל"ל; את **ת/35(א)** - טופס 101 של הנאשם; ואת **ת/35(ב)** - תלושי השכר של הנאשם בתקופה הרלבנטית.

עוד העיד הקבלן, כי הנאשם "היה עובד אצלי ועוזב, עובד ועוזב, אני לא זוכר את התקופות. אם רשום - אז רשום. אני מדווח רק על אלה שעובדים אצלי" (שם, בעמ' 70 לפרוטוקול), ולא זכר מדוע הנאשם עבד אצלו מאז 2002 ועד 2005 (לא ברצף אמנם), עזב, וחזר לעבוד רק ב-2010 ("תשאלי אותו... אני לא שאלתי אותו... הייתי נפגש אתו [בכפר - ר.י.כ.]. מרחוק, רואה אותו, אבל יש הרבה פועלים שעובדים אצלי ועוזבים, עובדים ועוזבים", שם, בעמ' 71 לפרוטוקול).

הקבלן הוסיף וציין, כי את הפועלים היה מביא רכב מהכפר שבצפון אל אשדוד בכל יום ראשון, ומחזיר אותם אל הכפר - חלק ביום חמישי וחלק ביום שישי; במשך השבוע היו הפועלים ישנים באזור הבנייה, בתוך הבניין שנמצא בתהליך בנייה; ולאחר תום שעות העבודה (בדרך כלל בשעה 16:00 - 17:00) הפועלים חופשיים לעשות כרצונם.

באמצעות הקבלן הוגשו המסמכים הבאים:

ת/35(א) - כרטיס עובד לשנת המס 2005 (במקום טופס 101) על שם הנאשם ולפיו, תחילת העבודה בתאריך 01.02.05, ועד חודש מאי אותה שנה; בחודש פברואר - עבד 10 ימים; במרץ - 21 ימים; באפריל ומאי - 21 ימים. יצוין, כי בחקירה הנגדית ציין הקבלן, כי אינו יכול לומר באילו ימים בדיוק עבד;

ת/35(ב) - תלושי השכר של הנאשם לחודשים פברואר, מרץ, אפריל ומאי;

טופס 126 לשנת 2005 - גם כאן, בין שמות כל הפועלים שעבדו אצל הקבלן חמודה, מופיע שמו של הנאשם (דף 3, שם אחרון).

22. כאמור, אחיו של הקבלן, **אחמד חמודה, היה מנהל העבודה באתר**, והוא היה נוכח כל העת באתר הבנייה, יחד עם הפועלים. מנהל העבודה ציין, כי הוא מכיר את הנאשם מזה שנים; אבי הנאשם חבר שלו; אמו של הנאשם קרובת משפחה. הוא גם אישר, כי בשנת 2005 עבד הנאשם באתר הבנייה ב"סיטי" שבאשדוד, אם כי לא יכול היה לומר באלו תאריכים מדויקים עבד ("**הרבה פועלים באים והרבה פועלים הולכים, אז אני לא יכול לדעת בדיוק תאריכים**", ישיבת 12.02.15, עמ' 78 לפרוטוקול).

גם מנהל העבודה סיפר, כי רכב השייך לקבלן היה מביא את הפועלים בימי ראשון לאשדוד מהכפר בצפון, והרכב היה מחזיר אותם בימי חמישי; את העבודה היו מתחילים בשעה 07:30-08:00 ומסיימים בין 17:00 ל-18:00, אלא אם כן הייתה עבודה דחופה שהיו צריכים לסיים לאחר שעות העבודה; הטבח היה מכין לכולם ארוחה, ולמעשה - הפועלים היו חופשיים לצאת ולבוא כרצונם לאחר שעות העבודה, כאשר בלילה ישנו באתר.

ביום האירוע, מנהל העבודה היה באחד מארבעת הבניינים שהקימו אותה עת, ומלמעלה ראה מכוניות משטרה,

אמבולנס "וכל מיני" (שם, בעמ' 81 לפרוטוקול). הוא המשיך בעבודתו כרגיל, וכפי שציפה ("מה קורה במקרים כאלה? שיש מקרה רצח? ויש ערבים עובדים ליד, קודם כל צריך לבוא לערבים לשאול אותם מה קורה, מה מו, מי. זה ככה הולך?"), שם, עמ' 82), הגיעו אליהם מהמשטרה וביקשו דגימות רוק, ואכן נטלו דגימות מכל הפועלים שהיו במקום ("קראו לפועל פועל ולקחו דגימות... לא זוכר. באמת לא זוכר, אבל מה שאני זוכר, שלקחו מכולם. מכל מי שהיה שם" שם, עמ' 83 לפרוטוקול).

מנהל העבודה עיין ברשימת שמות 16 הפועלים מהם נטלו דגימות (ת/13), ואישר שאלה רק פועלים מהכפר שלו, אך "אני לא זוכר" מה קרה עם שאר הפועלים, שכן מסר בערב האירוע לחוקר חליווה, שיש לו 22 פועלים. מנהל העבודה נשאל: "ב-2005, אתה סיפרת למשטרה שאיך שראיתי שיש רצח של בחורה והתעללות, "אספתי חמש פועלים מהשטחים, שידעתי שאין להם אישור ואמרתי להם - חברה אי אפשר להמשיך, יש פה רצח, אנחנו לא רוצים להסתבך..."; ומנהל העבודה, שתחילה טען שאינו זוכר דבר כזה ואינו זוכר שאמר את הדברים, אישר, בחצי פה, ש"יכול להיות". ויוער, כי לא הייתה מחלוקת בין הצדדים בדבר נכונות הדברים (בין היתר מאחר ואותם פועלים נדגמו, במשך הזמן, אף הם - כדברי חליווה).

כשהציגו למנהל העבודה את ת/35 - הדיווחים על עבודתו של הנאשם באותה עת באתר, אישר את הדיווח ואישר "שעבד אתנו... אני אמרתי שעבד אתנו, לא אומר שלא עבד" (שם, בעמ' 87 לפרוטוקול).

מכל האמור עולה, כי אכן עבדו באתר באותו היום 22 פועלים; מתוכם נדגמו 16 בלבד; 5 נוספים היו תושבי שטחים ללא אישורי כניסה לישראל, אשר מיהרו לעזוב את האתר לפני בוא השוטרים; ועדיין חסר פועל אחד - הוא הנאשם, שלפי טענת המאשימה ברח מאשדוד אף הוא מיד לאחר הרצח.

עדויות הפועלים הנוספים

23. מוחמד חמוד (ע.ת. 8, העיד בישיבת 12.02.15, החל מעמ' 105 לפרוטוקול) הוא בן הכפר; עבד בבניין אצל הקבלן; הוא זכר את האירוע בו מצאו גופה במהלך עבודתו; זכר שנטלו ממנו דגימת רוק; ואף זיהה עצמו ברשימה ת/13 (רשום במס' 6). אולם, היות ולדבריו אינו יודע לקרוא ולכתוב עברית, לא יכול היה לזהות את השמות האחרים, וממילא לא זכר מי עוד עבד אתו באותה עת, גם לא את הנאשם (אותו הוא מכיר מהכפר, הגם שזוכר באופן כללי שעבד עמו באשדוד, אך אינו זוכר מתי).

אחמד חמודה (אמרתו הוגשה תחת חקירתו בביהמ"ש - ת/37, אמרה מיום 25.06.14, בשעה 11:17) אף הוא בן הכפר; אף הוא עבד ב"סיטי"; אף הוא מכיר את הנאשם מהכפר, אך לא זכר אם עבד עמו; וזכר שנטלו ממנו דגימת רוק.

מוחמד חמודה (אמרתו הוגשה תחת חקירתו בביהמ"ש - ת/39, מיום 24.06.14 בשעה 13:07) עבד, אף הוא, אצל הקבלן ב"סיטי", הגם שלא עבד ברציפות. הוא אישר, כי נהגו לישון באתר הבנייה בלילות, וכי היו יוצאים מידי פעם מהאתר, בעיקר בשביל לעשות קניות. מוחמד מכיר את הנאשם מהכפר - וזיהה את תמונתו (זו משנת 2004 וזו

מהתקופה העדכנית); ואף זכר ש"בילאל היה עובד אתנו באשדוד, אני לא זוכר באיזה אתר בנייה". הוא גם זכר, ששמעו על הרצח של הבחורה; זכר שלקחו ממנו דגימת רוק ("אם אני לא טועה, לקחו מכל הפועלים"), אבל לא זכר אם הנאשם עבד איתם באותה עת ואם נטלו גם ממנו דגימה.

עלי ג'ועבט (אמרתו הוגשה תחת חקירתו בביהמ"ש - ת/38, מיום 24.06.14 בשעה 16:30) עבד אף הוא, אצל הקבלן באשדוד, והוא זכר שנטלו ממנו ומהפועלים האחרים בדיקת רוק. הוא מכיר את הנאשם (הוא גם קרוב משפחה וגם שכן); זכר שעבדו יחד באשדוד ושכל הפועלים היו ישנים יחד במרתף הבניין שבנו; אך "לא זוכר אם לקחו לבילאל את הרוק", למרות שזכר שעבדו יחד באשדוד ממש באותה תקופה בה בדקו את דגימות הרוק.

אסד עאסלה (ע.ת. 7, העיד בישיבת 12.02.15, החל מעמ' 95 לפרוטוקול) בן 28; אף הוא תושב הכפר; ואף הוא מכיר את הנאשם ("זה כפר קטן... כולם מכירים אחד את השני" - שם, עמ' 97 לפרוטוקול) והם אף קרובי משפחה רחוקים. עאסלה עבד בשנת 2005 אצל הקבלן באזור ה"סיטי" כתפסן, והוא זכר שהיה בעבודה בזמן שהמשטרה נטלה את דגימות הרוק מהפועלים. לדבריו, כשהמשטרה הגיעה, בא אליהם מנהל העבודה, ו"הוא מוריד אותנו, כולם... ירדנו כולם... המשטרה אמרה שיש מישהי נרצחה. כשהגיעו לקחת עדות, ירדנו למטבח, לקחו מכולנו בדיקות" (שם, עמ' 99 לפרוטוקול). כשהוצגה לו רשימת הפועלים שבת/13, הוא זיהה אותם, אך לא זכר אם כולם עבדו באותה עת; לא ידע, אם הנאשם עבד באותה תקופה; וגם לא ידע להשיב, מדוע לא נטלו מהנאשם דגימה.

עאסלה העיד עוד, כי אחרי שעות העבודה "אני יכול לצאת לבלות" (שם, עמ' 102 לפרוטוקול); ואישר שבתאריך 07.03.04, נעצר יחד עם שניים נוספים - הנאשם וג'עבאט מוסטפא, לבדיקת משטרה, בעת שיצאו מאתר הבנייה (דו"ח תנועת בדוקאי - ת/36).

מעצרו של הנאשם בשנת 2014

24. בתאריך 22.06.14, בשעה 12:20, נעצר הנאשם במפעל באזור התעשייה בקריית מלאכי, ותגובתו הייתה "אני בהלם" (ר' ת/21 - דו"ח מעצר; ת/22 - דו"ח פעולה, תפיסה וסימון שנערך ע"י השוטר נמרוד המילטון, ו-ת/23 - דו"ח קצין ממונה וקצין משטרה).

25. כאמור לעיל בפתיח להכרעת הדין, הנאשם מיקד טענותיו בעיקר בהסתייגות ממשקלה וטיבה של ראיית ה-DNA נשוא 2005; בפגמים וטעויות שהיו עלולים להתרחש באיסוף הדגימות, בהעברתן, בבדיקות המעבדה שבוצעו ובשמירתן; ובמחדלי חקירה, אשר פגעו באופן שאינו בר תיקון, בהגנתו. נטען, כי דיני העונשין מטילים על המאשימה את הנטל להוכיח את כל רכיבי כתב האישום, ומאחר והמאשימה לא הרימה נטל זה, אין חובה על הנאשם להניח תשתית עובדתית חלופית או לספק הסבר, מקום בו המאשימה כשלה במלאכתה.

על רקע טענות אלה תיבחנה גרסאותיו של הנאשם.

26. ממזכר שרשם החוקר יוסי שריקי (ת/24) עולה, כי טרם חקירת הנאשם, ובשעה 13:30 ביום מעצרו - 22/06/14, ביקש הנאשם להתייעץ עם עו"ד בשם פתחי פוקרא. החוקר ניסה, לבקשת רמ"ח תשאל, עשרות פעמים, לתפוס טלפונית את עורך הדין, אך לא היה מענה. וכך ציין במזכר: **"בסופו של דבר, לאחר כ-30 דקות של ניסיונות, הנ"ל ענה לי ומסרתי לו שישנו עצור בשם בילאל שאכר שחשוד ברצח ורוצה לשוחח עמו. השארתי את העצור בחדר החקירה לבד, והחשוד שוחח עם עורך הדין בטלפון. לאחר מספר דקות מסר לי החשוד, כי עורך הדין רוצה לדבר אתי, הנ"ל מסר כי הוא לא יוכל להגיע היום ושהוא נמצא בנצרת וככל הנראה לא יוכל להגיע גם מחר, ביקש ממני לאפשר לו עורך דין מטעם הסנגוריה הציבורית שדובר את השפה הערבית. מסרתי לעורך הדין שאין שום בעיה וכי נדאג לו לעורך דין טרם החקירה. יצרתי קשר עם הסנגוריה הציבורית, ביקשתי מהם לשלוח עורך דין שדובר ערבית לימ"ר לכיש... מסרו כי הם שולחים את עו"ד אבו-עאמר... לאחר כ-30 דקות הגיע עו"ד אבו-עאמר אשר שוחח בנפרד עם החשוד ובסיום ההתייעצות נכנס החשוד לחקירה..."**

חקירות הנאשם במשטרה ובביהמ"ש - הגרסאות

27. הנאשם מסר במשטרה שש גרסאות. בין הגרסאות נפלו סתירות רבות, אך המשותף לכולן הוא הכחשתו הגורפת, כי ביצע את המעשים או כי פגש במנוחה באותו היום או אי פעם בעבר. כל חקירה גם הוקלטה (בווידאו), והוגשו, בנוסף לאמרה בכתב, גם הדיסק והתמליל של החקירה בצמוד לטופס המ"ט של כל דיסק ודיסק.

חקירתו הראשונה של הנאשם הינה מיום 22/06/14 בשעה 15:11 (ת/25, החוקר יוסי שריקי), במהלכה הכחיש הנאשם כל זיקה, עקיפה או ישירה, לעיר אשדוד, לאירועי כתב האישום או למנוחה. בתמצית ניתן לומר, כי טען שלא היה מעולם בעיר אשדוד (לא בכלל ולא בשנת 2005 בפרט); ממילא לא עבד באשדוד; מעולם לא פגש אף בחורה בעיר אשדוד ולא היה לו כל קשר עם בחורה בעיר אשדוד; מעולם גם לא שמע (אפילו לא בכלי התקשורת) על הרצח שאירע באשדוד; ותפיסתו וחקירתו כחשוד בביצוע מעשי כתב האישום יסודה בטעות מובהקת (אשר לכך שלא היה מעולם בעיר אשדוד, מסר הנאשם כך: **"בחיים שלי לא באתי לכאן ובחיים לא היה לי קשר עם בחורה יהודייה, התמונה ברורה לי ואני לא מכיר... ש: האם אתה מכיר את העיר אשדוד? ת: לא. ש: האם שמעת פעם על העיר אשדוד? ת: כן שמעתי. ש: אם אני ייקח אותך לכל מיני מקומות באשדוד האם תוכל להגיד לי אם היית פה? ת: לא הייתי. ש: האם אני מבין נכון שאתה מכיר את העיר אשדוד אתה יודע איפה היא נמצאת ואתה יודע שמעולם לא עבדת בעיר אשדוד ואתה בטוח ב-100 אחוז שלא פגשת בחורה בעיר אשדוד, זה נכון? ת: כן זה נכון... ש: אם אנחנו נגיד לך שמכול החקירה שלנו אנחנו יודעים שאתה היית באשדוד ביום 31/5/05 מה תגובתך? ת: לא הייתי".** ובאשר לכך שמעולם לא פגש את המנוחה, מסר הנאשם בחקירתו זו כך: **"לא מכיר אותה ואפילו בחיים שלי לא הייתי כאן לא יצאתי אתה... חד משמעית לא פגשתי אותה... זו פעם ראשונה שאני רואה אותה בתמונה"**).

בין היתר נשאל הנאשם בחקירתו זו על מקום מגוריו, הרכב משפחתו האישי ומשפחתו המורחבת, משך תקופת נישואיו ומקום עבודתו הנוכחי. כאשר נשאל בנוגע למספר הטלפון הנייד המוחזק ברשותו כיום ועל אלה שהחזיק בעבר (בין השנים 2004 - 2006), שמר הנאשם על עמימות ולא ניתן להבין מתשובותיו, מהם המספרים שהיו ברשותו ("ש: אני אומר לך כי בשנת 2006 מסרת בחקירה שלך במשטרת טבריה מס' פלאפון 054-7563967. האם הפלאפון הזה היה שייך לך ואם כן כמה זמן החזקת בפלאפון הזה? ת: כן, לא זוכר חודשים. ש: אני אומר לך כי בשנת

2004 מסרת טלפון שמספרו 067-653967 ובשנת 2006 מסרת מס' פלאפון 054-7653967 ואני אומר לך כי בשנת 2005 חברות התקשורת הגדילו את המספרים ל-10 מספרים וה-067 הפך להיות 054-7 ושאר המספר כך שיוצא שאותו טלפון שהיה לך משנת 2004 היה אתך עד שנת 2006 לפחות? ת: לא. ש: תן הסבר לזה? ת: אולי אותו מס' טלפון ואולי אחר כך החלפתי מס' טלפון ושמתי סים. ש: בין שנת 2004 ל-2006, כשמסרת את הפלאפונים בחקירות שלך, היה לך טלפון אחר? ת: לא זוכר. ש: אני אומר לך כי בתחילת החקירה אתה אמרת שהיה לך טלפון אחד מלבד הטלפון שקיים מספרו היום ואני הצגתי לך כרגע את אותו טלפון שמסרת בשתי חקירות בשנתיים הפרש כך שככל הנראה זה הטלפון היחידי שהיה לך, אז מה תגובתך? ת: וואלה לא זוכר... ש: האם הפלאפון הזה היה רשום על שמך? ת: לא זוכר...".

בסיום החקירה, יצאו הנאשם והחוקרים לביצוע הובלה והצבעה (הדו"ח סומן כ-ת/26, מיום 22/06/14 בשעה 17:56) ברחובות העיר אשדוד, לרבות בזירת האירוע. במהלך הסיוור שבו החוקרים והדגישו בפני הנאשם, כי עליו להתבונן היטב במסלול הנסיעה ומעת לעת אף הפנו תשומת ליבו לנקודות ציון בולטות ומוכרות (כמו המוזיאון, הארובה, אולם ספורט היובל, מפעל הפיס, בית ספר גדול, שדרת עסקים, פארק עם מדשאות ועוד); והנאשם שב וטען, כי אינו מזהה את השכונות או את הרחובות אליהם הובא, אך הוסיף, בהערת אגב, כי לפני חודש הגיע לחוף הים של אשדוד. על רקע הערה זו הסיעו החוקרים את הנאשם גם לחוף הים וסקרו עמו את כל רצועת החוף, אך הנאשם לא הצליח לאתר את נקודת החוף בה שהה (לטענתו עם חברו נאיף). כשחלפו בצומת הרחובות בני ברית - הנשיא (לכיוון צפון), הוסיף הנאשם, כי פעם עבד ביציקת פסי רכבת מחוץ לאשדוד.

ניתן לומר, כי גם בהליך חקירתי זה, הרחיק עצמו הנאשם מהעיר אשדוד, פרט לביקור בחוף הים חודש לפני מעצרו.

עם חזרת צוות החקירה לתחנת המשטרה נגבתה מהנאשם הודעה נוספת (ת/27, בשעה 18:46), כשגם במסגרתה חזר הנאשם על גרסתו, כי מעולם לא נכנס לעיר אשדוד.

הנאשם שב ונחקר למחרת היום (ת/28, מיום 23/06/14 בשעה 18:12). במהלך חקירה זו הוצגה לנאשם רשימת 16 העובדים אשר ביום 06/06/05 ניטלו מהם דגימות DNA באתר הבנייה (ת/13), מתוכה זיהה רק שני עובדים (את ג'ועבאט ואחמד חמודי), אך ציין, כי אלה עבדו עמו באתר בנייה אחר, בחולון, והוסיף, כי הוא אינו זוכר את יתר השמות המופיעים ברשימה (כזכור, מדובר בתושבי אותו כפר בו מתגורר הנאשם, כשנטען שכולם מכירים את כולם; ועוד, זיהויו את ג'ועבאט עומד בסתירה לדבריו המפורשים של הנאשם בחקירתו הראשונה, עת שלל היכרות בינו לבין אסד עאלסה ו/או מוסטפא ג'ועבאט, שניים שנעצרו יחד אתו לבדיקה ע"י שוטר באשדוד בשנת 2004, כמפורט לעיל).

גם בחקירה זו דבק הנאשם בגרסתו הראשונית, לפיה לא היה בעיר אשדוד ולא עבד בה, וזאת גם כאשר עומת עם נתונים חיצוניים שונים, כגון - גרסאותיהם של עובדים נוספים שעבדו עמו באתר הבנייה, נתוני שכר ומועדי העסקתו אצל הקבלן כפי שדווחו על ידי המעסיק, ואיכון מכשיר הטלפון הסלולרי שלו בשנת 2005 באשדוד (בין היתר אמר הנאשם כך: "ש: איך אתה מסביר את זה שחלק מהאנשים שאת השמות הראיתי לך בטבלה אומרים שעבדת איתם באשדוד? ת: וואלה לא זוכר... ש: אני אומר לך כי ברשימה של השמות שהראיתי לך עם 16 אנשים שעבדו באתר של הקבלן אחמד חמודי, זה היה באתר ברחוב העצמאות ששם אתמול לקחתי אותך ואתה אמרת לי אתמול שאף פעם לא היית שם, מה תגובתך? ת: לא זוכר שהייתי שם.... ש: אני רוצה אמת. ת: אמת, לא

הייתי... ש: אני אומר לך כי ביררנו דרך ביטוח לאומי והתברר כי אתה עבדת אצל חאלד חמודה בין התאריכים 01/02/2005 ועד לתאריך 31/05/2005 מה תגובתך? ת: וואלה לא זוכר. ש: אני אומר לך כי בתקופה הזו חאלד חמודה בנה את הפרויקט של 4 הבניינים ברחוב העצמאות באשדוד, מה אתה אומר? ת: לא יודע אם בנה או לא. ש: אתה עבדת עם חאלד? ת: עבדתי. עבדנו מחוץ לאשדוד, בחולון וביבנה. ש: מה יש לך לומר על כך, שאנשים שעבדו אתך כשבעל הבית הוא חאלד טוענים שאתה עבדת איתם בתוך העיר אשדוד, מספר חודשים, תגובתך? ת: לא זוכר. ש: לא זוכר זה כן או לא? ת: לא...". כאשר הנאשם נשאל, מדוע הוא מרחיק עצמו מאשדוד, השיב, כי "אני לא מרחיק את עצמי אני אומר לך את האמת ולפני חודש עברתי לכאן, ירדתי לים באשדוד...", כשזו הייתה הפעם הראשונה שלו בתוך העיר אשדוד, אלא אם כן "אולי פעם שמנו פועל משהו לא זוכר, מה שאני זוכר אני אומר... אני אומר לך ככה אולי סתם... לא משנה את הגרסה". אפילו כאשר נאמר לנאשם, כי "מהטלפון עולה כי בחודש מאי 2005 היית בעיר אשדוד, מספר ימים", השיב, כי "לא זוכר אולי מישהו גנב לי אותו אני לא זוכר...", הגם שלא דיווח על גניבת הטלפון ולמרות שבשנת 2006, בחקירה כלשהי שנעשתה לו, מסר אותו מספר טלפון...

מספר ימים לאחר מכן, ולאחר שהנאשם שוחח במשך מספר ימים עם מדובב בתאו, שוב נחקר הנאשם (ביום 26/06/2014, בשעה 11:24, ת/29), והפעם התגלו בקיעים ראשונים בכל הנוגע לנוכחותו בעיר אשדוד (על שיחותיו עם המדובב - להלן). יחד עם זאת, גם הפעם התאפיינה החקירה ב"הליכה בין הטיפות"; בתשובות פתלתלות והססניות, שהשתנו תוך כדי תנועה ובהתאם לנתונים שהוצגו לו על ידי חוקריו.

ויוער, כי לחקירה זו צורף מזכר של החוקר אשר חסון (ת/29ג]) ממנו עולה, כי לפני חקירת הנאשם "אמר לי החשוד שהשוטרים שהביאו אותו לימ"ר קיללו אותו בדרך. ואני אמרתי לו שיאמר זאת בחקירה ובבית המשפט ואין לאיש זכות לקלל אותו אם זה נכון. בסיום החקירה, כמדומני, ולאחר שלא ציין זאת במהלך החקירה, כתבתי מזכר זה...".

כבר בתחילת חקירה זו, כשנשאל הנאשם אם ברצונו להוסיף משהו על הדברים שמסר באמרות הקודמות, השיב "כן, שאני עבדתי באשדוד אבל אני לא זוכר איפה... אצל חאלד חמודי...". הנאשם הוסיף, שאינו זוכר באיזה אתר בנייה זה היה; אינו זוכר באיזו שנה עבד אצל חמודי; ואינו זוכר כמה זמן עבד אצלו ("לא זוכר כמה זמן אבל עבדתי חמש או שש חודשים"). כשנשאל, מדוע לא מסר דברים אלה בחקירותיו הקודמות, השיב, ש"עכשיו נזכרתי... שהבן אדם יושב לבד יענו מתחיל לחשוב איפה עבד למה עבד... עכשיו נזכרתי, שלקחתם אותי (להובלה והצבעה - ר.י.כ.). נכנסתי להלם ונכנסתי להזיות... אתמול בלילה נזכרתי". הנאשם אף ציין, כי יתכן ויוכל להצביע לחוקרים על המקום בו עבד, כשאין בפיו הסבר משכנע, מה השתנה בעניין זה לעומת ההובלה הקודמת שנערכה לו, במסגרתה טען שאינו מזהה את אתר הבנייה ("ש: אני ויוסי לקחנו אותך באותו יום והראנו לך מקומות בעיר אשדוד, האם היית באחד המקומות האלו? ת: אולי, אם הייתי, אם נראה, לא הסתכלתי טוב, למה שבנו את זה..."). כשהתבקש להסביר, מדוע טען בחקירותיו הקודמות, שאינו מכיר את הפועלים שעבדו עמו באשדוד באותו אתר בנייה, ואף טען שחלק מהם עבדו עמו אך לא באשדוד, שוב ציין, כי "היינו מחוץ לאשדוד עובדים, ביבנה ובחולון... גם עבדתי איתם באשדוד לא זוכר עם כולם עם חלק...".

זכרונו של הנאשם כה שופר הפעם, עד כי אפילו ידע למסור פרטים מדויקים באשר לשעות העבודה, סידורי השינה וכו' ("הייתי מתחיל בשש וחצי בבוקר, עובדים עד השעה אחד עשרה, יוצאים להפסקה חצי שעה בחדר אוכל, ועולים לעבודה, עד השעה חמש בערב, ואחרי זה יושבים את החברה למטה בבניין... ש: איפה הייתם ישנים?

ת: בבניין..."); זכר, כי מנהל העבודה שלו היה אחמד חמודה, מהכפר שלו - בועינה; וטען, כי אחרי שעות העבודה לא נהג לצאת מאתר הבנייה, ורק **"לפעמים הייתי יוצא... הייתי יורד לים... הייתי שוחה... לבד... לפעמים היו באים לשחות איתי הפועלים, אחד בשם אחמד, אחד בשם מחמוד וזהו..."**, ובהמשך הוסיף, כי לעיתים גם היה מטייל בקניון שליד התחנה המרכזית. כשהטיחו בפניו, כי עבד ב"סיטי", "נזכר" ש"עבדתי ב"סיטי" **אני לא יודע איזה בניינים, וגם עבדתי בנמל באשדוד, והיו ישנים בפנים...**

הנה כי כן, אין בפי הנאשם הסבר משכנע וממשי לתפנית שחלה בגרסתו לעניין עצם שהייתו בעיר אשדוד ולעבודתו באתר הבנייה בו נמצאה גופת המנוחה, כמו גם לכך שכביכול לא זיהה את אתר הבנייה בו עבד, או שרק כעת נזכר באותם עובדים שעבדו עמו ואשר טען בחקירתו הקודמת שאינו מזהה אפילו את שמם (מתוך הרשימה - ת/13, ששוב הוצגה בפניו: **"ש: אנחנו הראנו לך את השמות האלו בחקירה הקודמת שלך, ואמרת שאתה לא עבדת איתם מה השתנה? ת: עכשיו נזכרתי בגלל שהוא אמר סיטי... ש: מה הקשר לכך שהוא אמר סיטי, השמות נשארו אותם שמות, יכולת גם בחקירה הקודמת שלך להגיד אם עבדת איתם או לא, יתרה מכך נלקחת למקום והראנו לך את המקום בעיניים, מה תגובתך? ת: אני אומר לך המקום הזה השתנה ואני בחקירה הקודמת אמרתי לך שעבדתי עם החברה האלה לא כולם...").** כשנחקר לגבי התקופה בה עבד באשדוד, הציגו בפני הנאשם, כי בשנת 2005, בחודש מאי, הטלפון שלו מאוכן בעיר אשדוד, ושוב תשובתו מעורפלת: **"אולי הייתי שם...".** אגב, כאשר נשאל על נסיבות עזיבתו את אתר הבנייה, שלל כל קשר למציאת הגופה של המנוחה, ואף מסר, כי שב לעבודה לאחר אירועי כתב האישום.

החקירה האחרונה של הנאשם הינה מיום 29/06/14 בשעה 12:40 (ת/30), במהלכה הודה הנאשם, לראשונה, כי עבד באתר הבנייה הרלבנטי בזמן הרצח; כי עבד אצל הקבלן חאלד חמודה, כפי שנטען ע"י עובדים נוספים לרבות בני משפחתו; ואף כי הסתובב בשטחי העיר באותה תקופה.

בחקירה זו התמקדו החוקרים, בין היתר, בנסיבות עזיבתו של הנאשם את עבודתו באשדוד. כך, נשאל אם היה בין אלה שברחו מאשדוד אחרי הרצח, והנאשם הכחיש וטען שהמשיך לעבוד: **"אני היית בעבודה... לא שמעתי על הרצח אבל הייתי בעבודה".** ואז נשאל, אם **"אתה זוכר את היום שבאו לקחת דגימות רוק מהעובדים באתר שבו אתה עבדת?"**, והנאשם השיב בשלילה, וטען שלא ראה את השוטרים בעת שהגיעו לדגום את הפועלים, למרות שהיה בעבודה (**"לא ראיתי [את השוטרים] אבל הייתי בעבודה..."**). ועוד: **"ש: מה עשו הפועלים בזמן שהמשטרה באה לקחת דגימות רוק מהפה שלהם? ת: הפועלים היו עובדים אולי היו יושבים אני לא זוכר. ש: איפה יושבים? ת: לא זוכר. ש: מה אתה עשית בזמן הזה? ת: לא זוכר. ש: מה אתה עשית בזמן הזה? ת: הייתי עובד...".** אולם, כאשר נשאל **"איך אתה מסביר את זה שבתאריך 06/06/05 בזמן שבאו לדגום את העובדים באתר הבנייה בסיטי, אתה בכלל מאוכן באזור הצפון, איך זה מתיישב עם זה שהיית בעבודה?"**, חזר בו הנאשם, ובניגוד לתשובותיו הקודמות טען, **"ש: לא הייתי בעבודה".** הנאשם גם עומת עם נתוני הביטוח הלאומי לפיהם, סיים עבודתו בחודש מאי 2005 ולא בחודש יוני, כך שלא ייתכן שהיה בעבודה בעת דגימת העובדים, ואז חזר על גרסתו האחרונה, וטען, כי רק ביקש להמשיך לעבוד אצל הקבלן, אבל למעשה לא עבד בחודש יוני. כמובן, שתשובה זו אינה מתיישבת עם הגרסה הקודמת לפיה היה בעבודה בעת שדגמו את הפועלים, והנאשם השיב לחוקר שביקש הסברו לכך, **"ש: אם כך אני לא הייתי בעבודה בזמן שהשוטרים באו לקחת דגימות"**, הגם שהדגיש, כי לא ברח מהעיר, אלא עזב לאחר שהודיע על כך לקבלן (למרות הכחשותיו של הקבלן).

בהמשך החקירה עומת הנאשם עם הראיות שנאספו בתיק החקירה - מקומות, חפצים, שיחותיו עם המדובר, שיחות

טלפון שביצע, תמונות המנוחה, ממצאי ה-DNA ועוד, והנאשם שלל לחלוטין כל קשר לממצאים אלה, הגם שלא עלה בידו להניח תשתית עובדתית אפשרית אחרת.

כאמור, המשטרה הכניסה מדובב לתאו של הנאשם (סעיף אל ח'טיב), ומתוך תמלילי שיחותיהם (ת/32) עולים מספר ממצאים שראוי לצייןם.

כך, למשל, השיב הנאשם למדובב (ביום 23/06/14; תאריך הפיענוח - 14/07/14), ששאל אותו מה אמר בחקירה, **"שאני עובד בחוץ, לא באשדוד... באשדוד, אבל בחוץ"**. היינו, כבר מתשובה זו ברור, כי הנאשם מודע לחשיבות השאלה אם היה באשדוד אם לאו (וכזכור, בחקירת יום 22/06/14 עדיין שלל נוכחות בעיר אשדוד);

ביום 25/06/14 שוחחו השניים על ראיית ה-DNA המפלילה, במיוחד לאור הגרסה לפיה הנאשם לא היה מעולם באשדוד, והנאשם הבהיר, שכבר הודה בכך שעבד באשדוד ("**אני עבדתי שם, אני אמרתי להם, אני אמרתי להם את זה כבר, זה לא שאני לא עבדתי, אני כן עבדתי פה, עבדתי פה, ושם בחולון ויבנה, כפר עזה, היינו עובדים באשקלון... חיפה, תל אביב, אין מקום שאני לא עבדתי שם"**, שיחה מיום 25/06/14; ת. פיענוח 09/07/14, עמ' 3 ש' 37-31);

"פריצת הדרך" המשמעותית ביותר הייתה בשיחה נוספת שניהלו השניים בתאריך 25/06/14, במהלכה אישר הנאשם, במפורש, כי עבד בעיר אשדוד בפרק כזה או אחר בחייו ובתפקידים שונים. באותה שיחה גם פתח הנאשם במונולוג מפורט על יחסיו עם נשים ותפיסתו המושגית והחפצית אותן. מסיפורי הנאשם למדובב עולה, כי הוא תופס נשים כאובייקט חסר חשיבות וללא רגשות אנושיים, ככלי שנועד לשרת את רצונותיו ומאוויו. יחסו לנשים משפיל ומבזה, כשלדבריו, בעת שהוא ממצה מפגשו עמן, היה משליכן כחפץ (שיחה מטרידה זו הינה מיום 25/06/14; תאריך פיענוח 15/08/14, הגם שאין מקום להרחיב על תוכנה).

28. הנאשם בחר להעיד ועדותו נשמעה בישיבת 12/07/15.

בחקירתו הראשית אישר הנאשם, כי בשנת 2005 עבד בפרויקט הסיטי באשדוד אצל קבלן בן כפרו לתקופה של כ-5-6 חודשים. הוא ציין, כי באותו פרויקט עבדו גם בני משפחתו, וכי הסיבה בעטיה חדל מהעבודה היא אי שביעות רצונו מהשכר ששולם לו. לדבריו, במועד הגעת השוטרים לאתר הבניה ולקייחת דגימות הרוק מהפועלים, עבד באזור אחר באתר, אך לא נתבקש למסור דגימה; דבר הגעתם של השוטרים נודע לו מפי העובדים שעות רבות לאחר סיום דגימתם; ולמיטב ידיעתו, קיימים פועלים נוספים שלא נבדקו (שם, עמ' 242 לפרוטוקול). כשנשאל על ידי הסנגור, עו"ד א. פלדמן, מדוע נכח באתר ביום לקייחת הדגימות מהפועלים (06/06/05), אם עפ"י רישומי הקבלן סיים את עבודתו ימים ספורים קודם לכן (בסוף חודש מאי 2005), השיב, כי מדובר בשעות זניחות והדבר לא תועד. וכאשר התבקש להציג הסבר להימצאות ה-DNA שלו על המנוחה, הדבר לא עלה בידו, וכל שאמר היה כי: **"את האמת, אין לי מה להסביר, אני את האמת לא יודע איך הגיע על בחורה כזאת ואני לא מכיר אותה אפילו"** (שם).

עוד העיד הנאשם על נסיבות מעצרו, כשלדבריו, נקלע לקטטה בין שני אנשים במקום עבודתו, הפריד ביניהם, ולאחר מכן קיבל טיפול רפואי בקופת חולים. בהמשך הגיע לתחנת משטרה, שם נלקחו ממנו דגימות וכעבור חודש - שב ונעצר בגין החשדות נשוא התיק שבפנינו (שם, עמ' 244 לפרוטוקול).

בחקירתו הנגדית (על ידי התובעת, עו"ד טל אדיר-כהן), עלה באופן ברור כיצד הנאשם משנה גרסתו כל העת; לעיתים

הוא מוסר פרטים ומיד לאחר מכן חוזר בו ללא כל הסבר; ולעיתים השינוי נובע ישירות מעימותו עם ממצאים שונים (בין אם מדובר בדבריו שלו ובין בממצאים אחרים) אשר סותרים דבריו, או כשהבין כי "סיבך" עצמו בתשובה שמסר. בסופו של דבר, שקרי הנאשם אינם מאפשרים להשתית כל גרסה על פיהם, וברור שאין ליתן אמון בדבריו. להלן נביא חלק משקרים אלה ומהתמיהות העולות משלל גרסאותיו, אולם טרם נעשה כן, נאזכר שני נתונים רלבנטיים לעדויותיו - מסמכי המוסד לביטוח לאומי ונתוני התקשורת.

29. מסמכי המוסד לביטוח לאומי

ת/17 הינו מסמך שהופק בביטוח הלאומי (ביום 23/06/14) והוא - "**רשימת תקופות דיווח, תקופות עבודה ופרטי מדווחים**", ממנו עולה, כי הנאשם עבד אצל הקבלן חמודה חאלד במועדים הבאים: 01/05/02 עד 31/07/02; 01/11/02 עד 31/05/03; 01/02/04 עד 31/05/04; 01/08/04 עד 30/11/04; **01/02/05 עד 31/05/05** (היא התקופה הרלבנטית לענייננו); 01/08/10 עד 30/09/10; 01/01/12 עד 30/04/12.

ויצוין, כי אין דיווח על העסקה בתקופה שבין 01/06/05 ל-31/12/05.

30. נתוני תקשורת

ביום 22/06/14 התבקש, על ידי היחידה החוקרת, צו לקבלת נתוני תקשורת (ת/18[א] וכן ת/18[ב]), כאשר במזכר שנרשם בעניין זה צוין (ויודגש, כי המסמכים הרלבנטיים לעניין זה - הוגשו בהסכמה וללא הסתייגויות):

"על פי בדיקה במערכת אדם החשוד בילאל שאכר, ת.ז.... נחקר בשנים 2004 ו-2006. בתיק החקירה משנת 2004, מספר הטלפון 067-653967, על פי המרת המספר והקידומת הוכן צו למספר 054-7653967. בתיק החקירה 50351/06 הנ"ל מסר את הטלפון 054-7563967 וגם מנוי זה אוכן וצו נתק"ש".

על פי בדיקת החוקר פנחסי מיום 23/06/14 (ת/18[ג]), ומתוך רישומי חברות התקשורת, לא נמצא שהיה לנאשם טלפון נייד על שמו בשנת 2005.

וזהו סיכום נתוני התקשורת הרלבנטיים של המנוי, שהנאשם מסר כי היה בשימוש גם בשנת 2004 וגם 2006 (054-7653967, ת/19, כולל דיסק):

- מנוי זה היה פעיל מתאריך 23.02.03 ועד 17.11.09 כ- PREPAID (ללא בעלים רשומים); המנוי נמסר ע"י הנאשם כמנוי שלו (במספר קודם, טרם המרה 067-653967 בתחנת אילת ביום 03.07.04, הן בתיק החקירה והן בכתב הערובה שבתיק, ובמספר החדש בעקבות "ההמרה") גם בשנת 2004 וגם בשנת 2006 (בתאריך 25.02.06, בתחנת טבריה - עמקים).
- יש התקשרויות רבות בין הנאשם לבין בני משפחתו: עם אחיו - מוחמד שאכר (מנוי 054-5590214) 10 שיחות במאי - יוני 2005; עם אביו - אחמד שאכר (מנוי 054-4790213) 4 שיחות במאי - יוני 2005; עם הקבלן חאלד חמודה (מנוי מספר 050-5503214) 4 שיחות בימים

- 20.05.05 עד 23.05.05, ועוד שיחה לטלפון הקווי של הקבלן.
- בתאריך 29.05.05 שעה 21:58 עד תאריך 02.06.05 שעה 19:46, המנוי הנ"ל לא הוציא ו/או לא קיבל שיחות והודעות.
- בתאריך 29.05.05 שעה 21:58 המנוי (054-7563967) מאוכן בתחילת השיחה ובסיום באתר "אגד אשדוד הרצל", כשמשיך השיחה כדקה וחצי והשיחה הינה שיחה יוצאת למנוי 054-4905138. השיחה הבאה של המנוי האמור, הינה בתאריך 02.06.05 בשעה 19:46, כשהוא מאוכן בתחילתה ובסיומה באתר "כפר כאוכב", כשמשיך השיחה כשתי שניות, והשיחה הינה שיחה יוצאת למנוי 054-4487584.
- על פי פלטי שיחות/איכון שהתקבלו, המנוי הנ"ל (היינו 054-7563967) היה פעיל בחודשים מאי-יוני שנת 2005 מתאריך 07.05.05 עד תאריך 30.06.05, כאשר קיימים "חלונות" בהתקשרויות בין מועדים שלהלן... מתאריך 29.05.05 בשעה 21:58 עד תאריך 02.06.05 שעה 19:46 (בין יום א' ליום ה')..."
- הדו"ח כולל גם ריכוז איכונים של המנוי של הנאשם באשדוד וזאת בתאריכים שונים במאי 2005, החל מיום 08.05.05 ובימים 15.05.05; 16.05.05; 17.05.05; 23.5.05; 24.05.05; 25.05.05; 26.05.05; 27.05.05; 29.05.05.
- ויוער, כי אחי הנאשם - מוחמד שאכר, אישר באמרה שמסר במסמך (ת/9) את המנוי שהיה ברשותו בעת הרלבנטית (מנוי 054-5590214), ואשר היה לו קשר עם הנאשם; וכך גם אביו של הנאשם, אחמד שאכר, אישר (באמרתיו ת/8(א) ו-ת/8(ב)), את העובדה שהחזיק בשנת 2005 את המנוי שהיה בקשר עם הנאשם באופן רצוף (מנוי 054-4790213. ור' גם אמרות האח עמאר שאכר - ת/10).
- כמו כן, הובאו נתוני התקשורת של המנוי שהיה ברשות המנוחה (ת/20), מהם ניתן ללמוד על שיחותיה טרם מותה - אותן שיחות עליהן מסרו חברותיה (31.05.05, שעה 15:41 - 32 דקות שיחה עם עדי אלבז; 31.05.05 שעה 21:31 - 0.80 דקות שיחה עם עינת סויסה; 31.05.05 שעה 21:32 - 9.17 דקות שיחה עם טליה קורקוס. כל השיחות של המנוחה מאוכנות בעזריאלי, ת"א).

שקרי הנאשם והתמיהות העולות מגרסאותיו

31. להלן חלק מהתמיהות והשקרים העולים מהגרסאות השונות שמסר הנאשם:

- מתי הפסיק הנאשם לעבוד אצל הקבלן - האם ב-31.05.05 (יום שלישי בשבוע), כפי שטען בעמ' 258 לעדותו, או ביום חמישי (בסוף שבוע העבודה) כפי שטען אח"כ? או שמא, עזב רק אחרי דגימת הפועלים, שזה היה בכלל ביום 06.06.05, כפי שטען בחלק אחר של גרסאותיו? וכזכור, על פי האיכונים אך סביר, כי הנאשם עזב את אשדוד כבר ביום 31.05.05, כאשר ביום 02/06/05 הוא מאוכן בצפון הארץ.

- האם נכח באתר הבנייה בזמן שדגמו את שאר הפועלים, ואפילו ראה שמזמנים אותם למטבח - כפי שטען בעמ' 255 לפרוטוקול ועובר לכך; או שמא עזב את האתר מספר ימים קודם לכן, שכן בין שלל גרסאותיו טען, בין השאר, שעזב את האתר ביום חמישי וממילא הטלפון שלו מאוכן בצפון בזמן הרלבנטי (כאשר נטילת הדגימות הייתה ביום 06.06.05 - שהיה יום שני בשבוע)?

כאשר הנאשם עומת עם סתירה זו השיב, בתשובתו המוכנה מראש: "**לא זוכר**", כפי שעשה פעמים רבות לפני ופעמים רבות גם אחרי, וזאת לאחר שדקות ספורות קודם לכן טען, כי הוא זוכר היטב שראה, כי מזמינים את חבריו טלפונית לבדיקות, בזמן שהוא עבד באחת הקומות בעבודת ניסור בממ"ד ואף אחד לא קרא לו (כלומר, זכר, כביכול, את האירוע לפרטי פרטים, כולל מעשיו באותו הרגע). בניסיונותיו להיחלץ משקר בולט זה, הנאשם אף הוסיף, כי כאשר חבריו נקראו לרדת למטה, כלל לא ידע לשם מה זומנו ורק בלילה שמע על נטילת הדגימות. אלא שגם גרסה זו אינה תואמת את דבריו שלו, בוודאי לא אם עזב את האתר כבר כמה ימים קודם לכן. יתרה מזו, אם כבר בלילה שמע על הבדיקות, הכיזד זה העיד, כי בכפר אף אחד לא דיבר על הרצח או על דגימות הרוק, ובכלל לא ידע על האירוע עד מעצרו (עמ' 264-265 לפרוטוקול)?

· היות ולפי רישומי הקבלן עזב הנאשם את העבודה כבר ביום 31.5.05, האם שילמו לו על הימים ה"עודפים" שעבד, לדבריו, ביוני (עמ' 259 לפרוטוקול); או, שמא, מדובר ב"שעות זניחות" כפי שטען במקום אחר, הגם שמדובר ב-6 ימי עבודה (אם באמת היה נוכח בעת נטילת דגימות הרוק מהפועלים האחרים)?

· ומדוע עזב את העבודה, האם כיוון שלא שילמו לו שכר מספק, כפי שטען בחקירתו הראשית? אם כן, מדוע שב לעבוד אצל אותו קבלן פעם אחר פעם? ומדוע הקבלן לא ידע שהנאשם אינו מרוצה משכרו? ומדוע ויתר על התשלום עבור עבודתו בתחילת יוני, אותן "שעות זניחות"?

· בחקירה האחרונה במשטרה, ת/30, מסר הנאשם למעשה את הגרסה שמסר בביהמ"ש - שסיים לעבוד ב-31.05.05; ושבזמן הרצח עבד אבל לא שמע על הרצח. וכשעומת עם הניירת הסותרת גרס זאת, אמר שאז אולי לא עבד בזמן הרצח. כשהתבקש, בביהמ"ש, להסביר התנהלותו ולומר מה באמת היה ומתי באמת הפסיק עבודתו, ענה "**לא יודע לא יודע**" (עמ' 292 לפרוטוקול).

· כשהוצג בפני הנאשם, כי אין לו תלוש שכר לימים רביעי וחמישי (היינו, לימים 01.06.05 ו-02.06.05), כך שלא יתכן שעבד בימים אלה וככל הנראה ברח כבר ביום 31.05.05 - הוא הכחיש; טען שעדיין עבד; וכי עזב את אשדוד רק ביום חמישי, יומיים אחרי הרצח (עמ' 293 לפרוטוקול). האמנם? דבריו אלה מנוגדים לכל העדויות שנשמעו; מנוגדים לניירת מביטוח לאומי ולתלושי השכר; ומנוגדים גם לעדותו שלו, כאילו עזב רק אחרי דגימת הפועלים.

הנאשם ניסה לחזק גרסתו זו בכך שטען, כי לא הייתה לו דרך להגיע הביתה באמצע השבוע - אבל אז עומת עם דברי חאלד, הקבלן, שהיה מגיע לשטח העבודה בימי שני ורביעי, ולכן, מדוע לא חזר עמו הביתה ביום רביעי? ("**אולי יש לו... הוא לא רוצה לקחת אותי, יש לו... יש לו מה לעשות על הדרך...**" עמ' 295 לפרוטוקול).

וכשהתבקש להסביר דבריו לחוקר לפיהם ביוני כבר לא עבד, רק חזר על כך ש"**עבדתי עד יום חמישי**" (עמ' 310 לפרוטוקול).

· אין חולק, כי העבודה באתר בנייה הסתיימה בכל יום בסביבות השעה 17:00, ומאז היה לפועלים

פנאי לצאת ולבוא כרצונם. במשטרה טען הנאשם, כי אם היה יוצא מאתר הבנייה, אז היה הולך לים, ואילו בביהמ"ש הדגיש שלא היה הולך לים אלא לקניון (עמ' 267-268 לפרוטוקול).

הנאשם העיד, כי לא עבד באשדוד לפני שנת 2005, וכאשר עבד באשדוד, זה היה תמיד אצל אותו קבלן - חאלד ("ש. באיזה שנים עבדת באשדוד? ת. עבדתי ב- 2005... ש. ולפני 2005? ת. לא. ש. ואחרי 2005? ת. נראה לי עבדתי ב- 2006, לא זוכר, אבל חזרתי לעבוד באשדוד... ש. לפי הרישומים של ביטוח לאומי, ת/17, אתה עבדת אצלו ב- 2002, אז זה היה באשדוד? ת. לא... היינו עובדים גם בחולון ביבנה, בראשון לציון... ש. עבדת אצלו גם ב- 2003, איפה זה היה?... ת. לא זוכר, אבל הייתי עובד אצלו. ש. באשדוד? ת. לא זוכר. ש. יכול להיות באשדוד? ת. לא, יכול להיות בחולון..."). אולם, לפי דו"ח תנועת הבדוקאי - ת/36, עוכב הנאשם עם שני פועלים נוספים, באשדוד, ביום 03.02.04 בשעה 21:10.

בחקירה הראשונה הנאשם גם לא מסר את האמת, כאשר אמר שלא עבד מעולם עם אותם שניים שעוכבו עמו בשנת 2004 (ושמותיהם מוזכרים בת/36). ההסבר שלו בביהמ"ש היה, כי "הייתי מבולבל בחקירה הראשונה... הייתי מטושטש... לא ישנתי כל הלילה" (עמ' 277 לפרוטוקול), אבל החקירה הייתה בשעה 15:00 ועצרו אותו באותו יום בשעה 11:00, כך שבוודאי לא מנעו ממנו שינה לפני החקירה הנ"ל. וגם אם היה עייף, מדוע שיקר בנקודה, כביכול, שולית שכזו? מדוע העייפות הביאה אותו לדבר שקר?

הנאשם טען, כי לא שיקר בחקירותיו במשטרה וכי הוא מכיר את חומר החקירה (עמ' 272-273 לפרוטוקול). אולם, הנאשם שינה את גרסאותיו במשטרה, כפי שהדברים פורטו לעיל, בין בשאלת כניסתו לעיר אשדוד, בין בשאלת מועד סיום עבודתו ובין בנקודות נוספות, כך שלא יתכן, על פניו, שאמר את האמת בכל הגרסאות. כשנשאל על כך, אישר שהכחיש כל קשר לעיר אשדוד, אך טען שהדבר נבע מפחד (עמ' 273-274 לפרוטוקול). אולם, מדוע פחד אם לא עשה מאומה? מדוע לא מסר עדות כמו כל חבריו הפועלים התמימים האחרים?

בחקירה הראשונה הנאשם גם טען, שלראשונה קיים יחסי מין עם אשתו וזאת לאחר החתונה, אולם למדובב אמר שהיה הולך לזונות, ואישר זאת בביהמ"ש (עמ' 271-272 לפרוטוקול). למה לשקר בנקודה שולית, כביכול, זו? ממה פחד הפעם? האם יש לכך קשר עם עבירת האינוס הכרוכה ברציחתה של המנוחה?

באותו יום בו נעצר, עשו לנאשם הובלה בעיר אשדוד (הולכה הפוכה - ת/26), ובין השאר הביאו אותו למקום בו עבד בבניין, אך הנאשם טען, שמעולם לא היה בכל המקומות אליהם הובל, פרט לכך שהיה בים באשדוד חודש לפני. ההסבר שלו בביהמ"ש לשקר זה היה, כי המקום השתנה בתשע השנים האחרונות (עמ' 280 לפרוטוקול). כמובן שהסבר זה אינו יכול לעמוד, שהרי טען שמעולם לא היה באשדוד, אלא חודש לפני שנעצר! כשמטיחים בו ששיקר, אמר "לא שיקרתי, פחדתי... את אומרת שיקרתי, אני לא שיקרתי... את יכולה להגיד - שיקרת, מכאן ועד מחר. תגידי שיקרת, מה שאת רוצה. תגידי - שקרן, לא שקרן. אני אומר לך - אני לא שיקרתי... אני לא שקרן... לא הייתי זוכר, לא היה שקר ולא אמת. לא הייתי זוכר" (עמ' 281 לפרוטוקול).

האמנם? הגרסה כאילו מעולם לא היה באשדוד - אינה אלא אי אמירת אמת. לעבור ליד הבתים שבנה ולהגיד שלא היה שם מעולם - אף זה בבחינת אי אמירת האמת. קל וחומר, כאשר "נזכר" לפתע שהיה בים של אשדוד ואף הציע לשוטרים לקחת אותו שוב למקום, שמא ייזכר הפעם. כמובן נשאלת השאלה, איך זכר שעבד על יציקות לרכבת מחוץ לאשדוד, ולא זכר שהיה באשדוד? תשובתו - **"פחדתי"**. היינו - שיקר, כי פחד. ומדוע בעצם הפחד יכול להוות תירוץ לשקר? ובמידה ונוכחותו באשדוד הייתה תמימה, מדוע בכלל לשקר בנקודה זו?

אגב, גם בת/27, החקירה שאחרי ההובלה, טען הנאשם שמעולם לא היה בעיר אשדוד. האם עדיין פחד? בביהמ"ש טען, **"לא זוכר את זה"** (עמ' 282 לפרוטוקול).

· בחקירה שנערכה לנאשם למחרת היום (ת/28), בשעה 18:00, לאחר שכבר הספיק לישון ולנוח (ולדבריו, בעמ' 275 לפרוטוקול, בחקירה זו כבר לא פחד ולכן גם כבר לא שיקר), עדיין חזר הנאשם על הגרסה, פחות או יותר, שמסר באמרה הראשונה; טען שאינו זוכר אם אי פעם עבד עם אותם פועלים המצויים ברשימת העובדים - ת/13; ואמר לגבי חאלד הקבלן, שכלל אינו יודע איפה עבד, אך אולי עבד אצלו פעם - אך זאת בחולון וביבנה.

ומדוע שיקר ולא אמר שיודע שחאלד עבד גם באשדוד? התירוץ שמסר הנאשם בביהמ"ש לשקר זה, הוא כי עשה זאת, שכן בכל חודשיים חאלד לוקח על עצמו מספר פרויקטים בחולון, ביבנה, בראשון: **"ש. ולא ידעת שהוא עובד באשדוד? ת: לא"** (עמ' 283 לפרוטוקול). הכיצד? הרי עבד אצלו באשדוד גם בשנת 2004 וגם בשנת 2005 (וגם לפני כן, לפי רישומי הביטוח הלאומי)?! ותשובתו - **"לא יודע למה אמרתי להם ככה"** (עמ' 284 לפרוטוקול).

· לדברי הנאשם בחקירה הראשונה, פחד ולא ישן לילה קודם, וכשנשאל: **"ובחקירה השנייה כבר לא פחדת?" השיב: "לא, עד שהלכתי לישון וזה... אמרתי, אני אומר את האמת, כן עבדתי באשדוד... בהתחלה פחדתי"** (עמ' 275 לפרוטוקול). וכשעומת עם העובדה שגם בחקירה השנייה שיקר, למרות שכבר נח, ועדיין לא מסר שעבד באשדוד, השיב: **"איך נחתי? אני עד עכשיו לא... לא נחתי"** (עמ' 284 לפרוטוקול). האמנם? האם ניתן להניח, אם כן, כי זה ההסבר גם לאי אמירת האמת בביהמ"ש?!

· ומדוע טען בחקירה השנייה, כשהציגו לו את ת/13 ובה רשימת הפועלים שעבדו עמו ב"סיטי" ודגמו אותם, שאולי עבד עם חלקם בחולון אבל לא באשדוד?! **"(הייתי בהלם, לא יודע למה...)"** עמ' 285 לפרוטוקול).

· ומדוע, כשאמרו לנאשם שב-2005 הטלפון שלו מאוכן באשדוד, טען שגנבו לו את הטלפון שלו? **"(לא זוכר למה אמרתי את זה)"**, עמ' 286 לפרוטוקול). אולם, הייתכן שגנבו לו את הטלפון ב-2005, למרות שברור ששוחח בו גם ב-2006? **"(אני לא זוכר את זה, אם גנבו, לא גנבו, לא יודע"** עמ' 287 לפרוטוקול).

· בחקירה הנוספת, שנערכה לנאשם אחרי 3 ימים (ת/29), פתאום "נזכר" שעבד באשדוד, אצל חאלד. בחקירה זו גם אמר, שהיו הולכים, בזמנם הפנוי, לים - דבר שהכחיש בחקירתו בביהמ"ש.

וההסבר לשוני זה: **"לא זוכר אם היינו הולכים... לא זוכר אם היינו הולכים לים"** (עמ' 288 לפרוטוקול). אז מדוע הכחיש זאת בתוקף בביהמ"ש קודם לכן?

כחלק מניסיונותיו להסביר את הסתירות האלה בעדויותיו, טען בביהמ"ש, שיש לו בעיות בזיכרון (**"וואלה, לא יודע אם בדקו... אם אני הולך לעשות בדיקה, נראה לי נותנים לי חותמת גם שיש לי בעיה שאני שוכח. כן, כן עם חותמת גם"**, עמ' 289 לפרוטוקול). אולם, למרות בעיות הזיכרון, הנאשם זכר היטב, בחקירתו במשטרה, 9 שנים אחרי, את שעות העבודה בבניין; את זמני הפסקות האוכל; לאן הלכו הפועלים בזמנם החופשי; ורק שנה אח"כ, בביהמ"ש, החל לשכוח?

· הנאשם הכחיש אמירות שאמר למדובב (למשל בעמ' 300, 305 לפרוטוקול ועוד) - וזאת למרות שכל השיחות מוקלטות. סנגורו, עו"ד פלדמן, העיר: **"אם זה מוקלט, אז הוא אמר"** (עמ' 306 לפרוטוקול).

הנאשם במיוחד "לא זכר" את כל ההתרברבות שלו בפני המדובב, על כך שהוא מקיים יחסי מין עם קטינות במקומות שונים, אחרי שהוא משקה אותן לשוכרה, ואז זורק אותן, ואפילו שונא אותן אחרי המעשה (עמ' 34 לתמליל, עמ' 306 לפרוטוקול בביהמ"ש), כי אצלו **"יענו הבת, אצלי חד פעמי"** (עמ' 34 לתמליל). הנאשם "לא זכר" שאמר את הדברים; הכחיש את תוכנם (**"אני לא אמרתי את זה"** עמ' 307 לפרוטוקול, וכן: **"ש: אחרי שהיית עם מישהי, אתה שונא אותה, לא יכול לראות אותה? ת. לא נכון... לא אמרתי את זה"**, עמ' 307 לפרוטוקול), וטען, שלא הגיוני שאמר את הדברים (**"האמת לא נכנס בראש שלי שאני אמרתי את זה"** עמ' 308 לפרוטוקול). על כך העיר ביהמ"ש, כי למעשה מדובר במונולוג ארוך מאוד של הנאשם, הכולל תיאורים מאוד "פלסטיים" (שם).

· אשר להימצאות ה-DNA של הנאשם בשלושה מקומות שונים על גופת המנוחה, הרי שאין לנאשם כל הסבר לכך. גם כשביהמ"ש מסביר לו, שזו ההזדמנות שלו למסור גרסה ולהסביר את הנתונים שהתביעה מתבססת עליהם, דבק הנאשם בגרסתו: **"את האמת לא יודע איך זה הגיע. אני רוצה לדעת איך זה הגיע. לא יודע איך זה הגיע אליה.. זה ההסבר"** (עמ' 309 לפרוטוקול).

ראיות ה-DNA

32. כפי שכבר צוין לעיל, ד"ר נחמן, הרופא המשפטי, הצליח ליטול ממספר מוקדים על גופה של המנוחה, חומר ביולוגי, אותו העביר אל המעבדה הביולוגית במכון לרפואה משפטית. כפי שנראה להלן, ד"ר פנר מהמעבדה הביולוגית, הצליחה לחלץ, משלושה מוקדים (מעל שני שדיה של המנוחה ומתחת לציפורניה), פרופיל DNA משוער (להלן: "הפרופיל המשוער") של מי שנטען, כי רצח ואנס את המנוחה. פרופיל משוער זה נשלח אל מאגר ה-DNA המשטרתי הארצי, וצוותי החקירה שליוו את הפרשה מתחילתה, מיקדו מאמציהם במציאת חשוד בעל פרופיל DNA התואם לפרופיל המשוער. כשהנאשם נעצר, בשל עבירה שאינה קשורה לענייננו, ניטלה ממנו דגימת DNA שהועברה למאגר, ונמצאה התאמה מלאה בין פרופיל ה-DNA של הנאשם לבין הפרופיל המשוער. על פי חוות הדעת הסטטיסטית שערך פרופ' עוזי מוטרו בהסתמך על נתונים אלה, הסיכוי שהנאשם איננו בעל הפרופיל המשוער שנמצא על גופה של המנוחה, אפסי.

עיקרי טענות ההגנה הופנו כלפי הבדיקה שבוצעו בשנת 2005 - וזאת כלפי אופן ביצוע הבדיקה, ניתוח תוצאות הבדיקה, השיטות בהן בוצעה הבדיקה, אופן שמירת המוצגים לאחר הבדיקה והנהלים שהיו תקפים באותה עת במעבדה, אשר על בסיסם בוצעו הבדיקות. על רקע טענות אלה יתקיים הדיון להלן.

קבלת המוצגים במעבדה וסימונם - 2005

33. הגב' **אילנה יום טוב** (ע.ת. 1, העידה ביום 07.05.15, החל מעמ' 227 לפרוטוקול) עובדת במכון לרפואה משפטית מאז 1974. היא זו שמקבלת את המוצגים, כולל הדגימות מחדרי הניתחה; והיא זו שמאשרת קבלתם בחתימתה. גב' יום-טוב רושמת כל מוצג שמגיע גם במחשב; היא נותנת מספר לכל דגימה ואח"כ מעבירה את הדגימות לבודק, האחראי על התיק. היא גם אחראית לייבוש חלק מהמוצגים (מטושים, כתמי דם וכו'), כדי שיישמרו לאורך שנים, ומניחה אותם בארון הרלבנטי או במקפיאים (למשל "מטושים - אנו שומרים בהקפאה. יש לנו מקפיאים, ואני מעבירה ממבחנה למעטפה - ומקפיאים את זה", ישיבת 07.05.15 עמ' 229 לפרוטוקול).

גב' יום-טוב העידה, כי היא חתומה על **ת/47** - טופס קבלת מוצגים, וכי היא קיבלה את המוצגים בתיק שבפנינו, וזאת בתאריך 05.06.05; סימנה כל מה שהתקבל (מוצגים מהזירה ומחדרי הניתחה); ואפילו רשמה ששני המטושים שנלקחו מהשדיים של המנוחה, הושמו בהקפאה ("**זה מיועד לדנ"א. היה צריך לשמר את זה בהקפאה**", 07.05.17, עמ' 230 לפרוטוקול).

בתשובה לשאלות הסנגור הבהירה הגב' יום-טוב, כי היא זו שרשמה בחוות הדעת מה הם המוצגים שהגיעו אל המעבדה (היא אחראית לכל החלק המקדמי שבחוות הדעת, עד למילה "תוצאות"). היא זו שרושמת, בעת פתיחת התיק, מה התקבל (אם מהמשטרה ואם מחדר הניתחה), מסמנת הכל ומספרת הכל "**אני מקבלת ונותנת לזה, בחוות הדעת, מספר, והבודקת לפי המספר שנתתי בחוות הדעת, היא ממשיכה... גם היא תמשיך עד המספר**" שנתנה גב' יום-טוב (שם, עמ' 242 לפרוטוקול). המוצגים שמגיעים מחדר הניתחה, לדבריה, אינם מקבלים מלל חדש.

כשהוצגו בפניה תמונה של 2 מבחנות, **ת/50**, העידה ש"**אני קיבלתי את המבחנות מד"ר נחמן והם מסומנים במספר נתיחה - 3-739, שזה המספר של תיק הניתחה...**" (שם, עמ' 231 לפרוטוקול), כאשר הכיתוב - שד ימין או שמאל, נעשה עוד בחדר הניתחה. כשהמבחנות הגיעו אל גב' יום-טוב, היא סימנה אותן ב-V; הקפיאה אותן לשימור ה-DNA; והודיעה לבודקת האחראית, ד"ר פנר, על הימצאותן. ד"ר פנר, היא זו שלקחה אותן מההקפאה לבדיקה (שם).

כשהוצג בפני גב' יום-טוב **ת/51**, המעטפות עליהן רשום ציפורניים צד ימין - ציפורניים צד שמאל, ציינה, כי על המעטפות הכיתוב נעשה על ידה - לאחר שבחדר הניתחה דגמו את הציפורניים והעבירו את המבחנות אליה; היא הכניסה אותן למעטפות - והעבירה לשימור (החומר מהציפורניים נשמר במעטפות, "**כי אין לנו האפשרות לשמור את המבחנה**", שם, עמ' 233 לפרוטוקול), בארון. הגב' יום-טוב אישרה, כי אף הרישום על המעטפות האחרות נשוא ת/51 - נעשה על ידה, וכי ברגע שסיימה לייבש את המטוש, העבירה את החומר למעטפות ולשימור בהקפאה (שם, עמ' 234 לפרוטוקול).

לשאלותיו של הסנגור ציינה גב' יום-טוב, כי שנה לאחר סיום ביצוע הבדיקות, נוהגים להעביר את כל המעטפות לשימור בארכיון מיוחד (שם, עמ' 236 לפרוטוקול).

חוות הדעת משנת 2005

ד"ר מיכל פנר (ע.ת. 12, העידה בישיבת יום 07.05.15, החל בעמ' 139 לפרוטוקול) עבדה בשנת 2005 במעבדה הביולוגית שבמכון לרפואה משפטית, אולם כבר בסוף אותה שנה עזבה את המעבדה ו"בעקרון, עשר שנים, אני לא בתחום" (ישיבת 7.5.15, עמ' 141 לפרוטוקול). ד"ר פנר היא גם מי שבדקה את החומר הביולוגי שנדגם מהמנוחה, ובהתאם ערכה ביום 17.07.05 חוות דעת על ממצאיה (חוות הדעת סומנה כ-49/ת); כך נרשם, בין היתר, בחוות הדעת:

"בתאריך 2.6.05 התקבל מתשאל לכיש:

מוצג 1 - אריזת קרטון סגורה מסומנת בין היתר: "מס' מוצג 1, תחתונים... מכנסיים וחגורה.

מוצג 2 - מעטפה סגורה מסומנת בין היתר: "מוצג מס' 3, 3 מדסים מגופת המנוחה ומהסביבה בה נמצאה...

בתאריך 5.6.05 התקבל מתשאל לכיש:

מוצג 3 - מעטפה סגורה... המכילה שתי מבחנות סגורות... ובתוך כל אחת מהן מטוש.

בתאריך 2.6.05 התקבל מחדר נתיחה:

מוצג 4 - מבחנה סגורה... מכילה דם שנלקח מהמנוחה.

מוצג 5 - מעטפה סגורה... מכילה שערות מראש המנוחה.

מוצג 6 - שתי צנצנות סגורות מסומנות בין היתר: "3/739, 2005, ציפורניים", מכילות ציפורניים משתי ידי המנוחה.

מוצג 7 - מבחנה סגורה ... "מטוש פה.."

מוצג 8 - מבחנה סגורה ... "מטוש פי הטבעת"

מוצג 9 - מבחנה סגורה... לידן...

מוצג 10 - שתי מבחנות סגורות מסומנות בין היתר "3/739, 2005, שדיים" ובתוך כל אחת מהן מטוש. המטוש שימש לדגימת צד ימין סומן 10, המטוש שימש לדגימת צד שמאל-10b.

מוצג 11 - מזרק... מכיל "נוזל מלידן"...

מוצג 12 - מדס..."

בהמשך חוות הדעת, מפרטת ד"ר פנר דגימות שנשלחו מחשוד בשם יאירוב גובריל; מד"ס שנלקח מפלג גופה העליון של המנוחה; ופיתוח ט.א. ממכתב שהתקבל מבית משפחת המנוחה.

במכלול המוצגים - לא אותרו תאי זרע, ואין מחלוקת, כי המוצגים הרלבנטיים היחידים שנבדקו הם מוצגים 6, 10 ו-

b10, לגביהם נכתב בחלק ה"תוצאות" שבחוות הדעת כדלהלן:

6. "המטושים ששימשו לדגימת חזה המנוחה (מוצגים 10, b10) ציפורני המנוחה (מוצג 6) ... נבדקו לקביעת פרופיל גנטי באמצעות הערכה המסחרית SGM PLUS, הכוללת 10 אתרי STR ואתר לקביעת מין (AMELOGENIN).
7. מקור הדנ"א שהופק מציפורני המנוחה (מוצג 6) בתערובת בה מרכיב עיקרי ומרכיב משני.
8. מקור הדנ"א, שהופק מהמטושים ששימשו לדגימת חזה של המנוחה (מוצג 10 ו-b10) בתערובות של שני פרטים.
9. הפרופילים הגנטיים שנקבעו עבור דנ"א שהופק מהמוצגים המוזכרים בסעיף 6 מפורטים בטבלה הבאה..."

ואלה מסקנותיה של ד"ר פנר, נוכח ממצאיה:

"מסקנות:

כאשר מתקבלת התאמה מלאה בין פרופיל גנטי אשר נקבע עבור דגימה מהזירה לבין פרופיל גנטי אשר נקבע עבור נבדק מסוים, קיימות שתי אלטרנטיבות:

- מקור הפרופיל הגנטי באותו פרט נבדק.
  - מקור הפרופיל הגנטי בזירה איננו בפרט הנבדק, אלא באדם אקראי אחר באוכלוסייה אשר הפרופיל הגנטי שלו תואם אף הוא, במקרה, את הפרופיל שנקבע לגבי המוצג מהזירה.
1. התקבלה התאמה מלאה בין הפרופיל הגנטי שנקבע עבור ציפורני יד ימין של המנוחה (מוצג 6), המרכיב העיקרי בפרופיל הגנטי מציפורני יד שמאל של המנוחה (מוצג 6), והמדס (מוצג 15) לבין הפרופיל הגנטי שנקבע עבור דגימת הדם של המנוחה... (מוצג 4) ב-10 אתרי STR.
  - מקור הדם בדגימות הנ"ל (מוצגים 6 ו-15) יכול להיות במנוחה... או בכל אישה אחרת הנושאת אותו פרופיל גנטי. השכיחות לקבלת התאמה שכזו, בהנחה שמקור הדם הינו באדם אחר, אשר אינו בעל קרבת דם למנוחה... נאמדת ב-1 ליותר ממיליארד פרטים באוכלוסייה.
  2. המנוחה... מתאימה להיות אחד התורמים לתערובת הפרופילים שנקבעה עבור דגימות מחזה המנוחה (מוצגים 10 ו-b10).)
  3. מניתוח הפרופילים הגנטיים שהתקבלו מדגימות חזה של המנוחה (מוצגים 10 ו-b10) ובהנחה כי אחד התורמים לתערובת שנקבעה במוצגים אלה היא המנוחה עצמה, ניתן לבנות פרופיל גנטי משוער של התורם הנוסף לתערובת הפרופילים.
  4. מר רפי חזן (מוצג 3) והחשוד יאירוב גובריל (מוצג 13) אינם מתאימים להיות התורם

הנוסף לתערובת הני"ל".

בסיום חוות הדעת צוין, כי החישובים הסטטיסטיים נערכו בהנחיית פרופ' עוזי מוטרו; כי פרטי הבדיקות מצויים בתיק מעבדה הביולוגית 3/739/05; וכי המוצגים סומנו 3/739/05 - מ. פנר, נארזו ונשלחו לתחנה בצירוף חוות הדעת.

תיק המעבדה הוגש אף הוא וסומן, כמכלול - **ת/53**, והוא כולל את טבלאות הבדיקות והתוצאות - הן של ד"ר פנר והן של ענת גטס, שערכה את חוות הדעת בשנת 2014 (כולל הבדיקות שנעשו במשך השנים לחשודים פוטנציאליים), וכן טופסי העברת המוצגים למכון לרפואה משפטית, למעבדה הביולוגית מחדרי הניתחה (גם מד"ר נחמן - בעניין המטושים מהשדיים וגם מפרופ' היס, בעניין הציפורניים). על הטפסים חתומים השולחים מחדר הניתחה - ועל אחד הטפסים (מיום 02.06.05) שעניינו בין היתר, משלוח המטושים משדי המנוחה, חתומה גם ד"ר פנר, לאחר שכתבה הערה, כי **"שני המטושים נשמרו לאחר משלוח חוו"ד בהקפאה, במקום שנשמרים מטושים שמגיעים מחדר ניתחה"**.

35. ד"ר פנר נחקרה ארוכות בבית המשפט, והגם שכבר איננה עובדת במעבדה מזה כעשר שנים, והגם שלא גילתה התלהבות רבה להעיד על מעשיה ונהלי המעבדה כפי שהיו לפני עשור, לשון המעטה, לא ניתן לומר, כפי שטענה ההגנה בסיכומיה, כי לא השיבה לאף שאלה בעלת משקל. אכן, פעמים לא מעטות הפנתה את השואל לקבל תשובות בעיקר, על נהלי העבודה במעבדה, ממי שעדיין עובד שם - אולם, כשזכרה - השיבה, ותשובותיה תואמות לתשובות שניתנו גם על ידי הגב' ענת גטס - עובדת נוספת במעבדה, אשר - כאמור, הכינה את חוות הדעת משנת 2014. כשנטען ע"י ההגנה בסיכומיה, שכלל לא ניתנו תשובות לשאלות שנשאלו על נהלי העבודה הכלליים והספציפיים, הדבר בהחלט איננו מבטא במדויק את עדותה של ד"ר פנר. אין די בסקירה ובספירת אותם פעמים בהם ענתה ד"ר פנר שאינה זוכרת את שהיה, שכן, בכך ישנה התעלמות מכוונת מכל אותן תשובות שהשיבה ואשר די בהן, בתוספת תשובותיה של ענת גטס, כדי לשפוך אור על כל מה שהתרחש במעבדה הביולוגית בשנת 2005.

לכן, כבר כאן ניתן לומר, שהספקולציות שהועלו בסיכומי ההגנה על סמך עדותו של ד"ר פלוצקי שהעיד מטעמה, על מה שיתכן והיה במעבדה, לא רק שלא בוססו על בדל ראיה כלשהי, אלא שנסתרו בעדות פוזיטיבית.

36. ד"ר פנר העידה, כי היא זו שהפיקה מהמוצגים שקיבלה מחדר הניתחה והיחידה החוקרת - דנ"א, ומהאנליזה שלו הרכיבה את הפרופיל המשוער (ר' דבריה בעמ' 148 לפרוטוקול, ישיבת 07.05.15). כך, חתמה על טופס קבלת המוצגים (ת/47), לאחר שקיבלה את המוצגים מחדר הניתחה לבדיקתה ("**מה שמצוין בצד שמאל למטה, בכתב יד, לאחר החץ.... זה בכתב יד וכתוב פה - שני מטושים שנשמרו לאחר משלוח חוות הדעת בהקפאה, במקום שנשמרים מטושים... מחדרי הניתחה**" - דבריה בעמ' 142 לפרוטוקול, ישיבת 07.05.15); כך גם זיהתה את המבחנות מתיק המעבדה, שצולמו ותמונותיהן הוגשו (ת/50(א)-ו(ב)), ואף ציינה, כי בתקופה שלפני עזיבתה את המעבדה התחילו

במעבדה לצלם את המוצגים. לכן גם צולמו מבחנות המטושים שניטלו מחזה המנוחה, כשהרישום עליהן נעשה על ידי ד"ר פנר עצמה; וכך גם זיהתה את מעטפות המוצגים שהגיעו מחדר הנתיחה אל המעבדה, וגם הן צולמו לפני שנשלחו לשמירה לאחר הבדיקה (ת/51(א) ו-(ב) - מעטפה אחת לציפורני יד שמאל, אחת לציפורני יד ימין, אחת למטוש פה, אחת למטוש פי הטבעת, אחת למטוש מלידן חיצוני, ואחת למטוש מלידן פנימי).

בעדותה, הסבירה ד"ר פנר, באופן כללי, כיצד בנתה את הפרופיל המשוער ואיך נעזרה בשלוש הדגימות לשם כך. לדבריה, **"כל שלושת הדגימות (מהציפורניים ומשני השדיים - ר.י.כ.) סייעו ליצור את הפרופיל המשוער... צריך להבין שכשיש תערובת אז יכולים להיות יחסים שונים בין מרכיבי התערובת השונים... בציפורניים לדוגמה, המרכיב הזכרי היה מאוד מאוד נמוך, ומהדגימות מהחזה - היו יחסים שונים בין צד ימין לצד שמאל... בצד שמאל המרכיב הזכרי היה המרכיב האחר למנוחה, היה יותר חזק מהמרכיב של המנוחה, ובצד ימין - המרכיב של המנוחה היה יותר חזק מהמרכיב של הזכר... אנו יודעים שיש תערובת מכיוון שיש יותר משני פיקים בכל אתר... יש כאן תערובת של לפחות שני גורמים... לפי איך שזה נראה - זה נראה שניים..."** (ישיבת יום 07.05.15, עמ' 149-151 לפרוטוקול).

ד"ר פנר נעזרה בגרפים (ת/48) כדי להצביע על הפיקים, המסמלים אללים, והסבירה כיצד הרכיבה את הפרופיל המשוער. לדוגמה, בדנ"א שהוצא משד שמאל - נמצאו באחד האתרים 4 אללים הממוספרים 12, 13, 14 ו-15, ורואים ששני אללים - 13 ו-14, נמוכים מהאללים 12 ו-15. **"מזה ניתן להסיק שהם ממקורות שונים. זאת אומרת, אני יכולה להסיק ש-13 ו-14 הם מרכיב אחד בתערובת ו-12 ו-15 הם ממרכיב שני..."**. היינו - מאדם אחר. **"לעומת זאת, בצד ימין אנו רואים באותו אחר שוב 15, 14, 13 ו-12, אבל היחסים בגבהים הם הפוכים: 13 ו-14 הם גבוהים יותר מאשר 12 ו-15, וזה שוב מחזק לי, ש-13 ו-14 מקורם במרכיב אחד, ו-12 ו-15 מקורם במרכיב שני... כמובן, ברגע שיש שלושה (פיקים - ר.י.כ.)... זה קצת יותר מורכב אולי לאנליזה... אבל בגלל שיש מצב של שני יחסים שונים, זה מקל עלינו, ולכן ניתן היה להרכיב פרופיל משוער של המרכיב הזכרי שנמצא בתערובת הזאת"** (שם, עמ' 151-153 לפרוטוקול).

ד"ר פנר הוסיפה ופרטה בעדותה דוגמאות רבות מתוך הגרפים שבחווות דעתה, לגבי אופן בידוד וייחוד האללים שאין מקורם במנוחה, תוך שנעזרה בכל שלוש הדגימות (ציפורניים ו-שני השדיים), וקיבלה אותו פרופיל משוער בשלושתן. בין היתר גם הסבירה, שגובהי ה"פיקים" מלמדים על כמות החומר בתוך התערובת, וכאשר יש כמות מעטה, כמו בציפורניים, עדיין ניתן להבחין בכל ארבעת האללים השונים: שניים מקורם במנוחה ושניים מקורם במקור זכרי זר. לדבריה, התוצאות של שלוש הדגימות מחזקות זו את זו ואין ביניהן כל סתירה שהיא. ד"ר פנר נעזרה, לצורך ההסבר, בארבעת עמודי הגרפים שבת/52 - גרף אחד לכל שד ושניים לציפורניים, וסימנה עליהם - לנוחיותנו, את הפרופיל הזכרי המשוער שנקלט במערכת, במאגר. לאחר הקליטה במאגר - כבר לא הייתה לד"ר פנר כל נגיעה לפרופיל משוער זה.

37. בחקירתה הנגדית של ד"ר פנר עלו מספר סוגיות מהותיות להגנת הנאשם, סוגיות שנתלבנו גם בחקירה החוזרת ובאותן שאלות שאפשרנו להגנה להשלים, גם לאחר סיום החקירה החוזרת - בשל חשיבות הנושא להגנה:

כמה תורמים אפשריים לתערובת ה-DNA

ההגנה העלתה את התזה, כי קיימת אפשרות שהיו יותר משני תורמים אפשריים לתערובת ה-DNA שהופקה מגופת המנוחה, אך ד"ר פנר דוחה אפשרות זו בשתי ידיים, ולהבנתה **"ניתן לשער מרכיב אחד בלבד בנוסף לדנ"א של המנוחה"** (שם, עמ' 162 לפרוטוקול). למסקנה זו היא מגיעה גם, ובעיקר, לאור הנושא הכמותי שרואים באנליזה של כל תערובת שנבדקה (כפי שהוסבר לעיל), כאשר לכמויות חשיבות רבה בכל הנוגע למסקנות. הפרופיל המשוער, לדבריה, **"נקבע על סמך שלושה פרופילי תערובת שנמצאו במוצגים"** (שם, עמ' 166 לפרוטוקול), והניסיון להוציא מהמשוואה את שאלת הכמויות אינו לעניין, שכן, **"כאשר - הכמות שונה בין מספר המוצגים - זה מקל עלינו את האנליזה"** (שם, עמ' 169 לפרוטוקול).

לדבריה, את האנליזה והפרשנות של הממצאים - ניתן לעשות שוב בכל שלב על ידי כל מומחה, והיות והיא כבר לא עושה זאת 10 שנים, רצוי שהתשובות לאופן פרשנות האנליזה, **"יינתנו ע"י מישהו שגם כיום נמצא במערכת"** (שם, עמ' 184-186 לפרוטוקול), אולם בכל מקרה, היא חזרה ואמרה, ש**"השילוב של שלושת דגימות התערובת הזאת, השוני בכמויות, אפשרו לנו לקבוע את זה. אם אתה רוצה עכשיו, שנעבור ניתוח של בניית הפרופיל הזה, אז אפשר לעשות את זה. תן לי, אני אשב חצי שעה או רבע שעה, ואני אעשה את זה..."**. (שם, עמ' 188 לפרוטוקול), ואז - ד"ר פנר הסבירה לסנגור איך היא ביצעה את האנליזה של הנתונים (למשל בעמ' 190 - 200, כך שטענת הסנגור, כאילו ד"ר פנר לא השיבה לאף שאלה - אינה מדויקת, לשון המעטה), וחזרה ואמרה שבזמנו, התוצאות היו ברורות, ואין בעיה שכל אחד ייקח גם היום את הגרפים והטבלאות וייתן גם היום חוות דעת (שם, עמ' 203-204 לפרוטוקול). אין לה ספק שהתוצאות יהיו אותן תוצאות.

עוד הסבירה ד"ר פנר, כי נתוני הדגימות שמצאה - הוכנסו למחשב, והמחשב הוא זה שפולט את הגרפים, כאשר על כל גרף מצוין מספר הדגימה. לאחר מכן, היא זו שניתחה את הגרפים וביצעה את האנליזה הסופית (שם, עמ' 207-209 לפרוטוקול). לדבריה, המומחה האחראי על התיק, ובמקרה זה - היא עצמה, עושה אישית את דגימת המוצגים בהתחלה, היינו - את תהליך מיצוי ה-DNA, וכן עושה אישית את ניתוח הפלטים בסוף התהליך. למעשה, לדבריה, כל מי שהיה קורא את הגרפים, היה מגיע לאותה מסקנה. וכבר כאן יוער, שההגנה לא הרימה את הכפפה שהושלכה לכיוונה ע"י ד"ר פנר, ולא העבירה את הגרפים לבחינה (להלן).

ד"ר פנר הדגישה, כי **"דנ"א לא נוצר יש מאין... אם הוא נמצא שם או שתראה אותו או שלא תראה אותו, אבל אם ראית אותו כבר, אז ראית אותו... הוא הגיע לשם באיזושהי צורה והוא אובחן... וכל הממצאים שהיו בתערובות, לא הייתה ביניהם שום סתירה, לא היה בהם שום עדות לזה שיש יותר משני מרכיבים, ולא הייתה סתירה... לגבי הפרופיל המשוער שהוכח"** (שם, עמ' 211 לפרוטוקול). גם במקומות בהם נטען על ידי הסנגור שנמצאו שלושה אללים, כך שיתכן **"שהצד השלישי היה עוד אלל"**, כדברי הסנגור, **השיבה ד"ר פנר שלא היה צד שלישי שכזה אלא שני צדדים בלבד** (שם, עמ' 215 לפרוטוקול). וכשההגנה התעקשה וביקשה לדעת מה משמעות הפיקים הקטנים שבגרפים, **שוב השיבה ד"ר פנר, חד משמעית, שהם אינם מייצגים אלל נוסף, ולא אדם נוסף** (שם, עמ' 216 לפרוטוקול). לדבריה, אין להשוות בין גבהי הפיקים של האתרים השונים, אלא רק באותו אתר עצמו, כאשר מה שמייחס עו"ד פלדמן כאפשרות לאלל נוסף, אינו אלא "רעשי רקע" הנמצאים במקום שלא מתאים כלל שיהיה בו אלל. **"זה לא משהו שקיים באמת... כי זה אלל... זה לא נמצא במקום שיש אלל... זה לא אזור שנראה כמו פיק"** (שם, עמ' 219 לפרוטוקול).

כלומר, ד"ר פנר קובעת חד משמעית, כי היו רק שני תורמים אפשריים לתערובות שנבדקו - האחד של

המנוחה והאחר של בעל הפרופיל המשוער.

ההליכים והנהלים במעבדה

ד"ר פנר הדגישה, כי תמיד עבדו עפ"י הנהלים, אך לא פרטה מה היו נהלים אלה ("עבדנו לפי הנהלים, הנהלים של המקום" - שם, עמ' 205 לפרוטוקול). יחד עם זאת, וכמפורט לעיל, סיפרה על הליכי עבודה במעבדה ועל תפקידו של הבודק האחראי על התיק - מיצוי דנ"א וניתוח הפלטים שהוצאו מהמחשב, אליו הוכנסו פרטי הדנ"א שהופק. כשיגרה, היא גם הייתה זו שהטעינה את הנתונים של הדנ"א שהופק - למחשב, וגם יתכן שעשתה זאת במקרה שבפנינו, אם כי לעיתים היו נעזרים בעובדי מעבדה אחרים, שהיו נוכחים באותו זמן במעבדה.

עוד הסבירה, ד"ר פנר, כי לאחר שלב ההפקה של הדנ"א, ולפני שלב ההזנה למחשב (כשתוכנת המחשב היא המנפקת את הגרפים), מבצעים את תהליך ההגברה של אזור הדנ"א, כדי שניתן יהיה לבצע בהמשך את האנליזה (ר' "קובץ הפקות" שבעמ' 40 לתיק העבודה - דף הדגימות שעבדו לפי PCR, הוא הליך ההגברה). לדבריה, יש רישום מדויק של הכמות שנלקחה מכל דנ"א שהופק, ומה צריך להוסיף לאותה כמות בשביל לעשות את ההגברה (באותו "דף הדגימות" - המוזכר לעיל), כי "דנ"א שנלקח מהמטוש עצמו, הוא כמות קטנה ועושים לו הגברה" (שם, עמ' 222 לפרוטוקול. בתיק העבודה אף מצוין, כי ד"ר פנר היא זו שעשתה את ההפקה האמורה).

בדיקת ה-DNA בשנת 2014

38. כאמור לעיל, עיקר המחלוקת בין הצדדים נוגעת לבדיקת ה-DNA משנת 2005, אולם הבדיקה משנת 2014 ועדות מומחית המעבדה שעשתה בדיקה זו, יש בהן כדי לשפוך אור גם על הבדיקה משנת 2005.

נטילת ה-DNA מהנאשם והעברת המוצגים למעבדה

39. בתאריך 08.04.14 נדגם הנאשם בתחנת קמ"א, לאחר שנעצר בגין עבירה של תקיפה סתם ע"י שניים (ת/44 - "דו"ח על נטילת אמצעי זיהוי"); בתאריך 17.06.14 הוצא אישור גילוי מהדגימה האמורה בהשוואה לדגימות שניטלו בתיק שבפנינו בשנת 2005 מגופת המנוחה (ת/45 - "זיהוי דנ"א מס' 8252"); בהתאם לנהלים, לאחר מעצרו של הנאשם בשנית בעקבות גילוי ההתאמה, ניטלו ממנו, בהסכמתו, דגימות חדשות, וזאת בתאריך 22.06.14 בשעה 19:26 (על ידי השוטר יוסי שריקי ובנוכחותו של חליוה - ת/15א); דגימת הרוק נשלחה באותו היום (22.06.14), באופן בהול, אל המעבדה הביולוגית במכון לרפואה משפטית, והתבקשה השוואה אל מול פרופילי ה-DNA אשר נדגמו מגופת המנוחה (ת/15ב)).

הדגימה שניטלה מהנאשם סומנה במשטרת לכיש כדלהלן: מס' תפיסה - 995424; מס' רכוש - 76777658; מס' שקית - 0038051Y.

הדגימה התקבלה במרכז הלאומי לרפואה משפטית בתאריך 23.06.14 בשעה 10:30 (ת/16) וסומנה במס' הפנימי של המכון - 8-773-14 (מס' המוצג); שויכה לתיק מכון מס' 3-739-05; כאשר צוין שהתקבלה שקית אטומה מס'

על סמך נתונים אלה, ביצעה הגב' ענת גטס (ע.ת. מס' 11 [מס' שגוי], שהעידה ביום 14.04.15, החל מעמ' 97 לפרוטוקול) את השוואת פרופיל הדנ"א של הנאשם לפרופיל המשוער שהופק ע"י ד"ר פנר.

חוות הדעת משנת 2014

40. ענת גטס עובדת במעבדה הביולוגית מאז שנת 1992 ו"משמשת כמומחית בבדיקות ביולוגיות מאז ועד היום" (ישיבת 14.04.15, עמ' 98 לפרוטוקול). חוות הדעת שערכה הגב' גטס ביום 24.06.14 (סומנה כ-ת/42) כוללת את תיאור המוצגים ותוצאות (מוצג 25 - ערכת דיגום של הנאשם; הפרופילים הגנטיים שהתקבלו מדגימת דם המנוחה - מוצג 4, שתי דגימות מחזה המנוחה - מוצגים 10 ו-b10, וציפורני המנוחה - מוצג 6 - הכל כמתואר בחו"ד של מיכל פנר, לדגימה מהחזה b10, בוצע בדצמבר 2011 פרופיל גנטי ל-16 אתרים על כרומוזום Y; דגימת הנאשם, מוצג 25, נלקחה לקביעת פרופיל גנטי); טבלת תוצאות; ומסקנות.

ואלה מסקנותיה של גב' גטס:

"מסקנות:

1. מקור הפרופיל הגנטי המתבסס על כרומוזומים אוטוזומלים (ערכות - ESX SGM PLUS/ ESI) בשלושת הדגימות מגוף המנוחה; ציפורני יד שמאל, מוצג 6, משד ימין, מוצג 10, ומשד שמאל, מוצג b10, הינו בתערובת של שני פרופילים לפחות, זכר ונקבה. הן המנוחה, רינת רואס, מוצג 4, והן בילאל שאכר, מוצג 25, מתאימים להיות שני התורמים לתערובת. הערכה סטטיסטית תבוצע ע"י פרופ' עוזי מוטרו ותשלח בנפרד.
2. מניתוח הפרופיל הגנטי שהתקבל לגבי הבדיקות המתבססות על כרומוזום Y (ערכות 23 Y- ppX/ Yfiler), עולה כי בילאל שאכר, מוצג 25, מתאים להיות המקור לפרופיל הזכרי שהתקבל מהדגימה משד שמאל של המנוחה, מוצג b10."

ביום 29.06.14 נשלחה חו"ד משלימה - ושם תוקן מס' התיק המשטרתי המופיע בחוות הדעת המקורית - צ"ל 98395-05, ולא כפי שהופיע בכותרת חוות הדעת.

41. גב' גטס העידה בנוגע להשתלשלות גילוי ה-DNA. היא צינה כי ד"ר מיכל פנר הייתה המומחית שטיפלה במעבדה, בשנת 2005, בדגימות שנלקחו מהמנוחה, והיא קיבלה תערובות, שהתאימו להיות משני פריטים:

"(הדגימות - ר.י.כ.)...התאימו להיות מקורם בשני פריטים, כשפרט אחד מתאים שתהיה המנוחה עצמה.... וחילצה גם את הפרופיל המשוער שמתאים גם להיות מקור - האדם הנוסף שמתאים להיות המקור גם בציפורניים וגם בשד, שזה מתאים להיות אותו אדם,

ושלחה את הפרופיל הזה למאגר של המטה הארצי, של דגימות לא פתורות. והוא ישב שם במשך כעשר שנים... ביוני או יולי 2014, התקבל גילוי בעקבות חשוד חדש שנכנס למאגר. כל חשוד חדש שנכנס למאגר, בעצם נבדק מול כל הדגימות, כל הפרופילים הלא פתורים שקיימים, ובעקבות זה עלה הגילוי. לאחר הגילוי, הביאו מדגם מהחשוד שנית עבור תיק זה, הדגימה שלו הובאה למכון ואני ביצעתי את הבדיקה ואת ההשוואה הנוספת מול הממצאים משנת 2005.

אני רוצה לציין שבנוסף, בשנת 2011 ביצעו, כנראה לבקשת צוות שקם, אין בדיוק רישום מדוע, כנראה בגלל שהתיק היה בארכיון, בוצע מה שנקרא פרופיל Y לדגימות שהיו בידינו, לאחת הדגימות שהיו בידינו, ולכן כשהגיעה דגימת החשוד היה פרופיל Y...

בנוסף, אם ביהמ"ש... מכיר ונחשף לבדיקות דנ"א הרגילות שאנחנו קוראים להם כרומוזומים אטוזומלים, שזה מה שרואים ברוב התיקים שלנו... נמצאת בידינו ערכה שבדקת מספר רב של בדיקות, בעבר 16, היום 23, רק על כרומוזום Y. הדבר מאפשר, במידה שיש תערובת של זכר ונקבה, הנקבה היא למעשה שקופה על הבדיקות, היא לא נראית ואז מה שמתקבל הוא לא תערובת אלא פרופיל בודד. החיסרון של הבדיקה הזאת, בניגוד למה שאתם מכירים, שלמעשה, קרובי משפחה מאותו קו אבהי, מה שנקרא, זאת אומרת - אחים, אבא שלהם, הבני דודים שהאבות שלהם אחים, כולם למעשה נושאים את אותו פרופיל זהה. זאת אומרת, האינפורמציה הזאת אומרת, שזה מתאים לזכר במשפחה הזאת...

הבדיקה משנת 2011... הפרופיל (שנמצא - ר.י.כ.). נמצא בתיק הנוסף, הוא הוכנס לתיק בנוסף... אני רוצה לציין לגבי ההערכה הסטטיסטית שבוצעה ע"י פרופ' עוזי מוטרו... (היא נעשתה) ללא הפרופיל Y. הוא קיבל רק את התוצאות האוטוזומליות. הוא עשה את זה, כשהוא מתייחס לתערובת ולא מתייחס לעבודה בה... הוצאנו מתוך התערובת פרופיל משוער, שהוא מתאים לגמרי לפרופיל של החשוד. למעשה, פרופיל שכזה, אני לא הייתי צריכה להזדקק לעזרתו של עוזי מוטרו... כשיש לי פרופיל יחיד, אני לא נעזרת בעוזי מוטרו, אני מוציאה לבד את ההערכה הסטטיסטית שבנויה על המבדקים (לאחר) שאישרו לנו את הטבלאות, ובאופן עקרוני החישוב הוא מאוד פשוט... כאן הלכנו לחומרה, מה שנקרא... לקחנו בחשבון גם את כל האופציות הנוספות שיכולות להיות בתערובת הזאת, ולכן אני נותנת לפרופ' עוזי מוטרו לעשות את ההשוואה..." (שם, עמ' 99-102 לפרוטוקול).

גב' גטס הוסיפה וציינה, כי כאשר בודדו את הפרופיל הזכרי, "אנחנו בעצם הכנסנו את המומחיות שלנו וקבענו שזה הפרופיל שאנחנו מצפים לו... אם אני לוקחת את הפרופיל הזה, שאנחנו מצפים לו... והוא מתאים בדיוק לפרופיל של החשוד, אז בחוות דעת שכזאת לא הייתי צריכה להיעזר בפרופ' מוטרו, וגם לא הייתי עושה חישוב כי זה פרופיל מלא, זה כמו שאתם רואים, מעבר ל-1 למיליארד...". (שם, עמ' 103 לפרוטוקול). והסבירה כי, במעבדה, כשיש השוואה מלאה, החליטו "שאנחנו לא נותנים ערך שהוא מעבר ל-1 למיליארד", מה שפרופ' מוטרו כן עושה (שם, עמ' 104 לפרוטוקול), ועל כן - העברת הנתונים לפרופ' מוטרו הייתה, כאמור, לחומרה.

המסקנה של גב' גטס חד משמעית: ההתאמה בין הפרופיל המשוער שהפיקה ד"ר פנר לבין הפרופיל שגב' גטס הגיעה אליו מבדיקות הנאשם - הייתה מלאה. הבדיקה של כרומוזום Y "נותנת אינפורמציה נוספת שאמורה לחזק", אך אפשר, כמובן היה להסתדר גם בלעדיה (שם).

42. הגב' גטס נחקרה ארוכות בחקירה הנגדית - הן לגבי מעשיה היא; והן לגבי נהלי המעבדה - אלה שהיו קיימים בשנת 2005 ואלה הקיימים היום. כאמור, תשובותיה שופכות אור גם על הסוגיות המתעוררות סביב הבדיקה של שנת 2005 וזאת בהיותה חלק מהמעבדה כבר משנת 1992.

להלן התייחסות הגב' גטס לסוגיות שבחלוקת.

43. בדיקה חוזרת של המוצגים בשנת 2005

לבקשת התובעת, עו"ד טל אדיר-כהן, בדקה גב' גטס ומצאה, כי במעבדה עדיין קיים מיצוי DNA מכתם דם שניטל מהמנוחה (מוצג 4); כי בכל הנוגע לציפורני המנוחה (מוצג 6) - "הציפורניים נמצאות אבל אחרי שטיפה - חסר ערך"; כי קיים מיצוי DNA מציפורני שמאל של המנוחה, "מדובר בכמות קטנה אך מספיקה לריאקציה"; וכי "מטושים משדיים - מוצגים 10 ו-b10 - התכלו, מיצוי DNA נשאר רק ממשוש משד ימין (מוצג 10)" (ר' ת/46 - תרשומת בין התובעת לבין הגב' גטס. וכן ר' דברי הגב' גטס בביהמ"ש לפיהם, בדקה אישית אם נשאר חומר במעבדה ומצאה, כי נותר מיצוי DNA מציפורני המנוחה "אבל אחרי שטיפה ולכן הן חסרות ערך ראיתי בעיני זה הליך המיצוי" - שם, עמ' 109 לפרוטוקול; וכי "ישנו מציפורן שמאל כמות קטנה אך מספיקה לריאקציה... ומהשדיים נשאר מיצוי דנ"א רק משד ימין.. הכל ממוין... ונשאר מסודר" שם, עמ' 109-110 לפרוטוקול).

הגב' גטס השיבה לשאלות הסנגור, כי לא בוצעה בדיקה חוזרת למוצגים הללו משנת 2005, למרות שכיום יש אופציה להיקף רחב יותר של הבדיקות:

"הצורך ביותר בדיקות מופיע לפעמים בתערובות מורכבות יותר או בזיהוי של בני משפחה, ויש לנו לכך את הכלים היום... אם אנחנו לא רואים צורך ראיתי, אנחנו לא עושים את זה. ועוד סיבה שאנחנו לא עושים את זה, בטח לא ביוזמתנו, זה כי עכשיו אני עומדת פה ואומרת לאדוני שלא נותר דגימה אבל כן נותר מיצוי, ואם אני הייתי עושה את הבדיקה, אז גם הייתי אומרת לאדוני שלא נותר גם מצוי, והיה שואל אותי על סמך מה החלטת לקחת את הדגימה ולעשות לה בדיקה נוספת..." (שם, עמ' 118 לפרוטוקול).

לשם הנוחות, הגב' גטס הכניסה את התוצאות של הבדיקות משנת 2005 לטבלה כחלק מחוות דעתה (ר' גם דבריה בעניין זה שם, בעמ' 225 לפרוטוקול), אך היא גם ציינה, כי בערכה החדשה, שעושה את הבדיקות (זו שבאמצעותה בדקו בשנת 2014) "יש את כל הבדיקות שבוצעו ב-2005, ובנוסף יש חמש בדיקות נוספות" (שם, עמ' 119 לפרוטוקול), ולמרות זאת, לא ביצעו בדיקה נוספת לדגימות משנת 2005, כי הבדיקות של אז נתנו מענה מספק "לשאלות הביולוגיות הדרושות. הערכה שבוצעה אז, היא ערכה מצוינת. אם לא הייתי מקבלת תוצאות, הייתי יכולה להגיד - אולי היום אני כן יכולה לקבל תוצאות, כי הערכה שיש היום יותר רגישה. מצד שני אני קיבלתי תוצאות. אין סתירה בתוצאות. יש חזרה על אותן תוצאות בשלוש דגימות שונות. אני לא רואה צורך לעשות בדיקות נוספות. בנוסף, אני נזהרת לא לכלות דגימות שלא לצורך" (שם, עמ' 119-120 לפרוטוקול).

אכן, לא נותרו דגימות ביולוגיות, אבל נשאר מיצוי של הדגימות, ונותרו שלוש אפשרויות בדיקה - מהציפורניים של יד ימין, מהציפורניים של יד שמאל ומשד ימין. "המיצוי קיים במעבדה משנת 2005... במקפיא, זאת השיטה שאנחנו שומרים... בשנת 2011 השתמשנו באחד המיצויים כדי לבצע את פרופיל Y, אז בשנת 2011 המיצוי היה

שמיש. הערכות שהיום בידינו הן יותר רגישות ויכולות להשתמש, זקוקות לכמויות דנ"א יותר קטנות ממה שהיינו צריכים ב-2005... באופן עקרוני, ככל שעובר הזמן, השיטות נעשות יותר רגישות... אני מעריכה, שאם יבקשו ממני, כרגע הערכה שלי, שיש סיכוי סביר לקבל תוצאות. אני לא יכולה להבטיח את זה, אני לא יכולה לנסות כי אני אהרוס את הדגימה" (שם, עמ' 121-123 לפרוטוקול). להערכתה, ניתן לבצע לפחות ניסוי אחד בכל מיצוי שנשאר.

ויוער, כי הוצע להגנה לבצע את הבדיקה החוזרת, במידה ולטענתה יש מקום לכך, אך הדבר לא נעשה בטענה, כי הנטל להוכיח אשמת הנאשם מוטל על המאשימה; ולא עליו להוכיח חפותו. על כך אין חולק, אך אי ביצוע הבדיקה ע"י התביעה, בנסיבות של תוצאות חד משמעיות בבדיקות שבוצעו, אינו יכול להיחשב לגנות התביעה. נהפוך הוא, ביצוע בדיקה נוספת היה עלול לכלות את ה-DNA שנותר, ובכך לחסום את אפשרות ההגנה לבצע את הבדיקה לו רצתה לעשות כן. וממילא, כאשר התוצאות חד משמעיות כמו במקרה שבפנינו, אין גם כל הצדקה לדרוש מהתביעה לבדוק שוב את ממצאיה. אם ההגנה רוצה לתקוף תוצאות אלה, יכולה הייתה לעשות כן, ומשנמענה מלעשות זאת - בוודאי שאין לזקוף זאת לחובת התביעה.

שרשת המוצגים ושמירתם

44.

גם הגב' גטס, כמו ד"ר פנר, העידה בכל הנוגע לשרשת המוצגים מרגע נטילת הדגימות; דרך הבאתן למעבדה; ועד לשמירתן, והפנתה אל ת/47 - טופס "בדיקות ביולוגיות", בדבר קבלת החומר הביולוגי לבדיקה במעבדה הביולוגית, הכולל גם את הערותיה של ד"ר פנר, לפיהן "שני המטושים (שנלקחו מהשדיים - ר.י.כ.) נשמרו לאחר משלוח חו"ד בהקפאה, במקום שנשמרים מטושים שמגיעים מחדר נתיחה" (ת/47 הנ"ל, ור' גם דברי ד"ר פנר בעניין זה לעיל).

גב' גטס הסבירה שטופס "בדיקות ביולוגיות" הנ"ל, הינו המסמך שמלווה את הדגימות מחדרי הניתוח אל המעבדה, ומופיעים עליו פרטי המנוח וכל סוגי הבדיקות שאפשר ונהוג לקחת. מסמך זה ממולא ע"י הרופא המשפטי, והפרטים המופיעים עליו, יופיעו על כל מבחנה או מטוש שהגיע מחדרי הנתיחה. נציג מחדרי הנתיחה מביא את הדגימות עם הטופס הנ"ל, אל המעבדה, כאשר הוא "מעלה קופסה שבתוכה יש את הדגימות, שכל אחת מסומנת אחרת, ומלווה בטופס הזה, שבעצם מציין מה אני צפויה לקבל מהנתיחה הספציפית - ואז הטכנאית של המעבדה מציינת בעצם כאן, שהיא באמת ראתה את מה שהרופא ציין שהוא מסר, ומטפלת... אם צריך לעשות כתם דם - מבצעת כתם דם, אם צריך רק לייבש ולשים במקום, אז זה מה שהוא עושה... מומחה הדנ"א, כשהוא רוצה לבצע את ההפקה, ניגש בעצם למאגרים - שזה נקרא למחסנים של הדגימות, מחפש לפי המספר, מוציא את המעטפה ומשתמש משם... הרופא שעושה את הנתיחה, הוא זה שמסמן האם זה לבדיקה או לשמירה... זה סוג של המלצה... זה רק לתת איזושהי אינדיקציה. זו לא ממש הוראה, אבל בדרך כלל מתייחסים, לפחות שואלים, אם כתוב - בדיקה, אז מוציאים, פותחים תיק, כי אם כל הרשימה היא לשמירה, אז בעצם לא נפתח תיק מומחה במעבדה, אלא אם כן יש משהו לבדיקה..." (שם, עמ' 114-115 לפרוטוקול). ובסופו של דבר, לדבריה, בתיק המעבדה של המומחה, יש את הפעולות שבוצעו ומה שהופק (ובעניינינו ת/53. לדבריה, בתיק המעבדה משנת 2005, שהוא למעשה תיק משותף מאז הגילוי, רשום למשל שב- 05.06.05 בוצעה הפקה מתיק מסוים, עפ"י המספור, ואת מוצג 10 לקחו ודגמו). המספרים הם מספרי המעבדה, ו"ברגע שאני אפתח תיק במעבדה, נפתחת חוות דעת, אז כל מוצג שהתקבל, מקבל מספר שזה בעצם נועד לתיק של מומחה המעבדה בעבודה, כדי שתהיה עבודה מול מוצג" (שם, עמ' 116 לפרוטוקול). את המספרים נתנו במעבדה, כשהמוצגים נרשמו בעת הגעתם.

מתוך כל האמור לעיל, אך ברור מדוע בסיכומי ההגנה רק הועלתה שאלת שרשרת המוצגים, באופן כללי, מבלי לפרט או להצביע על תקלה ספציפית. הובהר, בכל הנוגע לשנת 2005, כי הדגימות נלקחו על ידי ד"ר נחמן בחדר הניתחה, והועברו למעבדה הצמודה עם טופס לואי ועם סימון הבדיקות שיש לבצע; הדגימות נרשמו וסומנו במעבדה על ידי הגב' יום-טוב והועברו לשמירה בהתאם לטיב המוצג (מטושים - נשמרו בהקפאה לפני ואחרי הבדיקה, הציפורניים במעטפות נפרדות וכו'); ד"ר פנר לקחה את הדגימות מהאחסון וביצעה את הבדיקות, תיעדה את מעשיה וממצאיה והכינה את חוות הדעת בנוגע לפרופיל המשוער. בין לבין הועברו המוצגים שנותרו להמשך שמירה. הליך מסודר נעשה גם בשנת 2014 (הגם שלא הייתה מחלוקת ביחס לכך) כאשר נטילת דגימת הרוק הראשונית נעשתה בתחנת קריית מלאכי; הדגימה נשלחה למטה הארצי ובוצע אימות ראשוני; דגימת רוק נוספת ניטלה מהנאשם בימ"ר לכיש; ואז בוצעה בדיקה נוספת במעבדה והוכנה חוות הדעת על ידי הגב' גטס ובה התאמה מלאה לפרופיל המשוער של הנאשם.

ניתן לומר, בבטחה וללא הסתייגויות, כי גם אם בשנת 2005 הרישומים במעבדה הביולוגית של המכון לרפואה משפטית היו ידניים, עדיין פעלה המעבדה באופן מסודר ושיטתי. המוצגים הועברו ישירות מחדר הניתחה למעבדה הסמוכה; סומנו בסימונים מיוחדים ונפרדים של המעבדה, סימונים שנשארו עם המוצגים לאורך כל השנים - אם במהלך הבדיקות ואם באחסון; ונשמרו בתנאים הדרושים בהתאם לסוג המוצג.

הנהלים שהיו בשנת 2005

45.

בהמשך לאמור לעיל, נחקרה גב' גטס ארוכות גם בנוגע לנהלים שהיו נהוגים בשנת 2005, ולדבריה, גם אם הנהלים דאז היו שונים מאלה של היום, עדיין היו נהלים ברורים ופעלו לפיהם. לדבריה, **"זה לא היה בצורה של היום, של נוהל. היה כתוב - עושים רק וכך וכך, כמו מתכונת"**, ובהתאם פעלו. הכללים היו כתובים במעבדה; וגם היום פועלים עפ"י כללים שהם כתבו אותם, למרות שצורת הכתיבה השתנתה, לבקשת הרשות להסמכת מעבדות (**"במקום בעמוד אז זה רשום על 15 עמודים..."**, שם, עמ' 144 לפרוטוקול):

"בסופו של דבר, הבסיס המרכזי שאומר קח ותעשה - הוא מופיע באותו אופן, וזה עונה על דרישות הרשות להסמכת מעבדות, פשוט לרשות יש את הצרכים המובנים שהיא דורשת שזה ייעשה. והיום אנחנו חייבים לפעול לפי הדרכים המובנות, וגם בעבר עשינו באופן עקרוני את אותם הדברים... הרשות בעצם בודקת שעשינו בדיקה כזאת. לא נכנסת לנו לצד המקצועי. הרשות בודקת את האיכות ברמה העקרונית... בעצם הבדיקה הכי מקצועית שאנחנו יוצאים עם תוצאות נכונות, זה בעצם הפרופשונל טסט שאנחנו עושים, ואותה אנחנו עושים עוד לפני 2005", (כאשר עושים שתי בדיקות באותה השנה שם, עמ' 145 לפרוטוקול).

נוהל קבלת המוצגים במעבדה; סימונם; אופן שמירתם; ודרך הוצאתם לבדיקה, אמור למנוע טעויות דוגמת אלה שנטען על ידי ההגנה, כי יתכן ונעשו במקרה זה. וכבר כאן נציין, כי לא הוכח, כי קמה אפשרות, מכל סיבה שהיא, שהדגימות שנבדקו ונמצא כי הן מכילות DNA עם פרופיל זהה לזה של הנאשם, לא באו מדגימות שנלקחו מהמנוחה. קל וחומר לא הוכח, כי אותה טעות - כביכול - חזרה על עצמה 3 פעמים. נהפוך הוא, עדויות התביעה מצביעות על הליך מסודר ובדיקה חוזרת, בכל שלב,

ההבדלים בין הבדיקות שבוצעו בשנת 2005 לאלו משנת 2014

46.

גב' גטס העידה, כי המעבדה קיבלה הסמכת מעבדות בשנת 2011, וכי בתקופה של קצת פחות משנה, רוב מיצוי המוצגים נעשה בעזרת תהליך שהוא חלקית רובוטי, "כך שאנחנו מקבלים מיצוי נקי יותר ומרוכז ונפח מאוד קטן" (שם, עמ' 125 לפרוטוקול).

גב' גטס הוסיפה, כי אמנם בשנת 2005 לא הייתה למעבדה הסמכה של הרשות להסמכת מעבדות, אבל באותה עת הדבר גם לא היה מקובל, ובכל מקרה, פעלו לפי פרוצדורה ברורה וקבועה:

"זה לא היה מקובל, עבדנו לפי סטנדרטים שאנחנו הצבנו לנו והכרנו בעולם ממה שידענו. היו הפרדות של מוצגות. מה שכן עשינו - עשינו בדיקות חיצוניות מה שנקרא "פרופשונאל ססט" שאומר, שאנחנו קונים בדיקה חיצונית, שולחים לנו דגימות שאנחנו לא יודעים מה התוצאות שלהן, אנחנו מדווחים על התוצאות... ואפשר לראות שקיבלנו את אותם התוצאות לפי הצפוי... במקומות שונים בעולם מבצעים את אותו התיק ומשווים את התוצאות. האם אנחנו עושים את אותה בדיקה" (שם, עמ' 125-126 לפרוטוקול).

לדברי גב' גטס, תמיד הקפידו על הטמפרטורה של המקררים; ותמיד הקפידו שהחומרים לא יעברו את תאריך התפוגה שלהם ו"למרות שתמיד עשינו את זה - כאן יש מערכת שבודקת שאנחנו בעצם עובדים בסטנדרטים" (שם, עמ' 126 לפרוטוקול), והיא הרשות להסמכת מעבדות. רשות זו בודקת את המעבדה משנת 2011, ולמרות שאין חובה לקבל את ההסמכה מטעמה, המעבדה משלמת עבור ההסמכה הרבה כסף:

"אנחנו קונים את האישור הזה, את תעודת ההסמכה הזאת. כמובן שלא משנה כמה נשלם, אנחנו צריכים לעמוד בקריטריונים שלהם, אבל הם לא באים ובודקים אותנו מיוזמתם, אנחנו צריכים לפנות לרשות להסמכת מעבדות, להגיד להם שאנחנו רוצים לעבוד תחת ההסמכה שלכם, ולכן תבואו ותבדקו אותנו ואנחנו נשלם לכם עבור זה... וברגע זה, מהיום שבו ביקשנו הסמכה - עברנו את ההסמכות" (שם).

גב' גטס הוסיפה, שמאז שנת 2005 נוספו שיטות בדיקה נוספות על שיטת "הקלינס", שהייתה נהוגה אז לצד השיטה הישירה. ואגב, בתיק שלנו כתוב במפורש איך הופק הדנ"א ומה הייתה שיטת ההפקה - צנטריקון. כיום, לדבריה, למרות שעדיין משתמשים בשיטת "הקלינס" יש שיטה חדשה - ה"רפרנס", בה גם השתמשו בתיק שבפנינו בבדיקה של שנת 2014.

גב' גטס גם אישרה, שכיום ניתן להשתמש גם ברובוטים, אך משתמשים בהם בארץ רק במטה הארצי ולא במעבדה שבמכון לרפואה משפטית, שם היא עובדת:

"(במעבדה במכון לרפואה משפטית) עושים את זה באופן ידני. דגימה מהמיצוי נלקחת להערכת

כמות. בעקבות הערכת הכמות שנלקחת, הוחלט איזה נפח של דגימה, וזה הופק לתהליך שנקרא PCR, שזה תהליך שמגביר את האתרים הספציפיים. זה בעצם הבדיקות, כשהשוני בין 2005 להיום, זה הערכה של ה-PCR שבה אנחנו משתמשים, שבאופן עקרוני הן דומות. זאת אומרת שהיא מכילה חומרים... מה שנקרא זוגות... ואם בעבר השתמשנו כשהיה בפנים ב-11 זוגות (מה שראינו בטבלה)... אח"כ הדגימה נכנסת למכשיר שנקרא אלקטרו-פורזה-פלורסנטית, והתוצאות מנותחות באמצעות תוכנת מחשב, והמומחה שנותן, מפעיל אותה... אמנם שינינו את התוכנה, אבל אני יכולה לקחת את התוצאות משנת 2005 ולראות אותן גם בתוכנה של אותה חברה..." (שם, עמ' 128-129 לפרוטוקול).

עוד הסבירה הגב' גטס שמאז שנת 2005 הכתיבו את מספר האתרים הנבדקים (שם, עמ' 142 לפרוטוקול), אך הדבר לא יכול להשפיע במקרה בו ישנה התאמה מלאה, כמו במקרה שבפנינו:

"לגבי מספר האתרים הם לא שלא הספיקו... הצורך באתרים נוספים עולה לעיתים, כשיש תערובת או מורכבות או שבכלל מדובר בסיכול וקשר, בבחינה של קשרים משפחתיים. היום אנחנו לא יכולים לקנות, פשוט לא נמצאת בשוק הערכה שהייתה אז, שהיא הייתה מאוד מוצלחת. אבל החיסרון שלה באמת גם מה שקורה שהחברות שמייצרות, הן מייצרות עוד אתרים וגם רגישות יותר גבוהה. אז, זה מן עסקת חבילה כזאת, שאנחנו מכירים בעולם המודרני בתחומים שונים. יש מקומות שזה בעל ערך. יש מקומות שזה חשוב פחות. למעשה, זה כרגע לא רלבנטי, כי אין לנו את זה (את הערכה הקודמת - ר.י.כ) בכלל כדי להשתמש... בכל מקרה, הערך כאן הוא ערך מאוד גבוה והחשיבות לאתרים נוספים הוא כאשר לא מקבלים ערך מאוד גבוה" (שם, עמ' 143 לפרוטוקול).

גב' גטס הדגישה, שהאפשרות שבמידה והבדיקה החדשה הייתה קיימת כבר בשנת 2005 היו מגלים שאלל אחד (מהחדשים הנבדקים) לא קיים אצל הנאשם - אפסי. "במקרה כאן יש התאמה כל כך חזקה, אז הסיכוי שבעצם זה מוטה, מאוד קטן, הסיכוי שיקרה מה שאתה אומר, הוא בעיניים שלי אפסי... כאילו, בעצם מה הסיכוי?... הסיכוי הוא קטן, 1 ל-119 מילארד שזה יקרה" (שם, עמ' 143-144 לפרוטוקול).

שימוש בחומרים שפג תוקפם

47.

הגב' גטס הדגישה, שמעולם לא השתמשו בחומרים שפג תוקפם - לא בשנת 2005 ולא כעת. לדבריה, "באופן עקרוני אנחנו לא משתמשים בחומרים פגי תוקף", וזאת למרות ש"הפגות תוקף כאן לא יכולה לשנות את התוצאות. היא יכולה להגיד שבזבזתי חומר יקר וניסיתי לעשות לו פרופיל בחומר פג תוקף ולא קיבלתי תוצאה, כי זה לא ייתן תוצאה אחרת" (שם, עמ' 142 לפרוטוקול).

מדבריה של גב' גטס עולה, כי לא רק שמעולם לא השתמשו בחומרים שפג תוקפם כנטען ע"י ההגנה כאפשרות המצדיקה שלילת התוצאות של שנת 2005, אלא שגם אם היו משתמשים בחומרים פגי תוקף, לא היו יכולים להגיע לתוצאות כלל, אלא - לכל היותר - לבזבז את החומר הביולוגי הנבדק (על כך עוד להלן, בעקבות חוות דעתו של ד"ר פלוצקי).

גב' גטס נעזרה בטבלאות של ד"ר פנר - ת/48 (אותן גם צרפה לחוות דעתה שלה) ו-ת/49 (עמ' 4 לחוות הדעת של ד"ר פנר), ובאמצעותן הסבירה את דרך עבודתה של ד"ר פנר, וסיכמה דבריה בכך, שהיא לחלוטין מסכימה עם מסקנותיה של ד"ר פנר, אותן הסבירה שלב אחר שלב (לבקשת ההגנה).

בסיכומיו בעל פה ציין הסנגור המלומד, עו"ד א. פלדמן, שאינו חולק על תוצאות חוות הדעת הסטטיסטית שערך פרופ' עוזי מוטרו (ע.ת. 14, העיד בישיבת 07.05.15 החל בעמ' 249 לפרוטוקול. ר' דברי עו"ד פלדמן בישיבת 05.05.17, עמ' 304 לפרוטוקול ש' 12: "**הסטטיסטיקה, אין לנו טענות חוץ מהעובדה שיתכן שיש פה אדם שלישי**", כשאישר - שעניין זה אינו קשור לפרופ' מוטרו - שם בש' 13. כן, ר' דברי עו"ד פלדמן במהלך חקירתו הנגדית של פרופ' מוטרו, כי אינו מערער על מומחיותו של פרופ' מוטרו - ישיבת 07.05.15 - בעמ' 262 לפרוטוקול).

לפיכך, יובאו להלן עיקרי חוות הדעת הסטטיסטית בלבד.

פרופ' מוטרו הוא בכיר במחלקה לסטטיסטיקה ובמחלקה לאקולוגיה ואבולוציה באוניברסיטה העברית, והוא התבקש להכין חוות דעת סטטיסטית לגבי האפשרות שהנאשם הוא בעל ה-DNA שנמצא בתערובות שנמצאו על המנוחה. מסקנת פרופ' מוטרו בחוות הדעת שהכין (ת/43, חו"ד מיום 24.06.14) הינה חד משמעית ואינה מותירה ספק לכך שה-DNA שתרם לדגימות שניטלו מהמנוחה, בשלושה מקומות, מקורו בנאשם.

וכך מופיעים הדברים בחוות הדעת:

אשר לתערובת שעל המוצג "שד ימין - מנוחה", הוא מוצג 10, נכתב:

"מר בילאל שאכר מתאים להיות התורם האחר לתערובת שעל המוצג "שד ימין-מנוחה". שיעור הגברים באוכלוסייה הישראלית היהודית, אשר אף הם יתאימו להיות "התורם האחר" לתערובת שעל המוצג "שד ימין-מנוחה" נאמד ב-1 ל-116 מיליארד. שיעור הגברים באוכלוסייה הישראלית הערבית, אשר אף הם יתאימו להיות "התורם האחר" לתערובת על המוצג "שד ימין - מנוחה", נאמד ב-1 ל-52 מיליארד. אומדנים אלה מתייחסים לפרטים שאינם קרובים קרבת דם לביילאל שאכר".

אשר לתערובת שעל המוצג "שד שמאל - מנוחה", הוא מוצג 10b:

"על המוצג "שד שמאל - מנוחה (מס' מוצג b10)" התקבלה אותה תערובת דנ"א כמו שהתקבלה על המוצג "שד ימין - מנוחה (מס' מוצג 10)", פרט לעובדה שאחד האללים של המנוחה (אלל מס' 22 כסמן FGA) אינו מופיע בתערובת שעל המוצג "שד שמאל - המנוחה". אי לכך, אשמיט את הסמן FGA מהחישובים עבור מוצג זה. אם נצא מההנחה, שאחד התורמים לתערובת שעל המוצג "שד שמאל - מנוחה" היא המנוחה עצמה, הרי שמר בילאל שאכר מתאים להיות התורם האחר לתערובת שעל מוצג זה.

שיעור הגברים באוכלוסייה הישראלית היהודית, אשר אף הם יתאימו להיות "התורם האחר" לתערובת של המוצג "שד שמאל - מנוחה" נאמד ב-1 ל-966 מיליון. שיעור הגברים באוכלוסייה הישראלית הערבית אשר אף הם יתאימו להיות "התורם האחר" לתערובת שעל המוצג "שד שמאל - מנוחה" נאמד ב-1 ל-10.8 מיליארד. אומדנים אלה מתייחסים לפרטים שאינם קרובים קרבת דם למר בילאל שאכר".

אשר לתערובת שנמצאה על ציפורני המנוחה, הוא מוצג 6:

"על המוצג "ציפורני יד שמאל של המנוחה (מס' מוצג 6)" התקבלה אותה תערובת דנ"א כמו שהתקבלה על המוצג "שד ימין - מנוחה (מס' מוצג 10)" אלא שבתערובת שעל הציפורניים ניתן להבחין במרכיב עיקרי ובמרכיב משני.

המרכיב העיקרי זהה, בכל עשרת סימני הדנ"א שנבדקו, לפרופיל הגנטי של המנוחה. כל האללים שבתערובת הכלולים במרכיב המשני, נמצאים בפרופיל הגנטי של מר בילאל שאכר.

המסקנות לגבי המוצג "ציפורני יד שמאל של המנוחה" זהות, אם כך, למסקנות שקיבלנו לגבי התערובת שעל המוצג "שד ימין - מנוחה".

חוות הדעת מטעם ההגנה

50. ההגנה הגישה חוו"ד מטעמו של ד"ר יורם פלוצקי (ע.ה. מס' 2, העיד בישיבת 15.10.15, החל מעמ' 237 לפרוטוקול, סומנה כ-נ/2, חוו"ד מיום 02.09.15). חוות דעת זו ניתנה לאחר עיון בחוות הדעת של גב' ענת גטס וד"ר מיכל פנר (מתאריכים 07.08.05, 17.07.05, 07.10.08, 24.06.14 ו-29.06.14); בחוות דעתו של פרופ' מוטרו (מיום 24.06.14); בתיק העבודה של המעבדה, על נספחיו; ובפרוטוקול העדויות בביהמ"ש של הגב' גטס, ד"ר פנר ופרופ' מוטרו.

בחלק ניכר מחוות הדעת, כמו בעדותו בביהמ"ש, מתעמת ד"ר פלוצקי עם חוות דעתם של פרופ' מוטרו ושל ענת גטס, אולם היות וההגנה לא חלקה על מסקנותיו של פרופ' מוטרו (אלא על ממצאים מחוות הדעת משנת 2005 עליהם הסתמך); לא חלקה על חוות הדעת של הגב' גטס; ואף לא חלקה על מומחיותם, אין מקום לבחון לעומק חלקים אלה בחוות דעתו, אלא ככל שיש בהתייחסות אליהם כדי לשפוך אור על חוות הדעת כולה.

באופן כללי נציין, כי בניגוד לסנגור המלומד, ד"ר פלוצקי מוצא פגמים בכל שלושת חוות-הדעת; התעמת עם שלושת המומחים מטעם התביעה; ואף נתן פרשנויות משפטיות לחלק מדבריהם (ר' למשל האמור בעמ' 3 לחוות דעתו בכל הנוגע לפרשנות של חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), תשנ"ו-1996 (להלן: "חוק נטילת אמצעי זיהוי") - פרשנות מעניינת, אך רחוקה מתחום מומחיותו וכלל לא דרושה להכרעה בתיק שבפנינו. נדמה, כי ד"ר פלוצקי, אשר מפנה בחוות-דעתו לפסיקה בה התייחסו בתי המשפט לחוות-דעת שהגיש ואף למאמרים אותם הוא כתב, מוצא לנכון להמעיט ממומחיות מומחי התביעה ולכפור בממצאיהם ובמסקנותיהם, גם מקום שהעניין לא דרוש וגם מקום שהעניין אינו במחלוקת. בניגוד לו, ההגנה מבקשת להסתמך על חוות דעתו רק ככל שהיא מתייחסת להליך שעל פיו פעלה ד"ר פנר (ר' דברי הסנגור בסיכומיו בעל פה, בישיבת 05.03.17, בעמ' 304, ש' 1-13, כאשר

נשאל אם ההגנה מבקשת להסתמך על חוות דעתו של ד"ר פלוצקי, ועו"ד פלדמן השיב שרק ככל שמדובר בהטלת ספק בהליך שהתקיים בעת עריכת חוות הדעת משנת 2005), וגם ההגנה אינה כופרת במסקנותיהם של ענת גטס ופרופ' מוטרו ככל שהנתונים שעמדו בפניהם נכונים.

וכבר כאן נציין, כי העובדה שד"ר פלוצקי מוצא פגמים גם באותן חוות-דעת המקובלות על ההגנה, יש בה כדי להעמיד את כל חוות-דעתו "הפולמוסית" באור עגום, בלשון מנומסת וממעטה. אפילו הסנגורים מסכימים, שלא כל מה שמומחה מטעם התביעה מצא או הסיק, מוטל בספק רק בשל היותו מומחה מטעם התביעה; ונדמה שרק המומחה מטעם ההגנה סבר, שהממצאים והמסקנות של כל המומחים מטעם התביעה - אינם עומדים בביקורת, גם אם לא ידע לנמק מדוע או לבסס את ביקורתו. אין בכך כדי להגביר את אמינותו של ד"ר פלוצקי.

51. כך, ד"ר פלוצקי מתפלמס עם דבריה של הגב' גטס לפיהם, פרופילים נוספים שנבדקו במשך השנים, הוכנסו למאגר והתאמתם לפרופיל המשוער, נשללה. להבנתו, עפ"י חוק נטילת אמצעי זיהוי (פרק ו') אין להכניס פרופילים אלה, אם נאספו מאנשים שלא היו במעמד חשודים, למאגר, כך שממילא התאמתם לא הייתה יכולה, או לא הייתה צריכה, להיבחן באמצעות המאגר. אלא, שמעמדם של אותם אנשים מהם נטלו דגימות ה-DNA כלל לא הוברר, וברור שהשאלה אם הדגימה שניטלה מהם הוכנסה או לא הוכנסה למאגר - אינה העיקר בענייננו, אלא העובדה, שהתאמתם לפרופיל המשוער - נשללה; עוד התפלמס ד"ר פלוצקי עם דבריה של הגב' גטס באשר לאופן בחירת האתרים הנבדקים, האם על פי שיקול דעת המעבדה המבצעת את הבדיקה אם לאו. שוב, בחר בעניין שולי, ושוב הפנה לחוק נטילת אמצעי זיהוי, צטט מסעיפיו והגיע למסקנה, שהפקת נתונים לזיהוי גנטי תעשה רק מאתרים שאושרו ע"י הועדה המאשרת, ולכן לא ייעשה הדבר עפ"י שיקול דעת המעבדה הבודקת. אולם, לא רק שעניין זה לא נבחן מול הגב' גטס, אלא שכלל לא ברור מעדותה, שהמעבדה לא בוחרת את האתרים מתוך אלה שאושרו ע"י הועדה והוכנסו למאגר (ר' גם דברי התובעת במהלך חקירתו הנגדית של ד"ר פלוצקי בעמ' 255-256 לפרוטוקול. בהערה אצ"ן, למעלה מהצורך, כי פרשנותו של ד"ר פלוצקי לסעיפי החוק אינה הפרשנות הסבירה והיחידה, ובוודאי שאינה "OBVIOUS" כפי שטען בעמ' 256 לפרוטוקול. בחוק נטילת אמצעי זיהוי סעיפי חוק נוספים מהם התעלם ד"ר פלוצקי, ואשר מדברים על אפשרויות נוספות להכללת נתוני DNA במאגר - דוגמת סעיפים 11ד(ב) לחוק; סעיפים 2 לחוק בס"ק (ו); סעיף 11ג(ב) ועוד. אגב, עיון בחוק מלמד, כי החוק עניינו הקמת מאגר הנתונים ודרך השימוש בו, ועל כן, הפרשנות הנכונה לסעיף החוק אליו הפנה ד"ר פלוצקי - 14ה- פירושו, כי הועדה היא זו שקובעת את האתרים שייכללו במאגר, והמעבדה היא זו שבחרת אלו אתרים, מתוך אלה שאושרו, ייבדקו במעבדה). ממילא ד"ר פלוצקי מתחמק, לשון המעטה, מלהשיב, האם במקרה זה נבדקו אתרים שלא אושרו ע"י הועדה, והביקורת שהעביר - היא חלק מביקורת מתמשכת שלו לגבי כל מה שנעשה במעבדה, גם ללא כל סיבה נראית לעין ובלא שיהיו בידי הנתונים הדרושים לביקורת.

52. ד"ר פלוצקי גם התפלמס עם חוות-דעתו ועדותו של פרופ' מוטרו, ובין היתר התייחס לממצאיו, כאילו המסקנה הנלמדת מהנתונים שעמדו בפניו היא שקיימים 19,683 פרופילים שונים, כולל זה של הנאשם, שיכולים להיות תורמים אפשריים לתערובת, וכי לא אוזכר שפרופיל כלשהו מתוך אותם פרופילים אפשריים נשלח לבדיקת התאמה. אלא, שמסקנתו הסופית של פרופ' מוטרו הייתה, שהנאשם הוא בעל הפרופיל שיכול להיות התורם לתערובות ה-DNA שניטלו מהמנוחה ביחסים של מעל לכמיליארד

תורמים אפשריים, כך שהסיכוי שמדובר בתורם שאינו הנאשם אפסי.

אגב, יצוין עוד, כי בביהמ"ש חזר בו ד"ר פלוצקי מהביקורת על חישוביו של פרופ' מוטרו (עמ' 240 לפרוטוקול, ישיבת יום 02.09.15) וגם ע"ד פלדמן ציין באותו מעמד, כי אין בחוות-הדעת של ד"ר פלוצקי ביקורת על הנתונים הסטטיסטיים שבחוות דעתו של ר' מוטרו (שם). אולם, זמן קצר לאחר מכן, שוב חזר ד"ר פלוצקי על הביקורת הפולמוסית שלו כלפי ממצאיו של פרופ' מוטרו, ולמרות דבריו לעיל, הוא חוזר ומציין, כי הוא אינו יודע אם הפרופילים האפשריים (19,683), שפרופ' מוטרו מניח שהם תיאורטיים, אינם קיימים במציאות ("אני לא יודע, כי אני לא בדקתי את זה אף פעם...") שם, עמ' 242). כמובן שנשאלת השאלה, מדוע חשוב לו לבקר את מסקנותיו של פרופ' מוטרו, אם אינו יודע שאין נכונות? יתרה מכך, ד"ר פלוצקי גם ביקר את פרופ' מוטרו על כך שבחוות דעתו לא התייחס לניתוח הכמותי (ר' הן בחוות-הדעת של ד"ר פלוצקי והן בעמ' 244-245 לפרוטוקול). אולם, פרופ' מוטרו ציין במפורש, כי עשה את החישוב הסטטיסטי בלי ההפרדה הכמותית ובכך פעל לטובת הנאשם, שכן אחרת האפשרויות הסטטיסטיות היו קרובות לכיוון הבייליארדים. שוב, ד"ר פלוצקי מעביר ביקורת בנושא שאינו במומחיותו ואשר מקבל הסבר חד משמעי ממומחה התביעה, וחבל שכך (אגב, ד"ר פלוצקי לא התחשב בנתון של כרומוזום Y מהבדיקה המאוחרת, כי לעמדתו אין לזה שום ביטוי סטטיסטי בחוות-הדעת, כי "כרומוזום Y עובר מכל זכר לכל השושלת שלו מעתה ועד עולם... אז הם לא התייחסו לזה, ככל הנראה, כי לא היה לזה משמעות" שם, עמ' 279 לפרוטוקול).

שימוש בחומרים שפג תוקפם

53.

בחוות דעתו התייחס ד"ר פלוצקי לנושא השימוש האפשרי במעבדה בחומרים שפג תוקפם, וכך כתב:

"כדאי להתייחס לנושא נוסף בעדותה של גב' גטס, אשר עלה גם בתיקים אחרים... אומרת גב' גטס, כי גם אם הבדיקה הייתה נעשית בחומרים שפג תוקפם, לא ניתן היה לקבל תוצאות שגויות, לכל היותר לא יתקבלו כל תוצאות.

למיטב הבנתי כמדען העוסק בתחום זה, זו קביעה שגויה מבחינה מדעית. למיטב ידיעתי ובדיקתי, לא נעשה או לפחות לא פורסם, כל מחקר הבודק את ההשפעה של שימוש בחומרים שלא בתוקף על תוצאות הבדיקה, בבדיקות נשוא הדיון. הקביעה כי "לא ניתן לקבל תוצאות שגויות, לכל היותר לא יתקבלו כל תוצאות" היא סברה של ליימן, אולם אינה קביעה מדעית מבוססת".

בחקירתו הנגדית אמנם הודה ד"ר פלוצקי, שאין מקרה מתועד כלשהו, שבו הוכח כי שימוש בחומרים שפג תוקפם, הביא לתוצאה שגויה, אך הוסיף:

"אני בלא מעט תיקים ביקשתי לראות את התיעוד הזה (התיעוד של החומרים בהם נעשה שימוש, ר.י.כ), ואז המעבדה מציגה מודל כזה, היא אומרת, מאחר שבתיק הבדיקה יש איזשהו רפרנט... רפרנט בלתי תלוי-חיצוני, שהניב תוצאה נכונה, לכן המסקנה היא שכנראה התוצאה של הבדיקה עצמה נכונה, אם זה אולי, אם יש, אם ליימן היה מסיק את המסקנה הזאת זה אולי אפשרי היה... מבחינה מדעית אי אפשר... למיטב ידיעתי, ואני גם בדקתי את זה וחיפשתי בספרות - אף פעם לא נעשה ניסוי או לא נעשתה בדיקה מתועדת לפחות, שאומרת מה קורה אם אנחנו עובדים עם חומרים שפג תוקפם, האם אנחנו

עמוד 50

מקבלים תוצאות, האם אנחנו לא מקבלים תוצאות, האם אנחנו מקבלים תוצאות שגויות, אני לא יודע ואף אחד לא יודע כי אף אחד לא עשה בדיקה. הרגולציה מבקשת שני דברים: אחד, לעבוד עם חומרים בתוקף, שניים - לעבוד עם הקונטרול החיצוני..." (שם, עמ' 250-251 לפרוטוקול).

לדברי ד"ר פלוצקי, במעבדה שלו - לא עושים שימוש בחומרים שפגי תוקפם והם מושלכים לפח.

שוב, הרושם הוא, שד"ר פלוצקי יוצא כנגד כל מה שנעשה במעבדה, גם מבלי לבדוק את טענותיו, תוך שהוא מסתפק בהעלאת השערות בלבד. ברור, כי כוונתו של ד"ר פלוצקי היא לעורר ספק בכל הנוגע לחוות-הדעת של התביעה, אך לצורך כך עליו לבסס את הביקורת שהוא מעלה, ולא להסתפק בהשערות לא מבוססות. השערות אלה, יש לומר, אינן ייחודיות לתיק שבפנינו, אלא, גם לפי דבריו הוא, מדובר בטענות ממוחזרות ובהשערות אותן הוא מעלה גם בתיקים אחרים. אין צורך לעיין בפסיקה כדי ללמוד על דרך פעולה זו, שכן ד"ר פלוצקי בעצמו מציין, פעם אחר פעם, כי ההשערות אותן העלה במקרה שבפנינו - העלה גם בתיקים אחרים. מיותר לציין, כי הוא אינו מציין אם התאוריות שהוא מעלה, התקבלו ע"י בתי המשפט (ר' בנוסף לנאמר לעיל בחוות-הדעת, כי העלה טענותיו גם בתיקים אחרים, גם דבריו בעמ' 255 לפרוטוקול, כשטען שתיעוד תיק המעבדה שעובר לידי ההגנה אמור לכלול גם מועדי תפוגת התוקף של החומרים בהם נעשה שימוש, ומכיוון שבתיק שקיבל נתון זה לא היה "אז נשאל העניין הזה, והייתה התייחסות לזה בחקירה הנגדית של המומחה, וזה עלה גם בלא מעט תיקים אחרים, השאלה הזאת").

כך או כך, ובכל הנוגע לאפשרות השימוש בחומרים שפגי תוקפם, די לנו בעדותה החד משמעית, המהימנה והמקצועית של ד"ר גטס, שלה ניסיון עתיר שנים במעבדה שליד המכון לרפואה משפטית, ואשר העידה, ללא כחל וסרק, כי במעבדה לא נעשה שימוש בחומרים פגי תוקף.

בכך ניתן היה להסתפק, אך לא אוכל שלא להתייחס גם לתוכן ההערות הפולמוסיות שהעלה ד"ר פלוצקי גם בעניין זה, ולו בקצרה. אני, כ"ליימן" (כלשונו של ד"ר פלוצקי, בהתייחסו לתיאוריה שהעלתה הגב' גטס), הדיוטית גמורה, חסרת השכלה מדעית בכל הנוגע לאפשרות ההשפעה של שימוש בחומר שפגי תוקפו במהלך בדיקות מעבדה, סבורה, כי התיאוריה שהעלתה גב' גטס, לפיה אך סביר, כי שימוש בחומר פגי תוקף יגרום להעדר תוצאה ולא לתוצאה שגויה, קל וחומר לא לשלוש תוצאות זהות, וכי שלושתן יהיו שגויות - על פניה הגיונית וסבירה. אכן, כדי שלדברים יהיה תיקוף מדעי, יש לבחון את התיאוריה הזו בדרך מדעית, אך גם הגב' גטס הבהירה, כי מדובר בהערכה הגיונית בלבד. וכאן נשאלת השאלה - אם האפשרות של שימוש בחומרים שפגי תוקפם במעבדה כה מטריד את ד"ר פלוצקי בתיקים רבים, מדוע במעבדה שלו הוא משליך את החומרים האלה ולא מבצע בדיקות באמצעותם בהשוואה לבדיקת אותו DNA בחומרים שתוקפם לא פג? כל כך פשוט לד"ר פלוצקי לתקף את התאוריה שלו, עליה הוא חוזר שוב ושוב, והעובדה שהוא מתעקש שלא לעשות זאת, מעלה תמיהות (לכל הפחות) שמא הוא חושש מתוצאות בדיקה שכזו. אכן, הנטל על התביעה להוכיח, כי בדיקת ה-DNA נעשתה כראוי (על כלל תקינות פעולות המנהל, בקצרה להלן), ואכן, על ההגנה רק להעלות ספק כדי לסתור זאת; אולם, תאוריות לא מבוססות אין בהן אפילו כדי לעורר ספק.

למעלה מן הצורך אדגיש, כי שוכנעתי שהמעבדה אינה עושה שימוש בחומרים שפגי תוקפם, כולל גם במקרה שבפנינו,

כמה תורמים נמצאו בדגימות שנמצאו על המנוחה?

בחוות דעתו ציין ד"ר פלוצקי, כי קיימת אפשרות לפיה לא היו רק שני תורמים בלבד לתערובות שנמצאו על גופת המנוחה, אלא שלושה תורמים:

"על סמך היכרותי עם הליכי העבודה וכפי שעולה מעדותו של פרופ' מוטרו, הניתוח הסטטיסטי נעשה ע"י פרופ' מוטרו עפ"י טבלאות האללים שהועברו לו מהמעבדה... חישוביו של פרופ' מוטרו נעשו ע"פ הנחת עבודה, שלתערובת תרמו שני פרטים, אשר אחד מהם היה הקורבן... עפ"י עיון בתיק העבודה, אינני מקבל את עמדתה של ד"ר מיכל פנר, כי הפרופיל המשלים היחיד האפשרי לתערובת הוא של הנאשם - עפ"י תוצאות הבדיקות בחלק מהמוצגים, קיימת האפשרות ש-3 פרטים תרמו לתערובת, מה שמגדיל את מספר הפרופילים האפשריים".

בביהמ"ש, הוסיף ד"ר פלוצקי לאמור בחוות-דעתו הלקונית כמצוטט, וציין, כי **"בחלק מהבדיקות של המוצג שד ימין מנוחה - 10, באותו אתר מופיעים 5 אללים, כשאת מסתכלת על החומר הגולמי של תיק העבודה... כל אדם יכול לתרום 2 אללים שונים... זאת אומרת, אם בתערובת יש 5 אללים... היא תערובת של לפחות 3 אנשים"** (שם, עמ' 261-262).

כשעומת עם דבריה החד משמעיים של ד"ר פנר, כי יש 4 אללים בלבד וכל היתר אינם אלא "רעשי רקע" ציין ד"ר פלוצקי, כי אינו טוען שמסקנתה של ד"ר פנר אינה אפשרית, אך היות ולא ראה בתיק העבודה כיצד הגיעה למסקנתה ולא ציינה במפורש שנעזרה באנליזה כמותית, הרי שנשארו עם 5 אללים המופיעים בגרפים. כבר בשלב זה אעיר, כי ד"ר פלוצקי נכשל בדיוק במקום בו טען שד"ר פנר כשלה. הוא אינו מפרט, לא בחוות דעתו הכתובה ולא בדבריו בביהמ"ש, כיצד הגיע למסקנה שכל האללים הם אללים "אמיתיים", וגם בעדותו אינו מתמודד עם הסבריה (בעל-פה) של ד"ר פנר בנוגע לאנליזה (הכמותית) באמצעותה הגיעה למסקנה שלא מדובר ב-5 אללים אלא ב-4 בלבד, ומסתפק באמירה כללית לפיה, **"מתוך השיקולים האלה והאלה, אני שוקל פעם נוספת, אני מחליט שזה לא אלל אמיתי ואני משנה את הקביעה של המחשב..."** (כמופיע בדבריו להלן), בלי לפרט מה הם **"השיקולים האלה והאלה"**:

"אם הייתה נעשית אנליזה כמותית כתובה, יכול להיות שהאנליזה הכמותית הייתה מגיעה, למסקנה שזה לא אלל אמיתי, אבל מאחר שאין אנליזה ואני מסתכל על תוצאות הבדיקות... שזה מתבטא בגרפים... המחשב יש לו אנליזה על סמך ההגדרות שנותנים לו, שהוא מלכתחילה קובע איזה פיק הוא אלל אמיתי ואיזה פיק הוא לא אמיתי... כעת, בהחלט, במסגרת של בדיקה יכול לבוא המומחה, הבודק, ולהגיד - או.קיי, המחשב קבע שזה אלל אמיתי אבל אני מתוך השיקולים האלה והאלה, אני שוקל פעם נוספת, אני מחליט שזה לא אלל אמיתי ואני משנה את הקביעה של המחשב... אם הייתי רואה את הדברים האלה באים לידי ביטוי בתיק העבודה, יכול להיות שהייתה לי מחלוקת עם השיקולים, יכול להיות שהייתי מקבל אותם, יכול להיות שלא הייתי מקבל אותם, אבל אין את זה, בתיק העבודה מופיעים באתר הזה (באתר D8S1179-ר.י.כ) 5 אללים נקודה. 5 אללים, אין דרך בעולם ש-5 אללים

ייתרמו על ידי שני אנשים, ואם יש שלושה אנשים, אין דרך בעולם שהנאשם יהיה התורם היחיד האפשרי הנוסף, אם יש שני אנשים נוספים... (שם, עמ' 263-264 לפרוטוקול).

אכן, ד"ר פלוצקי מסכים, שכאשר איש מקצוע עושה את האנליזה "הוא בהחלט יכול במסגרת האנליזה שלו לקבוע שאלל מסוים שצוין כאלל הוא אמיתי או... לא אלל אמיתי..." (שם, עמ' 264 לפרוטוקול). ומוסיף, שזה לא רק אפשרי לעשות את האנליזה הזו, אלא זו חובתו של הבודק (שם, עמ' 265 לפרוטוקול). יחד עם זאת, לדבריו, התהליך הזה צריך להירשם בתיק העבודה, ו"אני לא ראיתי בתיק העבודה תיעוד שנעשה התהליך הזה... בעדות שלה בהקשר הזה ד"ר פנר, אכן, בעדותה אומרת, שהיא התייחסה לכמויות, אבל היא לא אומרת בעדות, לפחות לא מהבנתי, שהיא עשתה אנליזה כמותית" (שם, עמ' 266 לפרוטוקול). וכאשר ד"ר פלוצקי מופנה לתשובה אחת מיני כמה של ד"ר פנר, בחקירתה הנגדית (למשל בעמ' 188 לפרוטוקול), לפיה "השוני בכמויות אפשרו לנו לקבוע את זה", בדיוק בהתייחס לאותם פיקים שהסבירה שאינם אללים כלל, השיב ד"ר פלוצקי: "אני לא אומר שלא נעשה, אני לא ראיתי בתיק" (שם, עמ' 268 לפרוטוקול).

כשנשאל, מדוע הוא לא ערך בדיקה כמותית בעצמו, כדי להראות שד"ר פנר שגתה, ענה במקומו עו"ד פלדמן וטען, כי "למה הוא צריך לעשות אנליזה כמותית? כשהתביעה לא עשתה?" וד"ר פלוצקי הוסיף ש"אני לא התבקשתי לעשות" (שם, עמ' 269 לפרוטוקול).

כאמור לעיל, אין מחלוקת בדבר הנטלים המוטלים על התביעה ואלה המוטלים על ההגנה, אולם כשהמומחה מטעם ההגנה מבקש לסתור ממצאים ומסקנות של מומחה התביעה, עליו לבסס את התיאוריות שלו ולא להסתפק באמירות בעלמא (להלן).

55. למרות דברי ד"ר פלוצקי, הרי שד"ר פנר הסבירה בעדותה את הדרך בה הגיעה למסקנה, כי היו רק שני תורמים אפשריים, אחד מהם המנוחה, לתערובת שנבדקה על ידה. לדבריה, דווקא הבחינה הכמותית, היא שאפשרה לה להגיע למסקנה החד משמעית, שיש רק תורם נוסף אחד לתערובת מעבר למנוחה; היא הסבירה שמה שד"ר פלוצקי כינה כאלל חמישי, אינו אלל כלל אלא "רעש רקע"; ואפילו ד"ר פלוצקי הסכים, כי זו הייתה חובתה לעשותה בחינה זו. אכן, כאמור לעיל, ד"ר פנר התקשתה, עשר שנים לאחר שעזבה את המקצוע, לחזור אחורנית ולהסביר את הנהלים שהיו במעבדה או אפילו לשחזר חלק ממעשיה שלה. אך כשנדרשה להסביר כיצד הגיעה למסקנותיה - עשתה כן וידעה לומר כיצד פעלה, שלב אחר שלב, עד שהגיעה למסקנות שבחוות דעתה. יתרה מכך, גם גב' גטס בחנה את הגרפים לפיהם פעלה ד"ר פנר (אותם אפילו הכניסה לחוות דעתה), וגם היא הגיעה לאותן מסקנות עפ"י הגרפים האמורים; גם גב' גטס הסבירה את הפעולות שנעשו ע"י ד"ר פנר בטרם הגיעה למסקנה שמדובר בשני תורמים בלבד לתערובת, והיא הסכימה לחלוטין הן עם דרך עבודתה והן עם מסקנותיה. שתי מומחיות אלה השאירו רושם בלתי מוטה לחלוטין; רושם של מומחיות, אשר לא חיפשו הרשעה בכל מחיר אלא את האמת. ד"ר פנר פעלה כדי לגלות את הפרופיל המשוער, וגב' גטס השלימה את ה"פזל", כאשר מצאה התאמה מלאה בין הפרופיל המשוער לבין זה של הנאשם, וזאת בשלוש הדגימות שנבדקו.

לא מדובר במקרה; לא מדובר בטעות; לא מדובר בחוסר מקצועיות. נהפוך הוא - השתיים פעלו באופן מיומן; עפ"י

כללים ברורים; השתמשו בחומרים שתוקפם לא פג; והגיעו למסקנה לפיה - רק שני פריטים תרמו לתערובת שנמצאה, וה"אלל" החמישי הנטען ע"י ד"ר פלוצקי כאילו נמצא בתערובת שנלקחה מהשד הימני של המנוחה - אינו אלל כלל, אלא מה שכונה "**רעש רקע**" בלבד. למסקנה זו הגיעה ד"ר פנר נוכח המבחן הכמותי שערכה תוך כדי בחינת התוצאות שהתקבלו, והביקורת שהעביר ד"ר פלוצקי על עבודתה אינה מבוססת ונדמה שהיא יותר בבחינת ניסיון להטיל דופי במעבדה, גם כשאין ולא נמצא בסיס עובדתי לביקורת הזו. יתרה מכך, כשיכול היה לבחון את נכונות הביקורת שהעלה - בחר, בכוונת מכוון, שלא לעשות כן, שמא הממצאים יפריעו לתיאוריה שבנה על סמך השערות לא מבוססות.

מתוך האמור, אין לי אלא להעדיף את חוות הדעת של מומחיות המעבדה הביולוגית שבמכון לרפואה משפטית ולדחות את הביקורת שהעלה ד"ר פלוצקי כנגד חוות דעת אלה. מרבית חוות דעתו של ד"ר פלוצקי ועדותו אינן מתייחסות ספציפית לבדיקות שנעשו במקרה שבפנינו ולתוצאות אליהן הגיעו ד"ר פנר והגב' גטס, כאשר ד"ר פלוצקי לא הצביע על כשלים או טעויות שנעשו בפועל בעבודת המעבדה במקרה הספציפי. אין די בכך, שד"ר פלוצקי לא מצא תיעוד של מסמכים אותם ציפה למצוא בתיק העבודה, כדי לקבוע שהמומחיות מטעם התביעה פעלו שלא כראוי או שהממצאים אליהם הגיעו אינן הממצאים הנכונים. יתרה מכך, המומחיות השיבו בעל פה לכל השאלות שהעלה, ושאלותיו התיאורטיות קיבלו תשובות ברורות וחד משמעיות.

הפסיקה התמודדה פעמים רבות עם טענות כלליות שונות כנגד תקיפותה של בדיקה גנטית, ונקבע, כי על תקיפת הבדיקה להיות קונקרטי, באמצעות ראיות, או לפחות טענות מבוססות, מטעם ההגנה אל מול הראיה המדעית שהוכרה זה מכבר על יד הפסיקה. נקבע, כי כמו ביחס לכל ראיה מדעית אחרת, אפשרי גם דיון מושכל בנוגע לראיה הגנטית, אולם קבלת טענות ערטילאיות ולא מבוססות עלולה להשמיט הקרקע מתחת לכל חוות דעת, רק על סמך עצם האפשרות שאולי קרתה טעות בהליך הבדיקה ו/או הסקת המסקנות ומבלי להתמודד עם הבדיקה הקונקרטי. תמיד ישנה אופציה של טעות, אך האם די באופציה תיאורטית שכזו כדי לקבוע שכל ממצא מדעי (למשל, חוות דעת הנוגעת לטביעות אצבע) משקלו נמוך באופן אינהרנטי? נקבע, כי יש להצביע על פגם בבדיקה במקרה הפרטני וכי לא די להצביע עם פגמים אפשריים במישור הכללי או על כי מומחה טעה בעבר כדי לשלול מניה וביה את כל חוות הדעת שלו מכאן ואילך (ר' בע"פ 1643/10 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 25/01/15, חוות דעתה של הנשיאה נאור; דנ"פ 9903/03 מוראד אבו-חאמד נ' מדינת ישראל, מיום 19/12/04).

אין חולק, כי ישנה חשיבות בתיעוד הבדיקה או בסדר ביצועה, אך בביצוע הבדיקה במקרה שבפנינו שוכנעתי כי שתי המומחיות פעלו בהתאם לאמות המידה הראויות וכי יש לאמץ מסקנותיהן ולדחות טענותיו של ד"ר פלוצקי הן כלפי מומחיותן והן כלפי מעשיהן ומסקנותיהן.

הרשעה על סמך ראיות DNA - כללי

56. פסיקת בתי המשפט, בעיקר בשנים האחרונות, בחנה את ממצאי בדיקות ה-DNA שמתבצעות מזה שנים לא מעטות, הן מהבחינה המדעית והן מהבחינה המשפטית, וניתן ללמוד מפסיקה זו על מהות ה-DNA והקוד הגנטי; על חשיבות הבדיקות הגנטיות וההתפתחות המדעית שחלה בשנים האחרונות בתחום זה; על הדרך לבחון, בכל מקרה ומקרה, את התוצאות אליהן הגיעו המומחים השונים שבחנו את ה-DNA; ועל נושאים רבים נוספים שעניינם, בסופו של דבר, האפשרות לבסס הרשעה על סמך בדיקות ה-DNA, הן כראייה יחידה והן כחלק ממארג ראיתי. נעמוד בקצרה על פסיקה זו.

ה-DNA, כללי

מולקולת ה-DNA מהווה את ה"קוד הגנטי" הטמון בתאי גופנו, כך שלכל אדם מבנה גנטי שונה וייחודי רק לו המבדיל אותו מן האחר; מולקולת ה-DNA בנויה מארבעה בסיסים המסודרים ברצף שונה, מצב בו קיימת זהות מלאה ברצף הבסיסים משמעו, כי המולקולות זהות, כך גם שוני ברצף הבסיסים יעיד, כי המולקולות שונות.

בדיקות DNA למטרות פורנזיות מתבצעות מזה עשרות שנים, כאשר השימוש בראיית DNA לצרכי זיהוי מבוסס על מספר הנחות היסוד וביניהן, כי רצף ה-DNA (בן כ-3 מיליארד בסיסים) ייחודי לכל פרט באוכלוסייה האנושית; אין שני פרטים (מלבד תאומים זהים) בעלי זהות מלאה ברצף ה-DNA; ואם כל רצף ה-DNA משתי דגימות ביולוגיות, זהה - אזי מקור שתי הדגימות באותו פרט.

הליך הבדיקה הפורנזית להשוואת DNA משני מקורות או יותר, נעשה על ידי השוואת דגימות גנטיות תוך התייחסות לשכיחות של הפרופיל הגנטי באוכלוסייה הרלוונטית, זאת בניגוד להשוואת הגנום כולו - משימה האורכת שנים ארוכות ודורשת משאבים רבים (כך פרויקט "הגנום האנושי" אשר נועד לקבוע את הרצף של שלושה מיליארד הבסיסים המרכיבים את הגנום שלנו, אך כ-15 שנים ונטלו בו חלק מאות מעבדות ברחבי העולם). הדגימות הנבדקות הן של מקטעים מסוימים, אשר נמצאה בהם שונות רבה יותר בקרב האוכלוסייה, ועל כן, תוצאות בדיקה המגלות זהות בין המדגמים משמעותה, כי ישנה סבירות גבוהה שקיימת זהות בכל הרצף (ר' לעניין זה ע"פ 149/12 אלמליח נ' מדינת ישראל, מיום 24/09/12, פסקה 34, חוות דעתה של כב' השופטת ארבל, להלן: "פרשת אלמליח"; ע"פ 3731/12 מוחמד סוילם נ' מדינת ישראל, מיום 11/11/14, חוות דעתו של כב' השופט שהם; ע"פ אדריאן שוורץ נ' מדינת ישראל, מיום 20/07/15, חוות דעתו של כב' השופט עמית).

ראיית ה-DNA בהליך המשפטי

כאמור, ראיית ה-DNA המוגשת לבית המשפט מכילה שני חלקים המשלימים האחד את השני, הראשון, בודק את מידת ההתאמה בין שתי הדגימות הנבדקות (הדגימה שנלקחה מזירת העבירה וזו הנדגמת מן הנאשם), והשני, בודק את שכיחות ההתאמה באוכלוסייה, היינו, הסיכוי ששני אנשים שונים באוכלוסייה מסוימת, יישאו פרופיל גנטי זהה. הפוטנציאל הראייתי של בדיקת ה-DNA נדון בהרחבה בע"פ 9724/02 מוראד אבו חמאד נ' מדינת ישראל (פ"ד נח 1), עמ' 71, בעיקר בעמ' 79-80, 2003, להלן: "פרשת אבו חמאד"), שם קבע ביהמ"ש העליון, כי ראיית ה-DNA הינה ראיה ראויה וקבילה, בכפוף לשני תנאים, האחד, כי עיקרי השיטה והבדיקה יהיו נתונים לבחינה והפרכה בכל עת ובכל דרך לגיטימית, והשני, כי הבדיקה הקונקרטיה נערכה על פי הכללים המקובלים של השיטה המדעית. עוד הוסיף כב' השופט חשין בחוות דעתו זו, כי כאשר בדיקת DNA מצביעה על התאמה בשכיחות מסוימת, יהיה הדבר בבחינת ראיה המאפשרת זיהוי של אדם, כפוף לשכיחות ההתאמה, כאשר ככל והשכיחות "תפחת ותלך, כך יעלה ערכה של ראיית הדנ"א" (פסקה 26 לפסק דינו); ואף אם קיימת אפשרות סטטיסטית לכך שאדם אחר ביצע את העבירה (גם אם מדובר באפשרות קלושה), אין בכך כדי להקים ספק סביר בדבר אשמתו של נאשם, אשר נמצאה התאמה בין דגימת ה-DNA שלו לבין דגימה שנלקחה מזירת העבירה.

וכך נכתב בפרשת אבו חמאד הנ"ל:

"... בסוף כל הסופות, בדיקת הדנ"א אינה כה שונה מזיהויו של עבריין על-פי מראהו, וככל ששונה היא - נעלה היא על זיהויו בידי אדם, ולו משום שזיהויו בידי אדם עשוי להיות

עמוד 55

שגוי או אף שלא בתום-לב. בדיקת דנ"א משולה לזיהוי בידי המדע המקובל, ועם כל אי-הנוחות הנלווית לזיהוי מעינזה - זיהוי שהוא כאילו "בלתי נשלט" - זיהוי בידי המדע אינו נופל מזיהוי בידי אדם.

...בדיקת דנ"א ראייה כשרה וראויה היא לבואה לפני בית-המשפט, וההכרעה במשקלה תיעשה בידי בית-המשפט כמעשה בית-המשפט בכל ראייה נסיבתית-מדעית. עיקר הוא בנושא ההסתברות הסטטיסטית ובשכיחות ההתאמה בין הדנ"א שנמצא בזירה לבין הדנ"א של הנאשם, וככל שהשכיחות תפחת ותלך כן יעלה ערכה של ראיית דנ"א. שכיחות של אחד בין מיליארדים די בה כדי לקשור פלוני לעבירה וכך אף בשכיחות של מיליונים, ואולם אין צורך שנקבע מסמרות... לדעתי, בדיקת דנ"א בהסתברות סטטיסטית גבוהה (ובלא שנכריע במידתו של אותו גובה) ראויה היא שדינה יהא כראיה של טביעת אצבעות. ובהיעדר הסבר סביר - הסבר העשוי לעורר ספק בלב בית-המשפט - יהא ניתן להרשיע נאשם אך על-פי ראייה זו."

בע"פ 1620/10 ניקולאי מצגורה נ' מדינת ישראל (מיום 3.12.2013, להלן: "עניין מצגורה") הציע כב' השופט הנדל מבחן כללי לבחינת ראייה מדעית השנויה במחלוקת (פסקה 17 לפסה"ד), מבחן אשר נחלק לשניים - מבחן פנימי ומבחן חיצוני: במסגרת המבחן הפנימי תיבדק הראייה על פי תוכנה, וזאת בשני מבחנים - שיטת המומחה (ביהמ"ש יבחן את חוות הדעת, על מנת להבין את עמדת המומחה, מה מנסה המומחה להוכיח ומהן דרכי הוכחתו) והשלכות ההוכחה (מהי משמעות הראייה ככל שבית המשפט יקבלה); המבחן החיצוני נחלק אף הוא לשני מבחנים - גישת המדע (האם תוכנה של חוות הדעת נתמך על ידי עולם המדע) והביקורת השיפוטית (בחינת עמדת בתי המשפט בנושא).

ראיית ה-DNA נבחנת ככל ראייה נסיבתית

כאמור, ממצאיה של בדיקת ה-DNA ייתכן ויתקבלו כראיה נסיבתית קבילה והולמת, שיש בה כדי למקם נאשם בזירת האירוע; משקלה הראיית וההיתכנות להרשיע נאשם על פיה, ייבחנו כפי שנבחנת כל ראייה נסיבתית אחרת, זאת לאחר שבית המשפט בחן אפשרות קיום הסבר הגיוני ומניח את הדעת להימצאותו של הנאשם בזירת העבירה, או לחלופין, את אפשרות קיומה של גרסה שתביא לזיכוי הנאשם, אשר יש בה כדי לטעת ספק סביר בדבר אשמתו (ר' לעניין זה "פרשת אלמליח"; ע"פ 3834/10 והבה נ' מדינת ישראל, מיום 06/03/13, פסקה 82; וע"פ 3731/12 מוחמד סוילם נ' מדינת ישראל, המוזכר לעיל, בפסקה 83).

אשר לאפשרות ההרשעה על פי ראיות נסיבתיות, קבע כב' השופט א.א. לוי (ר ע"פ 11541/05 פלוני נ' מדינת ישראל מיום 21/08/2006, פסקה 19):

"...הרשעתו של המערער מושתתת, רובה ככולה, על ראיות נסיבתיות, שבחינתן והסקת המסקנות מהן נעשית על יסוד ההיגיון, השכל הישר וניסיון החיים. כלל נקוט בידינו כי משקלן של ראיות נסיבתיות אינו נופל מכוחן של ראיות ישירות, ובלבד שניתן יהיה להסיק מהן מסקנה הגיונית אחת ויחידה שאין בלתי, אשר בכוחה להוביל להרשעה. בתוך כך יש להבהיר כי ראיות נסיבתיות, אשר לכל אחת מהן כשלעצמה כוח "מחשיד" בלבד, עשויות להשתלב זו בזו עד כי לקיבוצן יהיה משקל ראייתי מפליל, אשר בכוחן לבסס הרשעה בדין... בקובעו מהי המסקנה העולה מן הראיות הנסיבתיות, על בית-המשפט לבחון אם ניתן להסיק מהן מסקנה שאינה מפלילה, אשר תוביל לזיכוי של

הנאשם. אם הנאשם מציע הסבר תמים, שאינו תיאורטי או מרוחק, אלא הסבר סביר המתיישב עם חפותו, לא יהיה די בראיות הנסיבתיות לשם הרשעתו..."

משקל ראיות ה-DNA והאפשרות להרשיע על פיה

בפרשת אלמליח התייחסה כב' השופטת ע' ארבל לאפשרות הרשעת נאשם על בסיס ראיות DNA כראייה יחידה (במאובחן מקביעת ביהמ"ש בעניין ע"פ 1643/10 פלוני נ' מדינת ישראל המוזכר לעיל), וכתבה:
"להשקפתי, ניתן בנסיבות מסוימות להרשיע נאשם על יסוד ראיות דנ"א הניצבת לבדה. אף לטעמי, יש לגזור לעניין זה גזירה שווה מההלכה הנוהגת בשיטתנו באשר לראיה של טביעת אצבע (בכפוף לאמור להלן). זו מורה כי ניתן לבסס הרשעה בפלילים על טביעת אצבע כראיה יחידה ובלבד שאין בראיות שבאו בפני בית המשפט הסבר "תמים" להימצאותה של הטביעה, במידה המקימה ספק סביר באשמתו של הנאשם..." (פסקה 27 לפסה"ד).

יחד עם זאת, השופטת ארבל גם הוסיפה, כי אין לראות בדברים אלה משום "היתר גורף" להרשעת נאשם על בסיס ראיות DNA יחידה:

"אם כן, לגישתי, אין מניעה עקרונית להרשיע נאשם אך על סמך ראיות דנ"א ולכן סבורתני כי אין לקבוע כלל גורף המונע זאת. ואולם כשם שאין לקבוע איסור גורף, כך גם אין לקבוע היתר גורף. הרשעה על בסיס ראיה יחידה של דנ"א צריכה להישמר למקרים יוצאי דופן - כל מקרה לגופו ולנסיבותיו. עליה להיעשות בזהירות מרבית ואף ביד רועדת, נוכח העובדה שכל כובד המשקל מוטל על ראיה אחת ויחידה..." (פסקה 30 לפסה"ד).

דרך בחינת חוות הדעת של המומחים

חשיבות דרכי הטיפול של אנשי המקצוע המוסמכים לכך, במוצגים שמגיעים למעבדות הזיהוי הפלילי, כמו גם מקצועיותם של המומחים האמונים על ניתוח מוצגים אלו, נדונה בע"פ 141/04 פלוני נ' מדינת ישראל (מיום 15/3/2006, חוות דעתו של המשנה לנשיאה דאז, כב' השופט ריבלין, להלן: "פרשת פלוני"), שם נקבע כדלהלן:

"... על-מנת לעמוד על הקושי האמתי הטמון בהרשעתו של המערער כפי שהיא, יש להכיר בייחודה של הראיה המדעית, ובכלל זה ובמיוחד - ראיות ה-D.N.A. ראיה זו מבוססת בראש ובראשונה על מקצועיותם של המומחה בתחום הפורנזי ושל המומחה בתחום הסטטיסטי. אלה מציגים את השיטה המדעית, את אמות המידה שננקטו בהפקת הראיה, וכן את הממצאים שהתקבלו במקרה הקונקרטי. בית המשפט אינו מומחה, אולם כמומחה למומחים, עליו לברר היטב את כל ההיבטים הנוגעים לראיה המדעית שהוצגה לו. "אכן, בתי-המשפט יידרשו לזהירות יתר ויבחנו בשבע עיניים, לפני-ולפנים, כל ראיה מדעית שתוצג לפניהם"...

השופט מצא הביא מדברים שאמר בפרשה קודמת, ביחס לבדיקת אבהות, וראוי לשוב ולצטטם גם כאן:

שטר זה, של הסתמכות כמעט מוחלטת על תוצאותיה של בדיקת אבהות, שוברו בצדו: האפשרות להסתמך על תוצאות הבדיקה כאמינות ללא סייג, תוך הנחה כי תוצאות אלה משקפות אמת מוצקה וודאית, מותנית בקיומן של ערובות

ממשיות לתקינותם המוחלטת של מהלכי הבדיקה על כל שלביה. אכן, אם קוימה הבדיקה כהלכה, חזקה שתוצאותיה תהווהנה - וראויות הן להוות - אמת מדעית מוכחת, שכמעט ואין דרך לחלוק עליה. אך הליכי הבדיקה אינם מחוסנים מפני טעויות. פועל יוצא מכך הוא, שהקפדה על תקינות הליכי הביצוע של הבדיקה, כתנאי לקבילות תוצאותיה, הינה ערובה הכרחית וחיונית בהליך משפטי, שדינו אמור להיות מוכרע אך ורק (או בעיקר) על יסוד תוצאותיה של הבדיקה. לעניין זה די בחשש או בסיכוי נראה לעין לטעות בהליכי הבדיקה, כדי להפוך את תוצאותיה לבלתי קבילות... אכן, ככל שגוברת ומשתרשת הנטייה - שהיא, כשלעצמה, מבורכת ורצויה - לקבל את תוצאותיה של בדיקת אבהות כראיה מכרעת לחיוב האבהות השנויה במחלוקת או לשלילתה, גובר גם הצורך להתנות את קבילותן של התוצאות בקיום ערובה מספקת לתקינות הליכי הבדיקה (ע"א 2558/91 פלונית נ' פלוני, פ"ד מז(2) 8, 13-14).

כך ביחס לתקינות הליכי הבדיקה; כך גם ביחס לדיוק הממצאים הסטטיסטיים. אכן, לעולם אין לדעת בוודאות מוחלטת כי כל הליכי הבדיקה היו תקינים, וכי לא נפלה שגגה בשלב כלשהו של התהליך המורכב. אך דווקא בשל טיבה של הראיה המדעית יש להקפיד בכגון דא בקלה כבחמורה...." (ס' 10 בפרשת פלוני).

כך גם בפרשת אלמליח, שם הועלו טענות הנוגעות לאופן ביצוע הבדיקה שהניבה את ממצאי הדנ"א (ובהתייחס למאמרו של י. פלוצקי, "משקלה של ראית DNA - בעקבות פסק הדין מוראד אבו חמאד", רפואה ומשפט גיליון מס' 30, בעמ' 178-179), כי אין כללים מחייבים או מנגנון פיקוח לביצוע הבדיקות, על כן בית המשפט לא יכול לבחון אם בדיקה נעשתה כראוי, אז קבעה כב' השופטת ארבל:

"...ככל שאין במשטרת ישראל נהלים מנחים באשר לביצוע בדיקות דנ"א, הרי שרצוי לקבוע סטנדרטים מסודרים וברורים, כך שתוצאות הבדיקה תוכלנה לעמוד לשבט ביקורתם של ההגנה ובית המשפט ביתר קלות. אולם היעדרם של נהלים מן הסוג האמור אינו מסכל את זכותו של הנאשם לנסות ולהצביע על כשלים שנפלו בביצוע הבדיקה, כמו-גם לקעקע את ממצאי התביעה - אם בחקירה נגדית של מומחי התביעה, אם בביצוע בדיקה עצמאית בדגימות שנלקחו ואם בעדותו של מומחה מטעמו. כך, היעדרם של נהלים אינו מונע מבית המשפט להשתמש בכלים העומדים לרשותו ולהכריע במחלוקת המומחים שעל הפרק, כמו בכל סוגיה מדעית ומקצועית אחרת... חשוב להדגיש, ככל שאין זה ברור מאליו, כי אף על פי שקיים הכרח בעדותם של מומחים בסוגיית הדנ"א, הרי שהקביעה כי הדנ"א שנמצא בזירה שייך לנאשם אינה מסורה לשיקול דעתם של המומחים. אלה יעידו אך על ההתאמה והשכיחות שנמצאו. קביעת זהותו של העבריין תיעשה בידי בית המשפט ואל לו להתפרק מסמכותו זאת..." (פרשת אלמליח, בסעיף 31 לפסק הדין).

ומן הכלל אל הפרט.

דין

57. כאמור לעיל, המחלוקת בין הצדדים מצומצמת ומתמקדת בעיקר בשניים: האחד, חוות הדעת של המעבדה שבמכון לרפואה משפטית משנת 2005, על כל היבטיה - שרשרת המוצג, בדיקות המעבדה, המסקנות אליהן הגיעו במעבדה, וההיתכנות שהנאשם ביצע את העבירות, "בעיקר את עבירת הרצח", כאשר נטען, כי אין ולו ראיה אחת נוספת אשר יש בכוחה לתמוך בחוות הדעת (סעיף 8 לסיכומי

עמוד 58

ההגנה); והשני, טענה לקיומו של "מחדל חקירתי עצום", אשר פגע בהגנת הנאשם "והעמידו במצב של חוסר אונים ללא יכולת להוכיח את טענתו כי לא הוא זה אשר פגע במנוחה, ולכן חיבל בחקירה באופן הזה שלמעט ראיית DNA אין ולו ראייה אשר קושרת את הנאשם לאירוע" (סעיף 9 לסיכומי ההגנה). עוד נטען, כי למוטיב הזמן היבט נוסף, והוא הקושי להתחקות אחר הפעילות במעבדה ותקינות בדיקת ה-DNA שנעשתה בשנת 2005, שיטות העבודה שהיו נהוגות אז וכד' (סעיף 11 לסיכומי ההגנה). מעבר לאמור, העלתה ההגנה תזה חלופית לתזה אותה העלה הנאשם, ולפיה יתכן כי הנאשם יחד עם אחרים קיים עם המנוחה יחסי מין, ואולי היה אף מעורב בעבירות מין כלפיה, אך לא הוא אשר רצח אותה. חיזוק לתזה זו מצאו הסנגורים בחוות הדעת של ד"ר פלוצקי לפיה, 3 אנשים לפחות תרמו לתערובת שנבדקה ושנלקחה מהמנוחה (סעיפים 50 ו-51 לסיכומי ההגנה), מסקנה שכאמור - נדחתה.

נדון בטענות אלה, לאור כל המצוין כבר לעיל.

אי תקינות ההליכים במעבדה

58. כפי שפורט ארוכות לעיל, טענות ההגנה בדבר אי תקינות הבדיקה משנת 2005 - הן בנוגע לנהלי העבודה; הן לגבי שרשרת המוצגים; והן לגבי מסקנות המומחית - נדחו. ציינתי כבר, כי ההליכים שעל פיהם פעלו במעבדה היו סדורים וסימטריים וכי לא רק שההגנה לא הצביעה על כשל ספציפי כלשהו, אלא שהתביעה הראתה, פוזיטיבית, כי מזה שנים פועלת המעבדה עפ"י נהלים סדורים וברורים (גם אם בשנת 2005 הרישום היה ידני ושונה מהמקובל היום); הבדיקות בוצעו במקצועיות; והמוצגים נשמרו כראוי.

אין די בספירת המקומות בהם ד"ר פנר לא השיבה לשאלות אותן נשאלה, כפי שנעשה בסיכומי ההגנה, כדי להראות שהתביעה לא סיפקה תשובות לשאלות חשובות אלה. נכון וראוי להתמקד באותן תשובות שכן ניתנו - הן ע"י ד"ר פנר והן ע"י גב' גטס, שכן, כמפורט לעיל, אמנם ד"ר פנר לא הייתה להוטה להשיב בעיקר על שאלות הקשורות בנהלי המעבדה, וזאת כחלוף כעשור מאז עזבה את המקום והייתה מנותקת מכל עבודה דומה, אך לא נותרה אף שאלה ללא מענה - גם מצידה וגם מצידה של גב' גטס, אשר אף היא עבדה במעבדה בזמנים הרלבנטיים (כלומר, גם בשנת 2005, ועוד הרבה לפני). ניתנו תשובות ברורות באשר לשרשרת המוצגים, נהלי העבודה, תהליכי העבודה טרם כתיבת חוות הדעת ותוך כדי, אופן קבלת החלטות והמסקנות, אופן שמירת המוצגים, אופן ביצוע הבדיקה ועוד.

הטענות בנוגע לטעויות שייתכן ונפלו בהכנת חוות הדעת של שנת 2005, נטענו בעלמא והן נעדרות עוגן ראייתי, ומשכך, אין ביכולתן אפילו לא לעורר ספק סביר ביחס למסקנותיה של ד"ר פנר בנוגע לפרופיל המשוער - הוא הפרופיל שנמצא, בזהות מוחלטת, אצל הנאשם.

לפיכך, יש לדחות טענות אלה ולאמץ את שתי חוות הדעת המקצועיות של התביעה - זו של שנת 2005 וזו של שנת 2014; לכן יש לקבוע, כי בדיקות ה-DNA שנערכו במעבדה - תקפות ובעלות משקל רב. תוקפן העקרוני נקבע בפסיקת בתי המשפט, ותקינותן הוכחה כדבעי ע"י התביעה באמצעות חוות הדעת ועדויות המומחיות

מטעמה. יתרה מכך, ניתן מענה הולם לכל אחת מטענות המומחה מטעם ההגנה באשר לתקפות חוות הדעת, וטענות אלה נדחו כלא מבוססות וספקולטיביות.

מניעת חומר חקירה מההגנה

59. אשר לטענה, כי מנעו מההגנה לעיין בחומר חקירה בעל משקל "ועל כן נותרנו אם (צ"ל - עם, ה.י.כ.) סוגיות פתוחות, אשר לא התבררו עד תום בנוגע לתקינות המעבדה" (סע' 21 לסיכומי ההגנה). נטען, כי שתי בקשות שהגישה ההגנה לפי סע' 74 לפקודת הראיות, נדחו ע"י מותב אחר של בימ"ש זה, ועל כן נותרה ההגנה ללא יכולת לתקוף את שיטות העבודה והנהלים שהיו נהוגים במעבדה בשנת 2005. טענה זו - מוטב לו לא הייתה מועלית כלל, שכן ביהמ"ש בחן פעמיים את הבקשות שהגישה ההגנה לעיין בחומר חקירה, ואין לנו אלא להניח, כי משנדחו בקשות אלה, ביהמ"ש לא מצא באותו חומר מבוקש כל פוטנציאל שיש בו כדי לסייע להגנת הנאשם. לו היה ביהמ"ש מוצא בחומר המבוקש פוטנציאל שכזה, בוודאי שלא היה מונע אותו מההגנה. עררים על החלטות ביהמ"ש, יש לומר, לא הוגשו.

יתרה מכך, בהשלמת הסיכומים בעל פה (ובתשובה לשאלה ישירה של ההרכב), הודיע עו"ד פלדמן, כי אינו מעוניין שאנו נעיין בבקשות שהגיש או בהחלטות ביהמ"ש, ועל כן אך ברור שלא נוכל לקבוע, שיש ראיות החשובות להגנת הנאשם אשר באופן מכוון נמנעו ממנה.

כאמור, חבל שטענה זו כלל הועלתה.

מניעת אפשרות ביקורת מטעם ההגנה (התכלות חומרים)

60. ההגנה הוסיפה וטענה, כי נמנע ממנה לבקר את תהליך מיצוי ה-DNA (בניגוד למיצוי עצמו), היות ולא נותרו מוצגים אותם ניתן לבדוק מלכתחילה (כאמור, פרט למיצויים מתוך דגימות שכבר לא נשאר). לעמדת ההגנה, לא מצאה לנכון לבדוק את המיצוי שנתר, מאחר והמדינה מנעה ממנה אפשרות להוכיח טענותיה בדרך של בדיקת המוצגים עצמם (מקור המיצויים), שכן אלה התכלו.

גם בטענה זו לא מצאתי ממש. אכן, על המדינה - על זרועותיה השונות, לשמור על הראיה המדעית שבבסיס חוות הדעת שמוגשת מטעמה, כדי לאפשר בדיקת אותה ראיה מטעם מומחים של ההגנה. אלא, שבמקרה הנוכחי הוסבר היטב ע"י הגב' גטס - מה מהמוצגים התכלה, במהלך הבדיקה, ואילו בדיקה עדיין יכולה ההגנה לבצע. ניתן היה, אולי, לקבל טענת ההגנה בדבר חוסר רצונה לבדוק את מיצוי ה-DNA (החומר היחיד שנותרה האפשרות לבדוק אותו במקרה שבפינו), אילו הוכח שנפלה טעות במהלך הבדיקות שנעשו במעבדה, להבדיל מאפשרות תיאורטית לטעות. אולם, כאמור, במקרה שבפינו הוכח ברמה הנדרשת, כי הליך בחינת הדגימות ומיצוי המוצגים שנעשה במעבדה - נעשה בזירות ובקפדנות. יתרה מכך, הוסבר ההליך שחייב בזמנו, בשנת 2005, שימוש בחומר רב יותר כדי לבצע את בדיקת החומר הגנטי, וכי המעבדה נזרה שלא לבצע בדיקות מיותרות בשנים שלאחר מכן, כדי להשאיר להגנה את מקסימום החומר שניתן כדי לבצע הבדיקות מטעמה. וההגנה, מטעמים - השמורים עמה - בחרה שלא להעמיד את התיאוריות שהעלה ד"ר פלוצקי למבחן המציאות.

ויוער, כי ההגנה אמנם טענה כנגד אי שמירת חומרים רלבנטיים כדי שאלה ייבחנו, בבוא העת, ע"י ההגנה, אך בד בבד גם טענה כנגד אי עריכת בדיקה חוזרת בשנת 2014 של אותם המיצויים שנותרו, מעבר לבדיקה משנת

2005. לו הייתה מתבצעת בדיקה שכזו, ספק אם היה נשמר חומר כלשהו שניתן היה להעמידו לבחינת ההגנה (חומר שקיים היום והועמד לרשות ההגנה), ובכל מקרה, וכפי שהעידה הגב' גטס, משהתקבלו תוצאות חד משמעיות; ומשהבדיקה בשנת 2005 הייתה מקצועית ובוצעה במיומנות ואף הניבה תוצאות חד משמעיות - אך ברור שלא היה מקום לדרוש מהתביעה לבחון שוב את הדגימות שנתרו. ההגנה, לעומת זאת, לו באמת ובתמים רצתה להוכיח טעויות בהליכים ובמסקנות שבחוות הדעת משנת 2005, הייתה יכולה לעשות בדיקות מטעמה. כאמור - כזאת לא נעשה.

הרשעה על סמך ראיה מדעית אחת

61. ההגנה טענה ארוכות, כי ישנה סכנה של ממש להרשיע נאשם על סמך ראיה מדעית בודדת, אשר אינה נתמכת בראיות נוספות. הפסיקה שדנה באפשרות זו - הובאה לעיל (ר' בעיקר בפרשת אלמליח ובעניין פלוני המוזכרים לעיל), ואין מקום לשוב על ההלכות פעם נוספת, ודי אם נציין, כי האפשרות להרשיע על סמך ראיות DNA, או כל ראיה פורנזית יחידה אחרת לצורך העניין, לא נשללה. נקבע, כי הרשעה על סמך ראיה פורנזית יחידה, כמו ראיות DNA, צריכה להישמר למקרים יוצאי דופן, כאשר כל מקרה ייבחן לגופו ועל פי נסיבותיו; הרשעה כזו צריכה להיעשות בזירות מרבית ולאחר שביהמ"ש נתן דעתו לפרוצדורה שבה בוצעה הבדיקה שהצמיחה את ממצאי ה-DNA, לגוף הממצאים, ולשאלה - האם יש בממצאים כדי ללמד, במידת הוודאות הנדרשת, כי מקור ה-DNA שנמצא בזירה - הוא בנאשם.

אלא, שבמקרה שבפנינו ראיות ה-DNA אינה ניצבת לבדה כבסיס להרשעה, ונמצאו בראיות שהביאה התביעה חיזוקים של ממש, אם לא סיוע, לתוצאות בדיקת ה-DNA.

החיזוקים לראיות ה-DNA

62. נוכחות הנאשם בסביבת זירת העבירה

הוכח, הן מפי הנאשם והן מראיות אובייקטיביות כגון איכון הטלפון שהיה ברשותו (לפי האיכון הנאשם הגיע לאשדוד ביום 15.05.05; אוכן באשדוד גם ביום 29.05.05 עד לשעה 21:58; כובה, ולא הייתה בו פעילות עד ליום 02.06.05 בשעה 19:46, עת אוכן בכפר כאוכב בצפון הארץ, בקרבת הכפר של הנאשם); עדויות הפועלים, מנהל העבודה והקבלן; מסמכי הביטוח הלאומי ועוד - כי הייתה לנאשם נגישות לביצוע העבירות מבחינת הזמן והמקום. לנוכחות זו של הנאשם משקל לא מועט, במיוחד נוכח ניסיונותיו - על פני חקירות רבות - להרחיק עצמו מאשדוד בכלל וממקום ביצוע העבירה בפרט. אכן, ההזדמנות לבצע עבירה אינה בגדר ראיה חיובית, במיוחד כאשר הייתה קבוצה גדולה של אנשים (בין הפועלים שעבדו באתר בו עבד הנאשם ובין פועלים שעבדו במקומות אחרים בסביבת זירת האירוע) בקרבת זירת העבירה, ואולם, דחיית הניסיונות של הנאשם להרחיק עצמו מהמקום, עשויה להוסיף משקל לראיות האחרות שבתיק.

63. "התנהגות מפלילה" של הנאשם, הבריחה מאשדוד

כידוע, הימלטות ממקום העבירה מהווה התנהגות מפלילה אותה יש לזקוף לחובת הנאשם; קל וחומר כשהתנהגות זו מצטרפת לעובדה, שהנאשם מסר גרסה שקרית לפיה כלל לא עזב את אשדוד (בין שלל הגרסאות שמסר). נקבע בפסיקה, כי התנהגותו של נאשם לאחר המעשה, כשאין בצידה הסבר סביר, יכול

שתהא ראייה נסיבתית, על פיה ניתן לקבוע ממצא מפליל כלפי הנאשם, כל עוד יש בהתנהגות כדי להצביע על תחושת אשם המקננת בלבו. בנסיבות כאלה ניתן להסיק מהתנהגותו המסוימת שלאחר המעשה, כי נטל חלק בביצוע מעשה העבירה גופו (ע"פ 258/83 **מדינת ישראל נ' רחמים אהרוני** פ"ד מ(1), 617, 621; ע"פ 9184/06 **מדינת ישראל נ' אושר (אושרי) כהן**, מיום 01.02.12, סעיף 12 לפסק הדין; ע"פ 6251/94 **בן-ארי נ' מדינת ישראל**, פ"ד מט(3) 45, 64; ע"פ 420/81 **עמרם כהן נ' מדינת ישראל** פ"ד לו(2) 29, 43-42).

בענייננו, משהוכח, כי הנאשם נמלט מאשדוד בלילה בו אירעו האירועים נשוא כתב האישום, ובמיוחד לאחר שמסר (כאמור בין הגרסאות השונות שמסר) כי נשאר באשדוד ולא ברח צפונה, ואף היה נוכח באתר הבנייה בעת שהשוטרים הגיעו ליטול דגימות רוק מחבריו - דבר שהוכח כשקרי, הרי שיש בכך משום חיזוק לראיות המפלילות האחרות. יתרה מכך, הנאשם לא מסר כל הסבר מדוע נמלט באותו ערב צפונה; מדוע לא המתין להסעה יחד עם כל הפועלים; ומדוע הטלפון שהיה ברשותו, ואוכן בצפון הארץ כעבור מספר ימים, לאחר שכובה באשדוד בליל האירוע - לא היה פעיל, שלא כהרגלו. כל אלה מצביעים על כך, שנוכחותו של הנאשם בזירת האירוע (נוכח ה-DNA שנמצא על גוף המנוחה, ולאור מיקום אתר העבודה שבו עבד), לא הייתה מקרית.

64. שקרי הנאשם

כידוע, שקרי נאשם עשויים לקיים לא רק את דרישת החיזוק, אלא לעיתים עשויים לקיים אף את דרישת הסיוע, ובתנאי שיעמדו בתנאים שנקבעו בפסיקה (ע"פ 161/72 **סרסור נ' מדינת ישראל**, פ"ד כח(2) 203, 219-221; ע"פ 543/79 **נגר נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה(1) 113, 140-141; דנ"פ 4342/97 **סולימאן נ' מדינת ישראל**, מיום 28.04.98) על בית המשפט לדקדק ולבחון מה הסיבה בעטיה שיקר הנאשם, שכן ייתכן שהשקר נובע מהפחד או מהמצוקה בהם נתון חשוד בחקירה, או מפחד מפני פסק דין שיינתן שלא כהלכה נגדו (ע"פ 950/80 **כהן נ' מדינת ישראל**, פ"ד לו(3) 561, 569). כן, ייתכן שנאשם פנה אל מחוזות שקריים אך מחמת חששו, כי הכחשה גורפת מצדו לא תזכה לאמון (ע"פ 8002/99 **בכר נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(1) 135, 142), או כי כל מגמתו לחפות על חלקו בעבירה אחרת שביצע או חששו מלהפליל את עצמו בעבירה אחרת (ע"פ 5152/91 **חליוה נ' מדינת ישראל**, מיום 17.10.95; ע"פ 7752/03 **פהד חלאילה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(2) 259, 265; ור' גם ריכוז ההלכות בע"פ 7832/04 **פלוני נ' מדינת ישראל** מיום 04.05.06, עמ' 23).

כבר בע"פ 814/81 **סלאמה ראזק אל שבאב נ' מדינת ישראל** (פ"ד לו(2) 826) נאמר על ידי מ"מ הנשיא, כתוארו אז, שמגר, "ששקר של נאשם יכול להיות ראייה עצמאית לפיה אפשר להחליט על אשמתו":

"...אם שקרי הנאשם לובשים צורת הכחשה של עובדות מוגדרות, שקיומן מוכח על ידי ראיות אחרות, או מתבטאים באמצאה כוזבת של מערכת נתונים, ואלו מצביעים על רגש אשמה ועל רצון להרחיק עצמו מן העבירה, אין סיבה, מדוע לא יראו בשקרים פוזיטיביים כמתואר את הסיוע הנדרש..." (שם, בעמ' 832).

בעניין ע"פ 610, 50/08 **אבו חצירה נ' מדינת ישראל** (פ"ד לו(4), 141, 147) נאמר עוד, כדלהלן: **"אכן דרושה זהירות בהוצאת מסקנות לרעת הנאשם מכזבים שלו. יחד עם זאת ההלכה היא, שכאשר, הוכחו עובדות המסבכות את הנאשם במעשה העבירה, ויוצרות לכאורה ראייה לחובתו, והנאשם אינו מנסה כלל להמציא, הסבר מצדו לעובדות שהוכחו, או שהוא בודה מלבו דברים שאין להם שחר, רשאי בית המשפט, בתנאים מסוימים, לקבוע על סמך זה את אשמת הנאשם."**

משמע, בסיס ההרשעה, כמו בכל אישום פלילי, הוא מערכת עובדות המסבכות את הנאשם עם העבירה ויוצרות ראיות לכאורה לחובתו; הכזבים, כמו גם אי מתן הסבר אמין מצדו למה שהוכח, עשויים להכריע את הכף לחובה, באשר הראיות לכאורה הופכות להיות מוחלטות.

וכך גם בענייננו. שקרי הנאשם והכחשתו עובדות שבעצמו הודה בהן בגרסאות אחרות שמסר (אם בחקירתו במשטרה ואם בביהמ"ש), כמו גם הסבריו המופרכים לראיות המסבכות אותו בעבירות נשוא כתב האישום, ואשר לא נועדו להבטיחו מפני הרשעה בעבירה אחרת מלבד אלו נשוא כתב האישום, שכן לא נחשד בעבירות אחרות (או לפחות לא טען שכך הדבר), יכולים וצריכים להוות סיוע של ממש לראיות האחרות המפלילות אותו. יש לזכור, כי שקרי הנאשם הוכחו לא רק "מתוכם" אלא גם בראיות חיצוניות עצמאיות (איכונים, דו"חות הביטוח הלאומי, רשימת הנוכחים בעת ביצוע בדיקות ה-DNA, עדויות הקבלן, מנהל העבודה והפועלים האחרים ועוד - הכל כמפורט לעיל); מדובר בשקרים מהותיים, אשר נוגעים ללב ליבת המחלוקת - כמו הנוכחות באשדוד (בכלל ובעיקר בליל האירוע) וזמינות לבצע את העבירות; השקרים נעשו, ללא ספק, בזדון ומתוך כוונה להעלים את האמת מביהמ"ש או מהחוקרים, ובוודאי שלא מתוך חשש לגופו של עניין (גם לא טען זאת) ואף לא כיוון שהדברים נשתכחו בלבו, חרף חלוף הזמן (להלן); השקרים ברורים וחד משמעיים (ר' ע"פ 8754/13, **חיים סעדה נ' מדינת ישראל**, מיום 15.01.15, סעיף 17 לפסק דינו של כב' הש' ג'ובראן) ויש לראות בהם סיוע של ממש לראיית ה-DNA.

65. מחדלי חקירה

אין מחלוקת של ממש בין הצדדים, כי המשטרה לא ביקשה מהקבלן את הרשימה השמית של כל הפועלים שעבדו באתר בזמן הרלבנטי, ולא בדקה בזמנו את הדיווחים לביטוח הלאומי, על מנת לוודא שכל הפועלים שעבדו באתר במועד הרצח, נדגמו על ידה סמוך לאחר המעשה. אין גם מחלוקת, כי הייתה אמורה להידלק אצל החוקרים נורה אדומה, לאחר שנאמר להם על ידי מנהל העבודה, זמן קצר לאחר מציאת גופת המנוחה, כי עובדים אצלם 22 פועלים; כי רק 16 נדגמו; וכי 5 "ברחו" מהאתר בהמלצת מנהל העבודה בהיותם שוהים בלתי חוקיים. חישוב קל מעלה, שנותר פועל נוסף שלא דווח על מקום הימצאו, הוא הנאשם. אכן, גם יתכן, שלו מחדל זה לא היה מתקיים בשנת 2005, ניתן היה לאתר את הנאשם כבר סמוך למועד האירועים נשוא כתב האישום. המחלוקת בין הצדדים הינה בכל הנוגע לנפקות מחדל חקירתי זה. לטענת ב"כ הנאשם - מדובר ב"מחדל חקירתי עצום" אשר פגע קשות בהגנת הנאשם, שכן סביר להניח "כי אם בדיקת הד.נ.א. הייתה מתקיימת סמוך לאירוע, לרשויות החקירה הייתה אפשרות לאסוף ראיות נוספות", והמומחית מטעם התביעה הייתה יכולה לתת תשובות גם לאותן שאלות שלא ענתה עליהן נוכח חלוף הזמן, וכן - "לנאשם עצמו הייתה יכולת להתמודד מול הראיות ולהציג ראיות מפריכות" (סעיפים 10-11 לסיכומי ההגנה, וכן ר' סעיפים 62-64 לסיכומים).

66. לא למותר להזכיר, כי כמעט אין מקרה בו לא ניתן לנקוט בצעדי חקירה נוספים, ובכל תיק ניתן להצביע על מחדלי חקירה כאלו ואחרים. אך השאלה היא אם יש די ראיות המוכיחות את האישום מעבר לספק סביר ועד כמה ה"אין" מכרסם ממשקל ה"יש", והאם העדר ראיה, הנובע ממחדל חקירתי, יכול לסייע לנאשם בביסוס ספק סביר שתוצאותיו זיכוי (ר' ע"פ 5741/98 **עלי נגד מדינת ישראל**, מיום 10.06.2009; ע"פ 9908/04 **נסר אלדין נ' מדינת ישראל**, מיום 31.07.2006; ע"פ 1645/09 **פלוני נ' מדינת ישראל**, מיום 03.09.2009; ע"פ 10943/05 **אברהם (ברמו) לוי נגד מדינת ישראל**, מיום 03.03.2008; ע"פ 7546/06 **תייסיר אבו סבית נגד מדינת ישראל**, מיום עמוד 63

31.10.2007; ע"פ 4223/07 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 29.11.2007; ע"פ 54/11 מאור אפנג'ר נ' מדינת ישראל, מיום 07.03.12).

אין חולק, כי חובת הרשויות היא ניהול תקין של הליכי חקירה ולו בשל שמירה על זכות הנאשם למשפט הוגן. אולם, טענה של מחדלי חקירה נבחנת עפ"י נסיבות המקרה הקונקרטי תחת השאלה האם קופחה הגנת הנאשם באופן שהקשה עליו להתמודד עם חומר הראיות נגדו. ככל שהעדר ראיה נובע ממחדל חקירה המיוחס לתביעה, ראיה שיכלה לסייע לנאשם לבסס טענה לספק סביר, הרי שמשקל מחדל החקירה יגדל. כלומר, לא די בקיומו של מחדל חקירה כדי לבסס ספק סביר, אלא נדרש, כי יהא זה מחדל מהותי היורד לשורש העניין (ר' בעניין סעדה המוזכר לעיל).

67. ובעניינו, לא מצאתי, כי אותו מחדל חקירתי פגם בדרך כלשהי בהגנת הנאשם.

אשר לטענה, כי פיענוח הפרשה בשנת 2005 יכול היה להביא לאיסוף ראיות מדעיות נוספות, הרי שלא ברור לאיזה ראיות מתכוונת ההגנה.

כאמור לעיל, הדגימות מגופת המנוחה ניטלו ונבדקו כבר בשנת 2005, ואין בעובדה שהנאשם נבדק רק בשנת 2014 (פרט לעיכוב בפיענוח הפרשה) כדי לגרום נזק ראייתי להגנת הנאשם. יתרה מכך, בסופו של דבר - ניתנה תשובה לכל שאלה שעורר הנאשם בהתייחס לפעולות המעבדה משנת 2005, חרף חלוף הזמן, ועל כן המחדל בחקירה לא פגם ולא כרסם כהוא זה ממשקל הראיות שכן נאספו בשנת 2005.

ובאשר לטענה, כי חלוף הזמן מנע מהנאשם להתגונן כראוי מפני הנטען כנגדו, בין כיוון שלא יכול היה לבסס טענת אליבי ובין כיוון שלא יכול היה להציג ראיות להפרכת ראיות התביעה - הרי שגם טענה זו אין בה ממש. יש לזכור, כי הנאשם לא טען, כי אינו יכול לתת גרסה בשל חלוף הזמן. נהפוך הוא, הנאשם נתן תיאור מדויק של מעשים שכביכול ביצע באותה עת, וככל שהוצגו בפניו ראיות המפריכות גרסאותיו, שינה עדותו - אך גם אז לא טען שאינו זוכר מה היה. בסופו של דבר, נתן הנאשם תיאור כמעט מדויק של סדר היום שהיה לו בזמן שעבד באשדוד, כולל הימים בהם עבד בחודש מאי 2005 עד תחילת חודש יוני אותה שנה. מן הסתם - לא חלוף הזמן הוא שהפריע לנאשם לומר את האמת בחקירותיו ובעדותו, והמסקנה היא - שהמחדל החקירתי לא פגם בהגנתו, בוודאי לא ברמה כזו שיש בה כדי לעורר ספק באשמתו.

חשוב לציין, כי מאז מציאת גופת המנוחה בשנת 2005, המשטרה פעלה ללא ליאות בניסיון לפענח את התיק ולעצור את שאחראי למעשים הנוראיים נשוא התיק שבפנינו. הוקמו צוותי חקירה רבים; הוחלפו החוקרים מעת לעת כדי לרענן את החשיבה; נדגמו עשרות חשודים פוטנציאליים; ונעשו פעולות חקירה רבות. אכן, חרף כל האמור, לא עלה בידי אף אחד מהחוקרים לעלות על אותה טעות, ויש להצר על כך, לא כיוון שקופחה הגנת הנאשם, אלא כיוון שניתן היה, אולי, להביא את הנאשם לדין כבר לפני שנים.

החללים בפרשייה

68. אכן, כטענת ההגנה, לא עלה בידי התביעה לצייר תמונה מפורטת לכל מה שאירע באותו לילה, והדבר

מקבל ביטוי גם בכתב האישום. נותרו שאלות לא פתורות, ותהיות שלא קיבלו מענה. ואולם, אותם חלקים חסרים או מעורפלים (כגון - המנגנון המדויק של הרצח), אינם חיוניים להבנת התמונה הכוללת העולה ממכלול הראיות. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ 4354/08 **מדינת ישראל נ' רבינוביץ** (מיום 22.04.10):

"אמנם ישנם 'חללים' מסוימים בסיפור המעשה כפי שאירע. ואולם, בהכרעת הדין אין חובה לספק הסבר לכל מה שהיה או לא היה ואין חובה לפתור את כל 'החידות' העולות. מלאכת הרכבת התמונה הכוללת המצטיירת מן הראיות, איננה מחייבת שכל אבני תמונת ההרכבה 'יימצאו' ויונחו במקומן. די בכך שהמעין בתמונה המורכבת מאבני תמונת ההרכבה הקיימות, אף שאינן מלאות, יוכל לקבוע בוודאות: אני רואה בית, אני רואה עץ, אני רואה שמיים. די בכך שבית המשפט הקובע את העובדות, אף שלא כל מרכיביה של תמונת ההרכבה מצויים לנגד עיניו, יהיה מסוגל להרכיב את חלקיה המהותיים של התמונה, אף שלא את התמונה המלאה לפרטי פרטיה. אכן התמונה אינה מלאה, אך היא תמונה מספקת" (שם, פסקה 50).

כך במקרה שבפנינו - התמונה הכוללת ברורה, ויש בידי הראיות שהביאה המאשימה כדי לבסס הרשעה מעבר לספק סביר בנוגע לאותן עובדות המהוות את עיקר סיפור המעשה.

תרחיש חלופי

69. לראשונה בסיכומי ההגנה הועלתה טענה של אפשרות לתזה חלופית על פני התיזה שהעלה הנאשם במהלך ניהול התיק. נטען בסיכומים, כי **"אחת האלטרנטיבות המוצעות ע"י ההגנה הינה, האפשרות כי הנאשם, יחד עם אחרים, קיים עמה יחסי מין, ואולי אף היה מעורב בעבירות מין כלפי המתלוננת, אולם לא היה זה אשר רצח אותה"**. ההגנה סבורה, כי ניתן למצוא תימוכין לתזה זו בין המסקנות שבחוות הדעת של המומחה מטעמה, כאשר ציין, כי **"ייתכן וישנם עוד מעורבים באירוע, שכן התערובת שנבדקה הינה מ-3 תורמים לפחות"** (סעיפים 50-51 לסיכומי ההגנה). בהשלמת סיכומיו בעל פה הוסיף הסנגור, כי ה-DNA שנמצא על גופת המנוחה, לא היה **"באותם אזורים בהם היית מצפה למצוא DNA"** במקרים של רצח ואונס, ועל כן, אולי ה-DNA יכול להצביע על מגע אלים כלשהו בין גוף אחד לאחר, אך לאו דווקא על אותן עבירות המיוחסות לנאשם בכתב האישום. בסיכומיו בעל פה הוסיף הסנגור, כי אין לזקוף לחובת הנאשם את שתיקתו בעניין זה, ולא את העובדה שלא הפליל אחרים שאולי היו עמו, שכן ההגנה השאירה לתביעה **"לספר את הסיפור"** (עמ' 296 לשיבת 05.03.17) ו**"הנאשם לא רוצה לגלות בדיוק מה היה שם. טיעוניו ונימוקיו עמו... ולכן בית המשפט צריך להשלים את הפער"** (שם, עמ' 299-300).

למעשה מבקשת ההגנה, לקבוע קו הגנה חלופי לעדותו של הנאשם, אלא שהפסיקה קבעה, חד משמעית, כי קווי הגנה חלופיים צריכים להיות מעוגנים בראיות, הן כאשר מתבקשת הרשעה על סמך ראיות נסיבתיות (כמו במקרה שבפנינו) אך אפילו במקרה בו מתבקשת הרשעה על סמך ראיות ישירות. השערות היפותטיות, שאינן מבוססות בחומר הראיות - נדחו (ר' למשל ע.פ. 5793/02 **דוד נ' מדינת ישראל**, מיום 27.10.03. כב' השופטת, כתוארה אז, ביניש). אכן, נקבע, כי ביהמ"ש אינו פטור מלבחון טענת הגנה אפשרית, אף אם זו לא נטענה ע"י הנאשם או באי כוחו, אך גם הודגש, כי הדבר ייעשה רק כאשר מחומר הראיות שנפרש בפני ביהמ"ש עולה אפשרות סבירה של קיום הגנה חלופית (ע"פ 7281/84 **חרמון נ' מדינת ישראל**, פ"ד מא(3) 617, כן ר'

ע"פ 3372/11 משה קצב נ' מדינת ישראל, מיום 10.11.11, בעיקר בסעיפים 163-178 לפסק הדין).

ובענייננו, הנאשם לא הצליח להצביע על כל תרחיש סביר אחר, שבו הרצח לא בוצע על ידי מבצע עבירות המין. לא רק שאין כל ראיה שתתמוך בתזה זו (בין היתר לאחר שנשללה האפשרות כי היו 3 תורמים לדגימת ה-DNA שניטלה מהמנוחה), אלא שגם אין כל ראיה חיצונית או נסיבתית שתומכת באפשרות זו. יתרה מכך, כפי שעולה מעדויות התביעה - הרצח והאונס בוצעו באותו המקום בו נמצאה הגופה, משאין כל ראיה (על הגופה עצמה) להזתה ומשלא סביר שתוזז בתנוחה בה נמצאה (ר' עדויות פרופ' היס, רפ"ק גרשון והגשש בעניין זה); וכן עפ"י חוות הדעת של הרופא המשפטי, האונס בוצע באכזריות רבה, אשר כמו בעניין פלוני (ע"פ 1643/10 המוזכר לעיל) מעידה על עבריון אלים שלא בחל בפגיעה בקורבן "ובכך יש כדי לחזק את הקשר שבין המעשים" (סעיף 14 לפסה"ד בפרשת פלוני).

זאת ועוד, ה-DNA של הנאשם נמצא על גופת המנוחה לאחר ששני שדיה נשכו, נשיכות שנעשו על ידי הנאשם, אשר הותיר במקום את ה-DNA שלו; המנוחה גם נחנקה למוות באלימות, אלימות שהותירה סימנים שונים של פגיעות על גופה. ניסיונותיה של המנוחה להתגונן מפני תוקפה, אף הותירו את ה-DNA של התוקף מתחת לציפורניה. מציאת ה-DNA דווקא במקומות הנ"ל - על שדי המנוחה ומתחת לציפורניה, מעידים על המאבק האלים ועל הקשר שבין העבירות המיוחסות לנאשם - הן עבירות המין והן עבירת הרצח (ר' בעניין אלמליח, המוזכר לעיל, בכל הנגוע לחשיבות מיקום הימצאות ה-DNA, נתון שיש בו כדי להשליך על ערכה הראייתית של ראיית ה-DNA, בסעיף 33 לפסק הדין).

סיכום

70. משקלן המצטבר של הראיות הנסיבתיות שפורטו לעיל, הכולל את ראיית ה-DNA; ההזדמנות שהייתה לנאשם לבצע את העבירות; שקרי הנאשם; והתנהגותו המפלילה לאחר הרצח - אינו מותיר כל ספק בדבר אשמתו בכל המעשים המיוחסים לו בכתב האישום. המסקנה היחידה האפשרית היא, שהנאשם תקף את המנוחה באלימות קשה, אנס אותה וחנק אותה למוות (גם אם סדר הדברים אינו ברור לחלוטין). כל מסקנה חלופית ממסכת הראיות הנסיבתיות הנ"ל - אינה סבירה. אין כל מסקנה הגיונית אחרת, ועל כן יש לקבוע, כי התביעה עמדה בנטל המוטל עליה והוכיחה את כל העובדות שבכתב האישום.

העבירות

71. כאמור בפתח להכרעת דין זו, יוחסו לנאשם בגין מעשיו המתוארים, עבירות של רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין; אינוס, לפי סעיף 345(א)(1) בנסיבות סעיפים 345(ב)(3) ו-345(4) לחוק העונשין; ומעשה סדום לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) ובנסיבות סעיפים 345(ב)(3) ו-345(4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977. למעשה ב"כ הנאשם לא חלק על כך שבמידה וייקבע, שהנאשם ביצע את המיוחס לו בהכרעת הדין, הרי שיש להרשיעו בסעיפים אלה. לכן, נתייחס לסעיפי האישום הנ"ל בקצרה.

רצח בכוונה תחילה

72. לאחר שקבענו, כי הוכח היסוד הפיסי של עבירת ההמתה, קרי, כי הנאשם הוא זה שחנק את המנוחה אם על ידי לחיצת ידיים ואם באמצעות מכשיר על צווארה ובכך גרם למותה (ר' חוות הדעת של דר')

נחמן - ת/33), עדיין יש לבחון את שאלת קיומו של היסוד הנפשי אצל הנאשם, היינו - האם התקיים אצלו היסוד הנפשי הדרוש בעבירת הרצח, והוא כי המעשה נעשה "בכוונה תחילה".

סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין קובע:

"(א) העושה אחת מאלה יאשם ברצח ודינו - מאסר עולם ועונש זה בלבד: ... (2) גורם בכוונה תחילה למותו של אדם;"

היסוד הנפשי המיוחד, הדרוש על פי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין הינו "כוונה תחילה", יסוד אשר "זכה" להגדרה עצמאית ונפרדת בסעיף 301 לחוק העונשין:

"(א) לענין סעיף 300, יראו ממית אדם כמי שהמית בכוונה תחילה אם החליט להמיתו, והמיתו בדם קר, בלי שקדמה התגרות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו, ולאחר שהכין עצמו להמית אותו או שהכין מכשיר שבו המית אותו.

(ב) ...

(ג) כדי להוכיח כוונה תחילה אין צורך להראות שהנאשם היה שרוי בהלך נפש מסוים במשך זמן פלוני או תוך תקופה פלונית שלפני ביצוע העבירה או שהמכשיר שבו בוצעה הוכן בזמן פלוני שלפני המעשה".

מהוראת סעיף 301 הנ"ל עולה, כי כדי להוכיח קיומה של "כוונה תחילה" יש להראות את התקיימותם של שלושה יסודות: החלטה להמית, הכנה פיזית למעשה ההריגה והעדר התגרות - קנטור עובר למעשה ההריגה (ר', למשל, דנ"פ 1042/04 **ביטון נ' מדינת ישראל**, מיום 27.11.2006, בעיקר בפסקה 14, להלן: ענין **ביטון**). נקבע, כי לצורך גיבושה של "כוונה תחילה" יש להוכיח רמה מיוחדת של "כוונה" המחייבת "חזות מראש" של התוצאה הקטלנית ו"חפץ" באותה תוצאה קטלנית דווקא וכי בהעדר אחד מהיסודות של ה"כוונה תחילה" לא מתגבשת עבירת הרצח, אם כי ייתכן ותתגבש עבירת המתה אחרת. לפיכך, עלינו לבחון האם במקרה שבפנינו מתקיימים שלושת היסודות הנדרשים לצורך גיבושה של "כוונה תחילה".

יסוד ההכנה

רכיב ההכנה נועד ללמד על אופייה של כוונת הקטילה, קרי פעולת ההכנה המלמדת, כי הנאשם החליט להרוג מתוך שיקול דעת ולאחר חשיבה ובכך לשלול את אופייה הספונטני של הכוונה. על פי ההלכה הפסוקה, רכיב ההכנה אינו מחייב, כי אותה הכנה התקיימה במועד כלשהו לפני ביצוע ההמתה, מאחר והיא יכולה לבוא לידי ביטוי בצמוד למעשה ואף להיבלע בתוכו כחלק בלתי נפרד ממנו. כך נקבע בענין יסוד זה בענין ע"פ 10082/04 **אברמוב נ' מדינת ישראל** (מיום 25.10.2006, בעיקר בפסקה 36):

"ההלכה הפסוקה היא כי ההכנה אינה חייבת להתקיים במועד כלשהו לפני ביצוע ההמתה, באשר היא יכולה לבוא לידי ביטוי בצמוד למעשה ואף להיבלע בתוכו כחלק בלתי נפרד ממנו... כן נקבע כי די בהפניית סכין לעבר הנדקר כדי למלא את יסוד

עמוד 67

ההכנה, וכך גם נעיצת סכין שוב ושוב בגופו של הנדקר... לכאורה, פירוש מרחיב זה מתאים ללשון סעיף 301(ג) לחוק, אך גם על מבחן מרחיב זה הוטחה ביקורת. כך, למשל, סבור פרופ' פלר כי אין לראות ביסוד ההכנה "יסוד פיסי טהור" וכי לא ניתן לראות את עיתוי ה"הכנה" כחופפת את שעת ביצוע העבירה גופא. לדידו, ההכנה צריכה להתבטא ב"תהליך סובייקטיבי וטרומי לביצוע העבירה, המתבטא בגיבוש הרעיון לקטול את חיי הזולת בשילוב, עד כמה שנחוץ, עם ההכשרה העצמית מבחינה שכלית, רגשית ותכליתית לשם מימוש הרעיון"... אף בפסיקת בית משפט זה ניתן לשמוע קולות שקראו לשלב ביסוד ה"הכנה" גם אלמנטים נפשיים ולא רק פיסיים... אולם ההלכה שהשתרשה היא, כי די ביסוד פיסי היכול להתקיים גם במהלך ביצוע העבירה גופא..."

עוד בשנת 1949, בע"פ 65/49 כליל נ' היועמ"ש (פ"ד ד, 75, 85) נקבע בנוגע ל"הכנה" שבחניקת אדם, כדלקמן:

"הכנה זו אין צורך שתתפוס שיעור זמן מסוים והיא יכולה להיות מיניה וביה, ואפילו תוך הזמן הקצר ביותר. גרימת מוות על ידי חניקת הקרבן בצוואר על ידי ידיו של נאשם, היא איננה פעולה קצרה. מטבע הדברים זוהי פעולה הצריכה להימשך זמן מסוים והיא צריכה להיות בעוצמה מסוימת. חניקה הנמשכת מספר שניות איננה גורמת, בדרך כלל, למוות. על מנת שחניקה תגרום למוות, היא צריכה להימשך מעבר לזמן מינימלי.

דעתנו היא, שהזמן שבו המשך הנאשם לחנוק את המנוחה, לאחר תפיסת צווארה, עד שגרם למותה, מהווה הוכחת יסוד ההכנה מצד הנאשם".

בע"פ 759/97 אליאייב אלכסנדר נ' מדינת ישראל (פד נ"ה(3)459, בסעיף 4 לפסה"ד) נאמר בעניין זה על ידי כב' השופטת פרוקצ'יה, כדלקמן:

"נכון הוא כי, דרך כלל, מעשה הכנה לביצוע המתה ניתן לאיתור תוך הפרדתו משלב קבלת ההחלטה להמית, ופעמים הוא מתבטא באקט חיצוני של הכנת מכשיר לביצוע ההמתה. עם זאת, לא אחת החלטה להמית ומעשה הכנה להמתה שלובים ואחוזים זה בזה ואלה יחדיו עשויים להתמזג עם מעשה ההמתה עצמו עד שאין פסק זמן נראה לעין בין זה לזה... ההלכה לפיה אין צורך שההכנה תתפוס שיעור זמן מסוים והיא יכולה להתגבש מיניה וביה, ואפילו תוך הזמן הקצר ביותר, היא כה מושרשרת, שמן הראוי שלא להרהר אחריה... מצב דברים זה מתרחש לא אחת בעבירות המתה בחניקה בידיים בהם ההחלטה להמית, מעשה ההכנה ומעשה ההמתה שלובים כולם זה בזה".

מהאמור לעיל עולה, כי "ההכנה" משתקפת בהקשר של חניקה באמצעות הידיים, ובהיקש גם באמצעות מכשיר שסייע לחניקה (כמו חבל, אפשרות שעלתה במקרה שבפנינו, למרות הסימנים עליהם הצביע ד"ר נחמן מהם הניח, כי סביר יותר שהחניקה בוצעה באמצעות הידיים. ד"ר נחמן ציין, בכל הקשור לסימנים בצוואר, כי הם "יכולים לרמוז שזה יותר בכיוון של ידיים, אבל אני לא יכול לשלול משהו אחר", ישיבת 19.02.15, עמ' 51 לפרוטוקול), מעצם עוצמת הלחץ הנדרשת ומשך הזמן הנחוץ כדי לקטול אדם על ידי חניקה, והדבר אינו שונה מהבחינה המושגית מקטילה באמצעות כלי משחית.

בהמתה באמצעות חניקה בידיים עשוי, איפה, להתקיים שילוב בו זמני של החלטה להמית, של מעשה ההכנה ושל ביצוע מעשה ההמתה (ר' בפרשת אליאבייב, בסעיף 7 לפסה"ד).

ובענייננו, גרם הנאשם למותה של המנוחה על ידי חניקתה, כאשר טיבו של המעשה מעיד הן על החלטתו להמית את המנוחה והן על קיומה של הכנה כנדרש לצורך קיומה של כוונה תחילה. ובלשונה של כב' השופטת פרוקצ'יה, בפרשת אליאבייב, היפים גם לענייננו:

"יצירת התשניק בעקבות לחץ מתמשך על צוואר המנוחה באמצעות הידיים כורך עמו גם מעשה הכנה להמתה בדומה לנטילת כלי משחית, אלא שכאן מהוות כפות הידיים תחליף לכלי כזה. מעשהו של המערער משלב, אפוא, את יסוד ההכנה ביסוד ההתנהגותי של מעשה ההמתה עצמו מעצם ביצועה של פעולה מתמשכת בעלת עצמה גדולה שמאפייניה אלה שקולים כמעשה הכנה. במובן זה, עיתוייה של ההכנה, המהווה פעולה פיזית טהורה, מהווה חלק ממערכת פעולות הקטילה עצמן והיא משקפת במהותה תהליך פנימי של הכנה עצמית מבחינה "שכלית, רגשית ותכליתית" לקראת מימוש המזימה הקטלנית (כלשונו של פרופ' פלר בספרו יסודות בדיני עונשין, כרך א' עמ' 572)".

בנסיבות אלה, ולאחר שהוכח, כי הנאשם חנק את המנוחה, נתקיים בענייננו רכיב ההכנה במסגרת יסוד הכוונה תחילה.

ההחלטה להמית

היסוד של "החלטה להמית" כולל שני מרכיבים: חזות התוצאה הקטלנית או צפייתה על ידי הנאשם וכן רצונו בהתקיימותה (ר', למשל, ע"פ 410/85 בן שימול נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(4) 757, 760; ו-ע"פ 9604/04 כריכלי נ' מדינת ישראל, מיום 04.09.2007). כיוון שיסוד זה הינו יסוד סובייקטיבי מובהק, בו על ביהמ"ש לבחון את צפונות ליבו של הנאשם, את החבוי בנפשו, הדרך היחידה לעשות כן היא על ידי בחינת הראיות החיצוניות שהובאו בפניו. לעניין זה יפים דבריו של כב' השופט, כתוארו אז, י. זוסמן:

"באין אפשרות לגלות תהליך שבנפש האדם באמצעות מכונת רנטגן המאירה צפונותיו בשעת מעשה, חובתו של בית-המשפט היא להסיק את המסקנה לפי מיטב יכולתו מחומר הראיות החיצוניות שבאו לפניו" (ר' ע"פ 419/68 מדינת ישראל נ' רפאל, פ"ד כב(2) 749, 756, 1968).

נקבע, כי מאחר ועסקין ביסוד סובייקטיבי, הבוחן את צפייתו של הנאשם את התוצאה ורצונו להשיג את התוצאה הצפויה, אך טבעי שקיים קושי בהוכחתו של יסוד זה על ידי התביעה. לפיכך, הוכרה במשפט "הנחת הכוונה" הקובעת, כי לפי ניסיון החיים אדם הנוקט בקו התנהגות מסוים מתכוון, בדרך כלל, לתוצאות הנובעות באופן טבעי ובהסתברות גבוהה מהתנהגותו זו (ר' למשל בע"פ 228/01 כלב נ' מדינת ישראל פ"ד מז(5) 365, 2003). כך, למשל, אופיו של המעשה והאמצעי בו נעשה שימוש מלמדים על התקיימותה של "הנחת הכוונה" שכן אופיו של המעשה ותכונותו הקטלנית של האמצעי בו השתמש הנאשם, מעידים, כשלעצמם על כוונתו לקפח חייו של הקורבן. הנחה זו ניתנת לסתירה ואף נטל השכנוע אינו עובר לכתפיו של הנאשם, אלא שעליו מוטל נטל הבאת הראיה ודי שיעורר ספק סביר על מנת לסתור את ההנחה. רוצה לומר, כי ניתן להניח, שהאדם התכוון להשיג את התוצאה הטבעית שנבעה ממעשהו, אלא אם כן מצביעות הנסיבות המיוחדות שהוכחו בביהמ"ש על אפשרות סבירה שהוא לא התכוון אליה. הבחינה היא, של הלך רוחו של הנאשם ולא הטבעיות או הסבירות של

התוצאה, וגם אם התוצאה טבעית וצפויה, זכאי הנאשם ליהנות מהספק, אם הוא סביר, שמא לא התכוון אליה.

על החלטתו של נאשם להמית ניתן ללמוד מתוך התנהגותו בנסיבות המקרה, ובתי המשפט מנו ארבעה מבחני עזר, המיועדים לשמש כמדדים לבחינת יסוד ההחלטה להמית מתוך הנסיבות האמורות (עמד על כך כב' השופט לויין עוד בע"פ 290/87 **עבדאללה סבאח נ' מדינת ישראל**, פ"ד מב(3) 358), והן - הכלי ששימש לביצוע המעשה; צורת הביצוע וטיב הפגיעה; ריבוי פגיעות; ומקום הפגיעה. ובענייננו, הפעלת כוח קטלנית על צווארה של המנוחה מצביעה על התגבשותה של ההחלטה להמית אצל הנאשם, היינו - כי התגבשה אצלו החלטה לקפח את חייה של המנוחה.

העדר קנטור

היסוד המהותי השלישי הנדרש לקיומה של כוונה תחילה להמתה הוא העדר קנטור, כלומר: ביצוע מעשה ההמתה בלא שקדמה בתוכף לפניו התגרות שהביאה לכך שהנאשם לא יכול היה לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו. על פי הוראות החוק, כפי שפותחו על ידי ההלכה הפסוקה, יסוד הקנטור טומן בחובו גם מבחן סובייקטיבי בנוגע להתנהגותו המתגרה של הקורבן והאם היא השפיעה על הנאשם במידה כזו שגרמה לו לאבדן שליטה עצמית, עד כדי ביצוע מעשה ההמתה בנסיבות בהן לא יכול היה לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו; ובמצטבר נדרש גם קיומו של מבחן אובייקטיבי, שנועד להשיב על השאלה האם אדם מן היישוב, אילו היה נתון במצבו של הנאשם הקונקרטי, היה עלול לאבד את השליטה העצמית ולהגיב באורח קטלני כדרך בה נהג הנאשם (ר' **בפרשת אליאביב**, בסעיף 4 לפסה"ד).

ובענייננו, לא נטען, ובוודאי שלא הוכח, קיומו של קנטור טרם המתת המנוחה, כך שגם יסוד היעדר הקנטור הוכח על ידי המאשימה.

משכך, שוכנעתי כי המדינה עמדה בנטל להוכחת כל הרכיבים של עבירת הרצח.

אינוס ו-מעשה סדום

73. נוכח ממצאיו החד משמעיים של דר' נחמן, בנוגע לדימומים והפצעים הן בכניסה ללדן והן בפי הטבעת, המתיישבים "**עם החדרת גוף נוקשה כגון פין בזקפה, סביב מועד המוות**", ולאור סימני האלימות הקשים שנמצאו על גופת המנוחה, לא יכולה להיות מחלוקת, כי סביב מועד ההמתה, הנאשם גם אנס וגם ביצע מעשה סדום במנוחה.

סוף דבר

74. לאור כל האמור לעיל, אציע לחברי" להרשיע את הנאשם בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

רויטל יפה-כ"ץ, נשיאה

השופט א. ואגו:

אני מסכים לכל מה שנכתב בחוות דעתה של חברתי הנשיאה.

בהערה אוסיף, כי הנרטיב המוצע בידי ההגנה, של נטיעת ספק כלשהו באיתנות זיהוי DNA, בשל טעויות אפשריות בבדיקה, או בשל שימוש בחומרים פגי תוקף וכיו"ב, צריך גם לעמוד במבחן השכל הישר והגיונם של דברים. אף אלמלא נדחו, אחת לאחת, לגופן, הספקות, שהציפה ההגנה בהקשר זה, ראוי היה לתהות (וביתר שאת, כאשר עסקינן במטריה מדעית, שאחד מרכיביה הוא חישוב ההסתברות הסטטיסטית ושכיחות פרופיל גנטי מסוים באוכלוסייה הכללית), מהי ההסתברות לכך, שככל שנפלה שגגה כלשהי מלפני בודקי ה-DNA, ובתהליך כולו, הונח לפנינו, בשל כך, ממצא "שגוי", ולפיו- מבין מיליארדי באי העולם, בכלל, ומיליוני תושבי ישראל בפרט, הצביעו תוצרי הבדיקה "השגויים" על אדם ספציפי- הנאשם, שמתוך צירוף מקרים, בלתי מתקבל על הדעת, הוכח לגביו, שביום הרצח שהה בסמיכות מידית לזירה, ואף נימנה על קומץ הפועלים שעבדו בסמוך לשם, שכבר בזמן אמת התבקשו, אכן, לספק דגימות DNA. לטעמי - ההתכנות לכך כה רחוקה ומופרכת, עד כי מדובר בנרטיב תיאורטי לחלוטין וחסר הגיון.

אריאל ואגו, שופט

השופט י. צלקובניק:

אני מסכים לחוות דעתה של חברתי, הנשיאה ר. יפה-כ"ץ, ולתוספת של חברי, השופט א. ואגו.

**יורם צלקובניק, שופט
ס. נשיאה**

אשר על כן, הוחלט כאמור בחוות דעתה של כב' הנשיאה רויטל יפה-כ"ץ להרשיע את הנאשם בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, היינו בביצוע עבירות של רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין; אינוס, לפי סעיף 345(א)(1) בנסיבות סעיפים 345(ב)(3) ו- (4) לחוק העונשין; ומעשה סדום לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) ובנסיבות סעיפים 345(ב)(3) ו- (4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

ניתן היום, כט אב כ"ט אב תשע"ז, 21 אוגוסט 2017, במעמד ב"כ הצדדים.

ר. יפה-כ"ץ, נשיאה
אב"ד

אריאל ואגו, שופט

יורם צלקובניק, שופט